

NASLOV

Leto XXXIV  
Št. 29

Murska Sobota,  
29. julij 1982

CENA 10 DIN

# VESTNIK

## Kritične besede na račun srednjega šolstva v Pomurju

Izhajajoč iz ugotovitve, ki jih je o izvajanju srednjega usmerjenega izobraževanja v Pomurju sprejel na zadnji seji pomurski medobčinski svet SZDL, so tudi člani sveta pomurskih občin razgrnili dobre in slabe strani reforme srednjega šolstva. Z namenom, da bi tudi oni prispevali svoj delež k odpravljanju nekaterih pomanjkljivosti, so opozarjali predvsem na slabosti. Kritične besede so se nanašale predvsem na nezadovoljiv učni uspeh, na štipendiranje in neuskkljenost med poklicnimi odločitvami učencev ter kadrovske potrebe združenega dela.

Kljub ocenam, da smo se v Pomurju na prehod v usmerjeno izobraževanje dokaj dobro pripravili, kar velja tako za kadrovske kot materialne pogoje, je bil učni uspeh učencev srednjega usmerjenega izobraževanja ob prvem polletju le 68,9-odstoten. Sprva je celo kazalo, da bo še slabše. Čeprav je ob tem postalo jasno, da določeno število učencev ne zmoro programov skupne vzgojnoizobraževalne osnove, sicer tudi zaradi lastne neprizadevnosti, nismo ustvarili možnosti, da bi jih preusmerili v manj zahtevne ali tako imenovane skrajšane programe.

Zakaj kritične besede na račun štipendijske politike? Ne moremo vendar reči, da ni dobro zastavljena, toda kljub temu se dogaja, da štipe-

pendije prejema tudi precejšnje število učencev, ki do te družbene pomoči niso upravičeni. Do tega pa prihaja zato, ker zaradi pomanjkljive kontrole premoženjskega stanja učencev le-ti oziroma njihovi starši prikrivajo dejanski dohodek. Ponekod pa, ker je sredstev za štipendije dovolj, grede celo mimo sprejetih kriterijev. Prav gotovo pa bi bilo bolje, če bi štipendije, ki jih nekateri neupravičeno prejema, namenili za sofinansiranje dijaških domov.

Poklicne odločitve učencev in potrebe združenega dela? Določene pozitivne premike smo sicer storili v korist proizvodnih poklicev, vendar še vedno usposabljammo precejšnje število mladih za take poklice, kjer je že zdaj jasno, da v Pomurju po končani šoli ne bodo dobili zaposlitve. Predvsem zato, ker nimamo dolgoročnih kadrovskih potreb združenega dela. Če pa bi se ozirali na trenutne, bi lahko, kot je dejal eden izmed razpravljalcev na seji sveta pomurskih občin, polovico srednjih šol v Pomurju zaprli. Toda mladim je treb omogočiti, da se bodo izobraževali, četudi za takšno ceno.

Za prvi letnik srednjega usmerjenega izobraževanja so bili učbeniki pravočasno pripravljeni, zdaj pa vse kaže, da ne bo tako, kar pa se ne bi smelo zgoditi.

JOŽE GRAJ



**POMURCI SE KOPAJO IN SONČIJO NA MORJU** — Marsikdo, ki se je v teh julijskih dneh odločil za dopustovanje in ostal doma, bo zavidal kopalcem na fotografiji. Žal pa ta posnetek ni nastal v katerem od pomurskih kopalšč, saj vreme tu kopalcem niti malo ni naklonjeno.

Več sreče so imeli zato tisti, ki so se odločili za dopustovanje na morju in tam smo pred dnevi napravili tudi tale posnetek. Sicer pa je pred nami še cel avgust in upamo lahko, da se bomo ob pravi poletni vročini še lahko hladili tudi v domačih kopalščih. Foto: Š. Sobočan

## SLABO VREME ZAVLEKLO ŽETEV

Kljub časi žetve večina kombajnov te dni stoji v garažah. Temu je krivo izredno slabo vreme zadnje dni, saj ne mine dan brez nevihte.

Zaradi daljšega deževja bo verjetno tudi kvaliteta pšenice, ki bo požeta kasneje, slabša. Veliko njiv s pšenico je poležanih, zrnje pa bo mebovalo tudi veliko več vlage. Pozornost smo se pri večjih pomurskih pridelovalcih, kako pri njih poteka žetev ter prodaja pšenice.

Lažje rečemo, da so izkoristili lepo vreme, ki je bilo prejšnji teden, ter da je več kot polovica njiv s pšenico že požeta. Tudi odkup poteka po načrtu ter pri tem ni nobenih zapletov.

V Poljedelstvu v Črncih so poželi od 160 do 165 hektarjev pšenice tako da je žetev na videmskem območju končana. Ostalo jim je še okrog 320 hektarjev na apaškem območju, sedaj čakajo le še na lepo vreme in v desetih dneh bi tudi žetev na tem območju končali. Pšenica, ki se jo poželi, je dobre kvalitete, nekako med prvo in drugo skupino. Predvidevajo, da bo

pšenica, ki jo bodo še želi, verjetno slabše kvalitete.

Prodali so že 700 ton pšenice.

V Slovinu Ljutomer, TOZD Poljedelstvo, so od 170 hektarjev poželi 90 hektarjev. Tudi tukaj zaradi slabega vremena počivajo, ko pa se bo vreme izboljšalo, bo dela še za tri ali štiri dni. Poprečni pridelek je 50 stotov po hektarju, pšenica pa je tudi prve in druge kvalitete. Prodali so jo že 400 ton, vozili pa so jo direktno s polj v Mlinopek.

V Kmetijski zadrugi Križevci pri Ljutomeru pa lahko rečejo, da je večji del žetve že za njimi. Od posejanih 210 hektarjev s pšenico jim je ostalo le 35 hektarjev, predvsem na Murskem polju. Naželi so 45 do 50 stotov po hektarju, ta pšenica pa je bila še dobre kvalitete. Pšenico sušijo v lastni sušilnici, prodali pa so jo že 750 ton. V lepem vremenu jim ostane še za dva dni za spravilo pridelka.

Deževje pa ovira pri žetvi tudi največjega pridelovalca pšenice v Pomurju. Tako so v Kmetijskem gospodarstvu

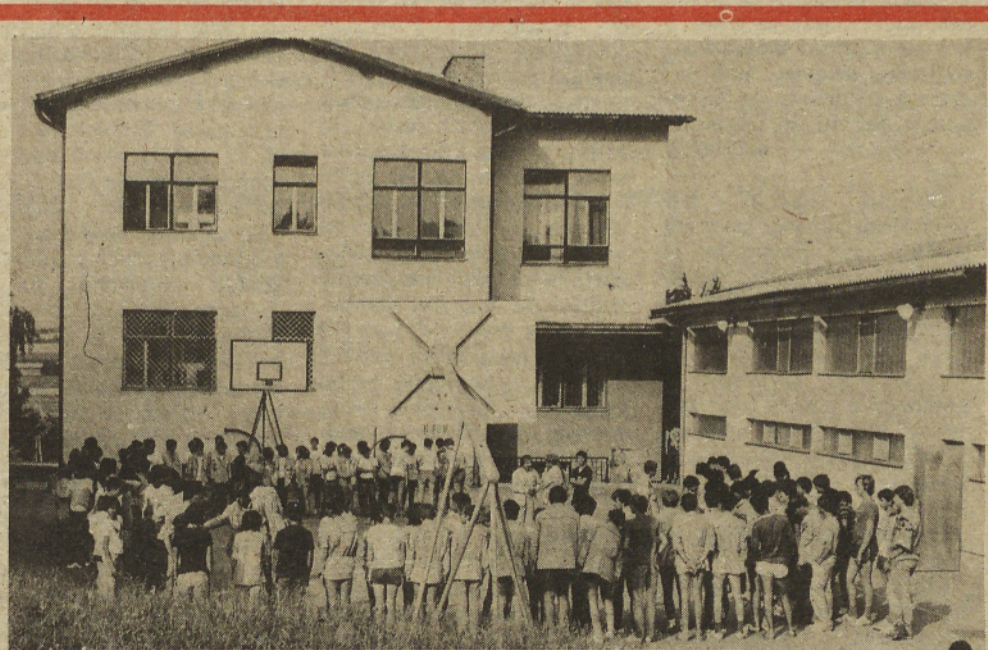
Rakičan do začetka tedna poželi le okrog tisoč hektarjev od skupnih 1519 hektarjev, ki so jih imeli posejanih s pšenico. Pridelek je zadovoljiv in se giblje v poprečju okrog 57 metrskih stotov suhega zrnja po hektaru. Ker kvaliteta pšenice iz dneva v dan pada, si bodo v prihodnjih dneh pomagali tudi s kombajni iz zasebnega sektorja.

Žetev pa je daslej v glavnem že končana v zasebnem sektorju, ostalo je le še nekaj nepožete pšenice in večina rži na nekaterih predelih Goričkoga. Pomurski pridelovalci pšenice pa upajo, da se bo vreme popravilo in bodo do konca meseca pospravili ves letošnji pridelek.

V Pomurju poteka po planu tudi odkup letošnjega pridelka žitaric. Družbeni sektor bo tako oddal ves svoj pridelek, pa tudi nekateri kmetje so vozili pšenico kar z njiv v skladišče soboškega Mlinopeka. Tako so doslej samo kooperanti Kmetijske zadruge Panonka že oddali 4400 ton od predvidenih 5700 ton pšenice in v zadrugi pravijo, da bodo plan izpolnili. Na območju, kjer pridelu-

jejo rž, zadruga odkupuje tudi to poljščino, cena zanjo pa je 15,50 din za kilogram.

Bernarda Peček



Občinski štab teritorialne obrambe Murska Sobota je pred dnevi v Gornjih Petrovcih pripravil tehnični zbor za drugo izmeno brigadirjev MDA »Goričko 82«. To je višek aktivnosti s področja obrambne vzgoje brigadirjev, na katerem so si ogledali pehotno orožje, osebno in kolektivno oborožitev ter izvajali streljanje.

Foto: F. Maučec





V okupiranem Sidonu ni moških, ker so jih Izraelci zaprli v taborišča. Ženske in otroke, ki so demonstrirali v znamenju pripadnosti palestinskemu osvobodilnemu boju so izraelski vojaki — kot kaže slika — nasilno razgnali.

## Naj živi Arafat — toda kje!

Sredi prizadevanj, da bi nekako rešili libanonsko krizo v trenutnih okoliščinah izraelske agresije in delne zasedbe, se zastavlja v dokaj tragični obliki tudi vprašanje, kam s pet do šest tisoč palestinskimi borci, ki naj bi jih na zahtevo Izraela izselili iz zahodnega dela Bejruta. Kot vse kaže, je arabska solidarnost padla na izpitu.

Niti ena izmed arabskih držav se ni dovolj javno ponudila palestinskemu osvobodilnemu gibanju, da brez vsakršnih pogojev sprejme predstavnike junaškega palestinskega ljudstva. Jordanija nima čiste vesti, saj je v znanem obračunu „črnega septembra“ leta 1970 jordanska armada skušala v krvi zadušiti novo revolucionarno vodstvo PLO in je pri tem pobila kakih 20.000 Palestincev. Sele s političnim posredovanjem ostalih arabskih držav so spor utišali, vendar osvobodilno gibanje ni moglo več ostati na jordanskih tleh, pa je preselilo svoje delovanje v Libanon, v Bejrut, ki ga je tudi sprejel.

Egipt je sicer ponudil borcem zavetišče, vendar pod pogojem, da smejo v njem le politično delovati. Takega predloga pa gibanje, ki se bori za narodni obstoj in neodvisno državo, seveda ne more sprejeti, kajti ugled si je ustvarilo prav s svojim bojem proti okupatorjem — Izraelcem. V Siriji bi prišli Palestinci pod strogo nadzorstvo režima, ki se je že tudi svoj čas bojeval proti njim.

Alžirija in Tunizija ne kaže nobene pripravljenosti. Še manj je mogoče pričakovati od Maroka, ki se boji, da bi se napredno gibanje PLO utegnulo pridružiti napredni fronti Polisario v boju proti maro-

ški vladavini v Sahari. Libijski državni poglavar Gadafi se je očitno osramotil s priporočilom palestinskim borcem v Bejrutu, naj se bojujejo do konca in tako naredijo „skupni samomor“. Sicer je pozneje skušal te svoje besede omiliti z dodatnimi pojasnili, toda svetovni javnosti ni ušla ugotovitev, da je prav on dajal doslej najmočnejšo besedno podporo PLO.

Težko si je zamisliti tudi kakršnokoli sožitje med Saudskoarabskim režimom in PLO, če bi prišle iz Saudove Arabije kake ponudbe. Edina država, ki je pokazala pripravljenost urediti taborišča za palestinske borce, je Irak, vendar ima težave zaradi vojne z Iranom, ki se je nedavno prenesla na iraško obmejno ozemlje in divja z nezmanjšano ostrino.

Kakor poroča zahodnonemški tedičnik Der Spiegel, je neki libanonski časnik priobčil v tem tragičnem trenutku karikaturo Jaserja Arafata, ki kliče: „Naj živi Arafat!“ Poleg njega pa stoka neki Libanonec: „Arafat naj živi, toda kje?“

Edini, ki je doslej dal odgovor na to vprašanje, je po mnenju tedičnika — izraelski premier Begin. Ko ga je namreč po nalogo socialistične internacionale obiskal portugalski premier Mario Soares in ga vprašal, kje naj bi se naselili „sporni“ Palestinci, mu je, kot je sam pripovedoval pozneje v Damasku, posmehljivo odgovoril: „Naj jih prevzame Kreisky, izdajalec in odpadli Žid. Dunaj je vendar lepo mesto, tam se lahko turistično izživljajo.“

To je izjavil človek, ki ne skriva sovraštva do Palestincev, saj se

povsem strinja z uničenjem palestinskega življenja na ozemlju, ki si ga je Izrael samovoljno, v nasprotju s sklepi GS in VS, prisvojil, predvsem pa seveda do palestinske udarne sile — oboroženih borcev. Manj razumljiv je klavrn odmev med arabskim svetom.

Statistike o tem, kje vse so se morali doslej naseliti palestinski begunci zaradi prisilne izraelske izselitve ali nemogočih ekonomskih razmer, ki so jih sille, da so se odpravili v tujino s trebuchom za kruhom, so strahotne. Povzamamo jih po palestinski reviji iz leta 1981, ki jo izdaja v Damasku osrednji statistični oddelek PLO. Po teh podatkih je skoraj 5 milijonov Palestincev brez domovine, žive pa razkrojeni tako:

Izrael	550.800
zah. breg	833.000
Gaza	451.000
Jordanija	1.148.334
Sirija	222.525
Libanon	358.207
Kuvajt	299.710
Irak	20.604
Libija	23.759
Egipt	45.605
Saudova Arabija	136.779
Združeni emirati	36.554
Katar	24.233
Bahrein	2.000
Oman	50.706
ZDA	104.856
druge države	140.116
Skupaj	4.449.138
Omenjenih „spornih“	6000

palestinskih borcev je potemtakem le neznamen delček celotne nacije...

(Po VEČERU)

## Krimska srečanja

Že od 3. julija je šef sovjetske partije in države Leonid Brežnjev na svojem običajnem dvomesečnem letnem oddihu v Oreandi, majhnem kraju blizu Jalte na Črnem morju. Prvič je bil Brežnjev na črnemorskem oddihu leta 1971 in od takrat so na Krimu tudi srečanja Brežnjeva z voditelji vzhodnoevropskih držav. Izjema je te leto 1975, ko so se srečali med konferenco o evropski varnosti in sodelovanju v Helsinkih. Vsa dosežanja srečanja so bila »posamična«, razen v letih 1971 in 1972.

Čeprav je že konec julija še ni znano kako bo letos. Brežnjev se je doslej srečal samo še s čehoslovaškim partijskim in državnim voditeljem Husakom, ki je bil na Krimu od 16. julija.

V Moskvi ob tem zaključujejo, da bi letos utegnilo priti ponovno do »kolektivnega« sestanaka voditeljev vzhodnoevropskih držav. Dnevni red takšnega srečanja bi bil prav gotovo zelo bogat. Med najvažnejša vprašanja vsekakor sodijo napeti odnosi med Sovjetsko zvezo in ZDA, v tem zvezi pa tudi med NATO paktom in

Varšavskim paktom. Predmet pogovorov bo tudi Bližnji vzhod, od problemov »v lastni hiši« pa Poljska. Težave te morajo na nek način prenašati vse »države socialistične skupnosti.«

Tako v Moskvi kot tudi v vseh ostalih prestolnicah vzhodnoevropskih držav sodijo, da se stanje na Poljskem normalizira, da pa še dolgo ne bo »idealno«. Na Krimu bi tekla beseda tudi o Karmalovem režimu v Afganistanu, potem o Kampučiji in o iraško-iranski vojni, ki jo Moskva spremlja zelo nevtralnno. Sovjetski tisk vojnih dogodkov ob Šat El Arabu ne komentira. Potem so tudi še ameriške gospodarske sankcije proti Sovjetski zvezi in Poljski. Krimsko srečanje bi najbrž moralo dati tudi odgovor na romunski predlog o tem, da bi sklicali sestanek članic SEV.

Nikoli doslej krimskih srečanj niso napovedovali. Prekinitev tradicije bi bila lahko samo v fizični kondiciji sovjetskega voditelja. Spomladanske špekulacije o tem je 76-letni Brežnjev demantiral s številnimi nastopi v javnosti vse od pomladi do julija.

## Suša v Italiji

Apeninski polotok se duši v poletni vročini. Od Kalabrije, kjer so namerili rekordnih 48 stopinj Celzija v senci, prek Sicilije in Sardinije pa do padške nižine in alpskega sveta se vrstijo toplotni valovi, ki jih spremljajo vse hujše pomanjkanje vode in požari. V posameznih deželah proglašajo izredno stanje.

Samo na Siciliji, ki zalaga s sadjem in zelenjavo velik del italijanskega polotoka, naj bi dosegla škoda vrednost tisoč milijard lir. Cele pokrajine so dobesedno ožgane od suše in vročine. Ne bo ne koruze ne sadja ne zelenjave, pa tudi grozdje na trtah se suši. Reka Pad, na katero je interesno vezanih kakih 15 milijonov Italijanov, se je tu in tam dobesedno izsušila, dno njene struge pa je razpokano.

Vse posledice suše in požarov bo moč oceniti šele kasneje. Nihče na primer trenutno ne ve, kakšne bodo posledice visoke koncentracije pesticidov, živega srebra in drugih kovin ob sedanji majhni količini vode v Padu. Delta Pada, ki je z močnim tokom spodbujala morske tokove v severnem Jadranu in med drugim s tem skrbelo tudi za naravno čiščenje lagunskega morja v okolici Benetk, se je umirila. S tem so se umirili tudi morskhi tokovi in zdaj se je začelo množično poginjanje rib. Govorijo že o pravi ekološki katastrofi. Požari so kot redni spremljevalci suše in vročine samo na Siciliji uničili v zadnjih tednih petsto tisoč hektarov gozdnih in drugih površin. Zaradi izjemno težkih hidroloških razmer so morali marsikje racionalizirati porabo vode za gospodarstvo in gospodinjstva.

Časopisje poroča, da so se marsikje že pojavili prekupevalci z vodo. Minister za kmetijstvo se je zadnje dni sestajal s predstavniki ogroženih pokrajin.

## globus

PARIZ — Zaradi pisanja londonskega Timesa, čes da so argentinske enote med boji za Falklandske otoke uporabljale francoske rakete, je francosko obrambno ministrstvo odredilo posebno preiskavo o tem.

BUDIMPEŠTA — Madžarska vlada je sprejela obširen program varčevanja z materialom v industrijski proizvodnji. Izračunali so, da bi do leta 1985 tako privarčevali 17 milijard forintov (450 milijonov dolarjev). Pri varčevanju z energijo, ki so ga pričeli izvajati pred dvema letoma so dosegli dobre rezultate.

STOCKHOLM — Svet nordijskih držav proučuje možnost, da bi izdali enotne potne liste za Švedsko, Norveško, Dansko, Finsko in Islandijo.

LIMA — V juliju je padlo več kot 50 nikaragovskih vojakov, braneč meje svoje domovine v vrsti obmejnih spopadov in vdorov iz Hondurasa.

WELLINGTON — Francija je opravila na otoku Mururoa v južnem Pacifiku nov podzemeljski jedrski poskus, tretji v zadnjih treh tednih.

NEW DELHI — V Indiji so za novega predsednika republike izvolili 66-letnega politika in bivšega ministra za notranje zadeve Zail Singa. To je prvi indijski predsednik, ki prihaja iz nižjih slojev.

DAMASK — Sudan naj bi bil po nekaterih vestih pripravljen dati zatočišče do 8 tisoč palestinskih borcev iz zahodnega dela Bejruta.

ISTANBUL — Turški potapljači so našli deset kilometrov od sredozemske obale bronast kip iz antičnega obdobja. Kip predstavlja rimskega vojskavodjo, tehta 60 kilogramov in je visok 180 centimetrov.

## V žarišču dogodkov

# AMERIŠKI BUMERANG

Kot piše moskovski dopisnik zagrebškega „Vjesnika“, Bogoljub Lacmanović, je ameriška prepoved izvoza zahodnoevropske opreme v Sovjetsko zvezo mobilizirala sovjetske delovne ljudi pri gradnji plinovoda od Urengoja v Sibiriji do Užgoroda na sovjetsko — madžarski meji.

„Kupčija stoletja“, kot upravičeno nazivajo po svetu gradnjo tega plinovoda, je trenutno spremenila tradicionalni videz prvih strani številnih sovjetskih listov. Leta in leta ustaljene reportaže iz sovhozov in kolhozov o poteku letne žetve so prenesli na notranje strani, na prvih straneh pa so komentarji o plinovodu, po katerem naj bi že čez tri leta stekli prvi kubiki plina za Zahodno Evropo.

Kljub težavam, ki jih je Sovjetski zvezi povzročila Reaganova „gospodarska vojna“ v zvezi z gradnjo plinovoda, so si v Moskvi

omislili politično propagandno akcijo, od katere pričakujejo predvsem dvoje. Prvič naj bi mobilizirali vse domače potenciale, predvsem znanstvene institucije, da najdejo lastno rešitev, predvsem za serijsko proizvodnjo močnih in dobrih turbin, ki so potrebne za kompresorske postaje, katerih naloga naj bi bila potiskanje plina po plinovodu. Drugo, kar od vsega tega pričakujejo v Moskvi, je prepričljivost svojih trditvev, da ameriška administracija s prepovedjo izvoza opreme, narejene na podlagi ameriške tehnologije, ne bo škodovala Sovjetski zvezi, temveč ameriškim zahodnoevropskim zaveznikom.

Je Sovjetska zveza res sposobna, da brez dogovorjenih obveznosti s strani zahodnoevropskih podpisnikov zagotovi plin? Koga Reaganove ekonomske sankcije lahko bolj prizadevajo — države Zahodne Evrope ali Sovjetsko zvezo?

V Moskvi zatrjujejo, da je Sovjetska zveza s svojim znanstvenim in industrijskim potencialom sposobna do leta 1984 zgraditi pet tisoč kilometrov plinovoda od Urengoja do Užgoroda. Prvih 300 kilometrov plinovoda je že nared. Problem niso cevi, ki naj bi jih dobavljale zahodnoevropske firme, temveč kompresorske postaje.

Ko so konec prejšnjega leta v Bonnu podpisali pogodbo o gradnji plinovoda, so se Zahodna Nemčija, Francija, Italija in Avstrija obvezale, da bodo s svojo opremo kreditirale izgradnjo sovjetskega izvoznega plinovoda. Ta pa je vključeval tudi 21 tisoč kilometrov magistralnih plinovodov, ki bi jih Sovjetska zveza speljala po svojih republikah. Bonnška pogodba je kot obveznost zahodnoevropskih partnerjev predvidela dobavo turbin za 130 kompresorskih postaj. Če omenimo, da rabi vsaka postaja po tri turbine, ki

stanejo 12 milijard ameriških dolarjev, potem si najbrž lahko predstavljamo, da pri tem plinovodu res gre za „kupčijo stoletja“. Te turbine izdelujejo zahodnonemški in francoski proizvajalci po ameriški licenci.

Brežnjev je ob podpisu pogodbe v Bonnu med drugim izjavil, da bo „kupčija stoletja“ omogočila delo 500 tisočim zahodnonemškim delavcem. Kancler Schmidt je na to odgovoril, da bo Sovjetska zveza prav zaradi kreditiranja plinovoda s strani zahodnoevropskih držav lahko delo opravila izredno hitro. Oboje drži, čeprav Sovjetska zveza najbrž pogodbe o gradnji plinovoda ni podpisala z avtoriteto, da bi imeli delavci v zahodnoevropskih deželah dovolj dela. Predstavniki zahodnoevropskih držav pa pogodbe niso podpisali iz nekakšne ljubezni do Sovjetske zveze. Interesi obeh strani so predvsem gospodarski.

Reaganova prepoved o izvozu opreme v Sovjetsko zvezo je mobilizirala vse potencialne sile za gradnjo plinovoda. Pred dnevi so v Leningradu izdelali prvo plinsko turbino moči 25 MW, za katero trdijo, da je boljše od ameriške. Kmalu naj bi pričeli te turbine izdelovati serijsko. Centralni komitej KP Sovjetske zveze je pred nedavnim sprejel sklep, da je treba plinovod Urengoj—Užgorod zgraditi pred pogodbenim rokom. To je potrdil tudi minister za proizvodnjo plina ZSSR Dinkov.

V te napovedi najbrž ni treba posumiti. Ostaja le vprašanje, kako bo s tistimi 21 tisoč kilometri plinovoda, ki naj bi ga za potrebe sovjetskega gospodarstva položili istočasno kot plinovod za Zahodno Evropo. To bo najbrž prizadelo sovjetski petletni načrt razvoja, ki glede plinifikacije nekaterih republik ne bo izveden. Ven-

dar velja ocena, da to ne bo omajalo politične stabilnosti v državi, kot so to, premalo poznavaajo sovjetske razmere, računali v Washingtonu.

Poznavalci razmer v Sovjetski zvezi so si na jasnem, da bodo ameriške sankcije deželo sicer prizadele, dolgoročno gledano pa bodo prej okrepile kot oslabilile sovjetsko bogato, toda tehnološko premalo razvito Sovjetsko državo. Znano je na primer, da je sovjetska oprema za črpanje nafte manj učinkovita od ameriške, toda proizvodnja nafte v SZ se kljub temu iz leta v leto veča, kar kaže, da se ob tem razvija tudi tehnologija črpanja.

Če se bo spor okoli gradnjo plinovoda še bolj zapletel, bodo vsekakor prizadete zahodnoevropske države. Sovjetom pri vsem tem gre vendarle tudi za „povračilni udarec“ Reaganu in njegovi administraciji, ki je vrpla ta bumerang.



# Z enolno družbeno akcijo

Na seji centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije so razpravljali o neposrednih nalogah zveze komunistov pri uresničevanju sklepov 12. kongresa, ki naj bi jim ZKJ ter njeni organi in telesa dali prednost. Na podlagi razprave bo predsedstvo CK ZKJ pripravilo predlog delovnega programa centralnega komiteja, ki ga bodo obravnavali na prihodnji seji.

Uvodni referat je imel sekretar predsedstva CK ZKJ Nikola Stojanović. Med drugim je poudaril, da pripravljajo delovni program najvišjega jugoslovanskega partijskega organa v zapletenih razmerah. Gre predvsem za pojave stopnjevanja nacionalizma, nezadovoljive razmere, kar zadeva akcijsko enotnost ZKJ in čedalje hujše zunanje gospodarske in drugačne pritisk na našo državo.

Ko je spregovoril o vprašanjih, ki jih utesnejo uvrstiti v delovni program CK ZKJ, je najprej omenil naloge v zvezi z gospodarsko stabilizacijo, probleme v zvezi z neupoštevanjem zakonov in družbenih dogovorov ter probleme samoupravnega združevanja. Članom CK, je dejal Stojanović, se zastavlja tudi naloga, da

obravnavajo idejnopolitična vprašanja nadaljnega razvoja socialističnega samoupravljanja in konkretno spregovorijo o nadaljnjem uveljavljanju ustavnega koncepta federacije. Eno izmed pomembnih vprašanj je tudi nadaljnji razvoj delegatskega sistema.

Nikola Stojanović je med drugim opozoril, da si ne gre delati utvar, da je vse mogoče programirati. Življenje bo terjalo, da tudi CK in ZKJ konkretno obravnavata življenjska vprašanja delavskega razreda, pa če jih bodo uvrstili v program ali ne.

Nato je spregovorila Milka Planinc. Poudarila je, da bo le malo koristi tudi od štirih intervencijskih zakonov o zajezitvi porabe, ali natančneje, da jih ne bo mogoče uveljaviti, če ne bo enotne družbene akcije in če ne bomo disciplinirani. Predsednica ZIS je poleg tega predlagala, da bi CK redno obveščali o vseh problemih in da bi njegovi člani odšli v bazo skupaj z delegati skupščine SFRJ ter na akcijskih konferencah ZK v gospodarskih grupacijah konkretizirali stabilizacijske zahteve.

Po mnenju Ljubiše Igića imamo preveč regionalnih monopolo-

lov, za katerimi se skrivajo družbenopolitične oblasti.

Stane Dolanc je v razpravi opozoril, da v Jugoslaviji zadnje čase narašča število kaznivih dejanj, še zlasti primerov gospodarskega kriminala in napadov na družbeno premoženje. To je ponazoril s konkretnimi podatki iz prakse službe za notranje zadeve.

Slobodan Bojanić je predlagal, naj bi v CK ZKJ čimprej razpravljali o problemih kmetijstva in samoupravnega združevanja dela in sredstev, Miran Potrc pa je poudaril, da so trenutne gospodarske, predvsem pa politične razmere težavne. Po njegovem mnenju vzrokov za takšne politične razmere ne gre iskati toliko v gospodarstvu kot v dejstvu, da smo si marsikaj zastavili za cilj, tega pa nismo uresničili. Zavzel se je za to, da bi z vsemi problemi temeljito seznanili delovne ljudi.

Hisen Ramadani je dejal, da za Jugoslavijo ne glede na težave v prihodnosti ni druge alternative razen bratstva in enotnosti. Milutin Baltić pa je menil, da je vzrok za številne sedanje probleme neustrezen sistem razširjene reprodukcije, v katerem je vsa oblast v rokah družbenopolitičnih skupnosti. Zadnji udeleženec v razpravi Bogoljub Nedeljković je med drugim dejal, da CK ne sme več zavlačevati z odgovori, ki jih je dolžan delavskemu razredu, to pa so odgovori na vprašanja: zakaj je dohodek odpujen od delavcev in kdo vse v Jugoslaviji bogati brez dela, še zlasti pa, kdo so komunisti, ki so tako obogateli.

## BOLJŠI PRIDELEK OD LANSKEGA

Najnovejša ocena kažejo, da znaša letošnji pridelek pšenice 5,1 milijona ton, kar je za kakih 300.000 ton več kot lani. Vzlic temu pa pridelek ni rekorden, ker je lani ko povprečje gibalo okoli 5 milijonov ton, je v pogovoru z novinarjem Tanjuga dejal predsednik zveznega komiteja za kmetijstvo in gozdarstvo dr. Milorad Stanojević. Letošnji žetev so, je nadaljeval, organizirali in opravili izjemno dobro in z velikim navdušenjem. Toda bitka za izključno domači kruh še ni dobljena. Dosele so namreč odkupili in spravili v silose okoli dva milijona ton krušnega žita, te dni pa si zitomlinarske organizacije prizadevajo, da bi od pridelovalcev prevzele še najmanj milijon ton tržnih presežkov, kolikor predvideva tudi resolucija o družbenoekonomskem razvoju države v letošnjem letu.

Se zmerom pa je velika nganka, koliko pšenice bo končno spravljeno v silose, od česar je odvisno tudi to, ali bo primanjkovalo pšenice za komercialno porabo in rezerve in kolikšen bo ta primanjkljaj. Končna bilanca bo znana šele, ko bodo kombajni zapustili vsa polja s pšenico in ko bodo odkupili vsako ponudeno zmo iz tržnih presežkov, pravi dr. Stanojević. Računajo, da bi tudi v primeru, če bi od kmetov prevzeli planirane tri milijone ton (59 odstotkov domnevne letine), manjkalo okoli 600.000 ton pšenice. Za potrebe mlinarsko-pekarške industrije in rezerve je namreč nujno potrebno zagotoviti okoli 3,6 milijona ton.

Uvoz pšenice pa bi smel biti le skrajni ukrep, opozarja dr. Stanojević. Spričo sedanjih obveznosti do tujine, bi bilo to namreč hudo dodatno breme kakih 100 milijonov dolarjev. Zato brez splošnega iskanja možnosti, da bi z aktiviranjem vseh notranjih rezerv, ki jih cenijo na okoli poldrug milijon ton, nadoknadili primanjkljaj, za zdaj ni treba računati na nikakršen uvoz pšenice, kategorično trdi dr. Stanojević. Pri tem je treba preprečiti tudi nenamensko in nesmotno porabo »zlatega zrnja«. Okoli milijon ton pšenice namreč letno konča kot živinska krma, najmanj okoli 300.000 ton pa kot kruh in drugi izdelki na smetišču.

Primanjkljaj pšenice je možno kriti tudi s takšnimi ukrepi, kot so plačilo uporabe kombajnov v naturi. Po tej poti bi prišlo v silose najmanj kakih 250.000 ton pšenice. S smotnejšim mljetjem (od 74 na 80 odstotkov moke na vsakih 100 kilogramov pšenice) bi prihranili nadaljnjih 250.000 ton žita.

# Smo lahko (ne) zadovoljni?

Z nekaterimi sistemskimi ukrepi za pospeševanje manj razvitih območij v Socialistični republiki Sloveniji, ki so veljali v letih 1975—80, smo v Pomurju uspeli marsikaj postoriti. Še zlasti na področju družbenih dejavnosti (nove šole, otroški vrtci, zdravstveni objekti idr.), kjer pa so tudi občani pokrajine ob Muri s samopriskevki prispevali pomemben delež k hitrejšemu razvoju.

Pridobili smo tudi nekatere nove gospodarske objekte, kot so tovarne Lek v Lipovcih in Lendavi, Krka v Ljutomeru, LIV v Rogašovcih, Modni salon pri Gradu in Toko v Žižkih.

Vendar pa, ali smo lahko v celoti zadovoljni z doseže-

ni? Svet pomurskih občin, ki se je pretekli petek sestal v Ljutomeru, je imel na poročilo republiškega izvršnega sveta o skladnejšem regionalnem razvoju Slovenije nekatere bistvene pripombe in predloge k temu poročilu. Ker so prenehale veljati olajšave za vlaganja na manj razvitih območjih, je v zadnjih dveh letih tako rekoč prišlo do zastojna na tem področju, ki znova vodi k povečevanju razlik. V Pomurju smo zato mnenja, da bi morali posebni ukrepi veljati še naprej. Čimprej je treba rešiti tudi vprašanje delovanja posebnega konzorcija za finansiranje proizvodnje hrane, ki namreč obstaja le na papirju, pomursko kmetijstvo pa se otepa z

vse večjimi težavami, čeprav je znano, da le okrog 22 odstotkov pridelane hrane porabimo doma, znatno večji delež pa odpade na ljubljansko in mariborsko območje. Med neuresničeni ukrepi za pospeševanje manj razvitih območij v Sloveniji ostaja tudi izgradnja 110-kilovoltnega daljnovoda do Lendave, zaradi česar ima tamkajšnja inudstria velike težave. Pogosti izpadi električne energije namreč pomenijo tudi izpad v proizvodnji in s tem manjši dohodek. Tudi kriterije za prestrukturiranje gospodarstva in reševanje izgub, ki veljajo enotno za vse, bi morali prilagoditi glede na pogoje manj razvitih območij.

JOŽE GRAJ

## PO NALOŽBENEM PROGRAMU TE PETLETKE

# Nam boste ja šli na roko!?

Kar ob razgrnjenem programu naložb za to srednje-ročno obdobje najprej zbode v oči je spoznanje, da se združeno delo ni kaj prida angažiralo pri snovanju smelih in zahtevnih, zlasti pa dolgoročno usmerjenih programov in — kar je logična posledica — da se v prenekaterem tozdu le stežka prilagajajo zdajšnjim, vse prej kot

roznatim razmeram. Saj, koga pa ne bi iztirile najrazličnejše, najraje administrativno določene omejitve, recimo pri dobavah surovin, repromaterialov, energije, da o izvoznouvoznih zagatah, cenovnih nesorazmerjih in razpogitih v deviznem poslovanju posebej ne razglabljam. S tem kajpada nikakor ne kanimo zagovarjati tistih delo-

vnih kolektivov, kjer se — hoteli ali ne — soočajo (bolje: ukvarjajo) s pravcato poplavo tako imenovanih »črnihi« samoupravnih sporazumov (dogovorov, pogodb), s katerimi še posebej domači dobavitelji surovin izsiljujejo plačila v devizah ali se ravnaajo po načelu: vzemi ali pusti.

Poglavje zase je kakovost dobavljenega, ki tako ali drugače vpliva na končni izdelek.

Če je ta namenjen za izvoz — toliko slabše. Sicer pa pojdimmo po dognanjih naložbene komisije pri medobčinski gospodarski zbornici za Pomurje, ki jih je moč razbrati iz začrtanega programa.

V naložbenih zahtevkih, ki jih dobiva, kar mrgoli vrzeli.

Gre najprej za nestvarne predračunske vrednosti, potlej neustrezne finančne viire, drugače povedano, pritisk za nujemanje bančnih ali še raje blagovnih kreditov, prepričlo združevanje sredstev, za dokajšnja vlaganja v zidove in — kar je postalo že malone ustaljena navada — nespoštovanje »pravil igre«. Če sino glede slednjega še določnejši: predsednik komisije Emil Zelko pravi, da zlasti pred sejami komisije kar dežujejo telefonski klici iz občinskih izvršnih svetov in drugod, ki so zvečine uglašeni na eno in isto vižo: nam boste ja šli na roko.

Vendar je to zgolj ena plat medalje. Druga, temnejša, svari, da so iz srednjeročnega naložbenega programa skoraj povsem izpadle kmetijske naložbe, ki imajo sicer vso prednost, saj sozd ABC Pomurka ni prijavila niti ene. Da sodi naša regija med izrazito kmetijska območja, zveni to ob tej ugotovitvi — milo rečeno — neverjetno, če ne že kar ironično. Naporno usklajevanje naložbenih apetitov jih čaka v gradbeništvu, kjer vlada očitna razdrobljenost, in še hi se dalo naštevati.

B. Žunec

## V RAZVOJNIH PRECEPIH

# Dobrodošle zveze in poznanstva

Da bi z nekimi proizvodnim programom ali naložbo hitreje prodrli, pridejo prav tudi zveze in poznanstva, so brez dlake na jeziku »odprli karte« na zadnji seji zborničnega odbora za razvoj in ekonomsko politiko Pomurja v Murski Soboti. Republiška solidarnost namreč vse bolj usiha, s čimer se ne kaže sprjazniti, posebej ne, če so posredi tako vitalna področja kot PTT, cestno, vočno in elektrigospodarstvo.

V regiji sicer premoremo kar 44 dislociranih obratov — zdaj že večidel tozov — vendar je med njimi veliko takih, ki jim niso »botrovali« organizacije združene dela od drugod, ampak so svojo samoupravno proizvodno organiziranost začrtale same in se šele pozneje združile z zunanji delovnimi organizacijami ali sozdi. Torej so doseženi rezultati, čeprav ne ravno roznači, plod napreznaj domačih delovnih kolektivov.

Analiza o skladnejšem regionalnem razvoju Pomurja v okviru Slovenije v tem srednjeročnem obdobju je bila na seji deležna števitih kritičnih pripomb in dopolnitev, ki bodo hkrati služile za dopolnitev tovrstne republiške analize. Poglejmo še nekatere druge! Republiška komisija za pospeševanje skladnejšega regionalnega razvoja Slovenije ima vse preveč zvezane roke, saj se največ ubada z razvojnimi programi, manj pa širšo koordinacijo razvoja. Pri merilih za investiranje velja dosledneje ubirati različne pristope — odvisno od območja, kamor naj bi šla določena sredstva — podobno kot pri zgubarjih, kjer bi morale biti sanacije hitrejše in predvsem korenitejše. Saj zgubarji, snovanje obetavnih razvojnih programov, se posebej pa področje razvoja kmetijstva in ne more biti zgolj in samo stvar regije. V ilustracijo in podkrepitev slednjega naj postrežemo z zgovornim podatkom! Lani je Ljubljanska banka pomurska banka zagotovila za proizvodno in zaloge kmetijskih pridelkov 1,21 milijarde dinarjev bančnih kreditov, na podlagi usmerjanja oziroma združevanja sredstev preko združene banke pa dobila »vrtnjenih« le 176 milijonov dinarjev sredstev in še to šele decembra, medtem ko je sama morala odobriti kredite že veliko prej. Da bi bila mera polna — tudi bančni konzorcij za proizvodno hrane in izvoz je očitno zaspal.

Razvojna problematika je potemtakem doobra zavozlana, vsa obležja črnogledosti pa ji nespomo dajejo zdajšnje, širše zaostrene razmere. Če dodamo še dejstva, da nas upravičeno skrbi 1500 in nekaj več brezposelnih, da je med njimi veliko mladih, šolanih kadrov in da se nam utegne kaj kmalu — spričo gospodarske recesije v zahodnoevropskih državah — množično vracati zdomska delovna sila, potlej je slika še zagonečnejša. Na to v republiških vrhovih pri snovanju policentričnega, se pravi skladnejšega razvoja posameznih območij v naši republiki, vse premalo računajo, zato bo treba predloženo poročilo z analizo v marsičem dopolniti. Dodajmo še to: v klubu manj razvitih sta zdaj v Pomurju še občini Lendava in Ljutomer, medtem ko sta se Murska Sobota in Gornja Radgona, razen nekaterih krajevnih skupnosti, že uvrstile med razvite.

B. Žunec

# Zaščita pred točo učinkovita

Lendavski vinogradniki pravijo, da je organizacija zaščite pred točo učinkovita; letos namreč ni bilo toče, ki bi uničila vinograde. Splačalo se je torej vložiti denar v obrambo pred točo, saj vinogradi obetajo obilen, in če bo lepa jesen, tudi kvaliteten rod. Bolj jih seveda skrbi, če bo Ljutomerska klet tudi letos organizirala odkup grozdja, seveda bolj, kot v lanskem letu. Tudi bolezn letos niso bile velike, tako da je bilo potrebno manjkrat škropiti. V tem času je največja bojazen pred oidijem, vendar so se vinogradniki tudi na to bolezen pripravili. Nova škropiva, pravijo, so bolj učinkovita, le če bo uspelo vsem pravočasno poškopiti vinograde. Ta čas pa vrli vinogradniki odrezujejo vrhove trte, da bi bilo med redi več sonca in bi grozdi pravočasno dozoreli.

Jani D.

Medtem ko sta drugje v svetu znanost in njenem okviru inovacijska dejavnost dobesedno na pohodu, se pri nas še vedno dajemo z zadregami, kakršne so: nizka produktivnost, neustrezna organizacija dela, slabo izkoriščanje proizvodnih zmogljivosti in podobno. Kljub temu ali pa nemara ravno zaradi tega — in še česa — banka, občinski izvršni sveti, služba družbenega knjigovodstva in se razume, da potlej tudi komisija za oceno investicij pri zbornici, dajejo soglasja naložbam, ki se kasneje izkažejo kot zavožene. Na odgovornost zanje pa očitno le redkokdo pomisli.

Branko Žunec

## Naše vsakdanje bilance

Ob vsakem polletju delamo obračune z gospodarjenjem in naštevamo odstotke uresničevanja načrtov, ki smo jih tako ali drugače sprejeli, pa jih navadno ne uresničujemo. Življenje je namreč vselej med načrti in uresničevanjem in statistično je to videti tako kot pri bilanah polletnega gospodarjenja premo-govnikov: planiranega sicer niso uresničili, so pa naredili več kot lani ob tem času in bodo v drugem polletju še boljši, čeprav načrti ne bodo uresničeni.

Vse skupaj gre nekako naprej, pa naj smo zaradi prikazane bilanciranja še tako črnogledi. Nekaj velikih premo-govnikov, kot je na primer Kolubara, so obnavljali in bodo dajali mnogo več kot doslej in če bodo tako uspešni tudi drugi premo-govniki, pravzaprav ni razlogov za črnoglednost. Prestavljamo energijeke z nafte na premog pač ni mačji kašelj in si ga niti zamisliti ne moremo čež noč. Politično pa transformacijo doživljamo nestrpno, pa ne samo v energetiki.

Pogledi od zgoraj so zatorej še vedno takšni, kajti nasploh se zdi, da bi premo-ga vendarle še premalo tudi do konca leta, a bi se moralo biti znatno več, kakor pravijo samoupravni sporazumi o združevanju sredstev med porabniki in proizvajalci. Samoupravni sporazumi sami po sebi pa seveda ne dajejo ne več sredstev, kot jih je na razpolago, ne več premo-ga, kot ga je mogoče ta čas izkopati. Samoupravni sporazumi pač sami po sebi ne morejo spremeniti utrtih tokov, čeprav bi marsikdo želel z njimi kar obrniti večni tok ekonomije v nasprotno smer.

## PISMO IZ BEOGRADA

V času sprejemanja samoupravnih sporazumov o združevanju sredstev za razvoj premo-govništva je bilo namreč kar spregledano dejstvo, da je združevanje možno samo na temelju dela, če naj bo samoupravno in kot takšno uspešno. Združevanje dela pa pomeni korenito spreminjanje načina gospodarjenja nasploh, da bi bila uporaba združenih sredstev vsestransko smotrna. Brez takega pripravljalega postopka, v katerem je bilo samoupravno sporazumevanje bolj družbena obveznost kot gospodarska nujna, se je pač moglo računati s tem, da ne bo zbranih več kot trideset odstotkov dogovorjenih sredstev in da je s tem odložen marsikateri načrt razvoja premo-govništva. Prenapeta proizvodnja premo-ga, ki temelji na tem, da rudarji kopajo premog tudi nadurno, ob dela prostih dneih in praznikih, je zatorej imela za posledico razne nevrščnosti, ki jih marsikdo ima za subjektivne. Čež da je preveč izostankov z dela, preveč bolniških in podobnega. Res pa je, da so rudarji zlagoma že izčrpani in da bo imel tak način kopanja premo-ga slej ali prej slabe posledice za gospodarjenje premo-govnikov in ne samo njih.

Od tud razmišljanje o razvoju premo-govništva kot bistvenega dejavnika stabilizacije in želja naj bi pospešili investiranje v premo-govništvo na račun investicij, ki nimajo daljnosežnega pomena za razvoj gospodarstva in sploh družbenoekonomskih odnosov. Toda tudi ta želja bo ostala samo želja, če ne bo temeljila na izgradnji odnosov, ki bodo temelj spreminjanja družbe v najširšem smislu besede. Sedanja organiziranost premo-govništva namreč ne kaže nekih pomembnejših pobud za zagotavljanje ceneje proizvodnje energije na buči premo-ga, temveč se še vedno opira na večanje cen po zgledu znanega zasledovanja višjih svetovnih cen premo-ga, kar je sicer logično, vendar pasivizira raziskovanje, ki bi lahko odkrila vzročno povezanost postopkov, ki bi težili k boljšemu gospodarjenju na podlagi temeljitejšega raziskovanja stroškov proizvodnje in gospodarjenja, kajti mnogo majhnih racionalizacij daje veliko ekonomičnost gospodarjenja, ki se globalno niti ne izkazuje z kdo ve kako velikimi odstotki izboljševanja rezultatov gospodarjenja, vendar hrabri z stabilizacijo nivoiranja ravni gospodarjenja.

Delavci, to dobro vemo vsi, ne spodbuja toliko znatno večanje osebnih dohodkov, kolikor jih motivira večanje vrednosti novčenega dela, zato veliki zadržki rudarjev za nadurno delo ne kažejo realnosti glede vrednotenja težkega dela, kakor tudi večanje osebnih dohodkov ne rezultira ustreznimi vrednosti dela, niti ne more biti motivacija za izredno dobro delo. A statistika nam tu streže s podatki, ki nam kažejo čisto popačeno sliko vsega gospodarjenja.

Viktor Širec



**FILOVCI** — Na prizorišču snemanja novega slovenskega filma z naslovom Veselo gostovanje in šeste od sedmih televizijskih nadaljevanj po romanu rojaka Miška Kranjca: Strici so mi povedali, se je predzadnji torek dopoldne mudila delegacija predstavnikov družbenopolitičnega življenja v soboški občini. V filovskih gorah in tudi drugod v Prekmurju, kjer potekajo snemanja, sodelujejo v številni izvedbeni ekipi tudi domači statisti, ki bodo skušali upodobiti tri generacije Fuijsovega roda Puckov iz Polane. Po odlični kroniki plodnega pisatelja — rojaka, bomo tako lahko videli tudi ekranizacijo prekmurskega človeka, njegovega odnosa do zemlje, ljubezni in dela. bb

**MURSKA SOBOTA** — Program dejavnosti društev in organizacij v soboški občini je bogat — na papirju, v praksi pa pomeni skromnost na področju realiziranega. Prav zaradi tega je odbor za svobodno menjava dela pri občinski skupščini otroškega varstva zavrnil finančni predlog za tekoče leto, kajti iz predložene programa ni razvidno, zakaj so in bodo posamezna društva porabila svoja sredstva. Člani odbora so odobrili za polovico zahtevane vsote, prav tako pa tudi dodobra prediskutirali revalorizacijo bilance sredstev samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti in polletno realizacijo finančnega načrta za leto 1982. bb

do tedna

NOVI PROSTORI POSTAJE MILICE V MURSKI SOBOTI

## Praznično s pomembno pridobitvijo

Delavci v organih za notranje zadeve so s skromno slovesnostjo in pomembno pridobitvijo v sredo, 21. julija, v Murški Soboti proslavili 22. julij — dan vstaje slovenskega naroda. Na slovesnosti so delavci postaje milice Murska Sobota dobili nove, prenovljene prostore — bivša UNZ.

Navzoče je pozdravil in spregovoril o pomenu novih prostorov komandir Postaje milice Dušan

postala nuja, da so v letu 1981 začeli s pridobivanjem novih prostorov. Z adaptacijo prostorov bivše UNZ so pričeli v mesecu maju letos, gradbena dela je izvajalo gradbeno podjetje TEMELJ s Cankove in to opravilo kakovostno v predvidenem roku. Sredstva za prenovitve je v znesku 3.876.323 dinarjev prispevala soboška občina.

Z novimi prostori so delavcem



Ključke novih, prenovljenih prostorov, je najstarejšemu delavcu PM Mladenu Simiču predal sekretar OK ZKS M. Sobota Stanko Erjavec.

Klemenčič, Slavnostni govornik, sekretar OK ZKS Murska Sobota Stanko Erjavec, je najstarejšemu delavcu kolektiva postaje milice Mladenu Simiču izročil ključke novih, prenovljenih prostorov. Po slovesnosti so si gostje ogledali nove prostore in opremo.

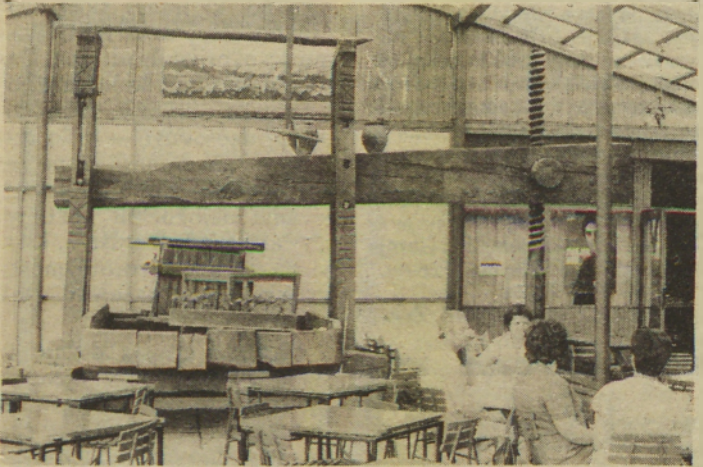
Prostorska stiska na postaji milice se je stopnjevala, tako pa je

postaje milice Murska Sobota dobili boljše delovne in življenske pogoje.

S tem postaja milice Murska Sobota obveščala javnost, da se je z 21. julijem preselila s Titove 20 na Kidričevo 13 v Murški Soboti.

Štefan Abraham

S takšno „prešo“ so davno tega naši predniki stiskali grozdje in pravijo, da je bila odlična, celo boljše od današnjih mehaniziranih. Žal jih lahko vidimo le redko kje, zato pa je tem bolj pohvalno za lendavske gostince, ki so takšno staro stiskalico postavili kar na termalnem kopalšču v Petišovcih, kjer si jo lahko ogleda na tisoče mladih in starih. Tega starega očaka bodo menda kmalu preselili v majhen muzej na prostem ob novem hotelu Lipa v Lendavi.



Občinska izobraževalna skupnost Gornja Radgona

### razpisuje

2 štipendiji za študij na PA za razredni pouk.

K prijavi za štipendijo, obr. DZS 1,65, naj kandidati priložijo potrdilo o premoženjskem stanju, potrdilo o vpisu na PA in kopijo zadnjega spričevala.

Prijave z dokazili pošljite na naslov: OBČINSKA IZOBRAŽEVALNA SKUPNOST 69250 GORNJA RADGONA Partizanska c. 17

Rok za prijavo je do 15. 8. 1982.

# Neusklajenost med dohodkom in porabo

Osrednjo pozornost so delegati občinske skupščine namenili oceni rezultatov gospodarjenja v letošnjem prvem polletju, na to pa sta se navezovali še dve točki dnevnega reda in sicer informacija o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v letošnjem prvem četrtletju ter predlog za ponovno ovrednotenje sredstev samoupravnih interesnih skupnosti. Da je bila tolikšna pozornost posvečena prav tem vprašanjem, je razumljivo, saj z anketo zbrani podatki kažejo, da v občini ne dosegamo vseh ciljev, ki smo si jih zastavili z resolucijo o družbenoekonomskem razvoju v letošnjem letu.

Zaskrbljuje predvsem hitrejša naraščanje stroškov od dohodka, občutno povečanje izgub v primerjavi z

enakim obdobjem lanskega leta, pa tudi pri rasti produktivnosti dela zaostajamo za načrtovanim. Razen tega se skupna in splošna poraba ne giblje v skladu z rasto dohodka, pa tudi kršiteljev družbeno dogovorjenih meril razporejanja sredstev za osebne dohodke ni malo. V zvezi s slednjimi so razpravljajci ugotavljali, da gre v večini primerov za OZD, ki so bile med prekoračiteljno prejšnja leta ter so zaradi tega od izvršnega sveta terjali ustrezne ukrepe.

Neodgovornemu obnašanju pri izvajanju družbene usmeritve razporejanja dohodka, je mogoče pripisati presežke sredstev, ki se pojavljajo na računih nekaterih samoupravnih interesnih skupnosti. Le-ta se namreč stekajo toliko hitreje,

kolikor hitreje in mimo dogovorjenih meril naraščajo osebni dohodki. V zvezi s tem je bila v razpravi izražena zahteva da samoupravne interesne skupnosti sprti spremljajo stekanje sredstev za izvajanje programov ter da sproti in učinkovito ukrepajo. Izvršnemu svetu občinske skupščine pa je bila postavljena zahteva da sproti spremlja ter o tem obvešča občinsko skupščino, kako v občini uresničujemo dogovorjena merila pri izplačevanju osebnih dohodkov ter da v primeru kršitev najostreje ukrepa.

Ko so obravnavali predlog za ponovno ovrednotenje programov samoupravnih interesnih skupnosti za letošnje leto, so delegati enako vztrajno kot pri obravnavi prejšnjih dveh točk dnevnega reda zahtevali, da

se prispevne stopnje za samoupravne interesne skupnosti v nobenem primeru ne smejo v letošnjem letu dvigniti nad dogovorjeno raven.

Stališča ki jih je v zvezi s ponovnim ovrednotenjem sredstev samoupravnih interesnih skupnosti sprejel izvršni svet so bila soglasno sprejeta. Z zadovoljstvom pa so delegati sprejeli tudi informacijo o prvih sadovih razprav o problematiki zdravstvenega varstva v občini Murska Sobota ter na njihovi osnovi sprejetih ukrepov v občinskem zdravstvu.

Po besedah predstavnika zdravstva je namreč primanjkljaj v primerjavi s prvim trimesečjem letošnjega leta nižji kar za 300 starih milijonov dinarjev.

## IZVOZ HRENA S PREKMURSKIH POLJ

V TZO Cankova se že od 1976. leta ukvarjajo s pridelovanjem hrena. Zanimivo pri tem je, da so spodbudo za pridelovanje te kulture dali sami kmetje, zadnje leto pa je vse večje povpraševanje po tej rastlini na tujem tržišču. Pridelovanje hrena je zelo donosno, z večjim izvozom pa se bo hren dvojno obrestoval.

O začetku pridelovanja hrena, o tehnologiji obdelovanja in oskrbi smo povprašali direktorja TZO Cankova Ernesta Kereca. Glavno zaslugu za tako razširitev hrena na prekmurskih poljih ima pospeševalna služba, vendar je prišla prva spodbuda s strani domačinov. Veliko ljudi v vaseh, ki jih obsega TZO Cankova, je še zmeraj na delu v tujini ali pa se sezon-

mi. Hren je skoraj glavni vir dohodka pri 28 kmetijah, kolikor se jih danes ukvarja s to kulturo. To so predvsem mešane kmetije vse od Cankove do Matjaševca. Pri gojenju hrena je potrebno veliko delovne intenzivnosti, delo je naporno in umazano. Za hren so boljše predvsem težje zemlje, potrebna pa je veliko organskih gnojil, umetnih ali pa hlevskega gnoja, ni pa

začnejo takrat poganjati stranske koreninice, ki jih je treba odstraniti zaradi razvoja glavnega korena. Istočasno odstranjujejo odvečne glave in poganjke. Koren mora biti raven in čim manj poškodovan, vsaka odtrgana koreninica je že rana, če pa se koren prelomi, ga to še toliko bolj ovira pri nadaljnji rasti. Do konca vegetacije je potrebno hren še dvakrat ali trikrat poškropiti s fungicidi proti plesni. V jeseni ga je potrebno še enkrat očistiti plevela.

Izkop hrena se opravi v prvi polovici novembra in

jih določijo naše predelovalne industrije ali pa tuji kupci.

V I. razredu spadajo samo ravne korenine, obvezna debelina je 3,5 cm, dolžina pa 25 cm. Drugi razred so korenine, debele od 2,5 do 3,5 cm z dolžino 20 cm. Največ je tretjega C razreda. To je celotni »odpad« z vsemi koreninami, ki jih uporabljajo za izdelavo gorčice. Najpomembnejši stranski proizvod so sadike, ki se uporabljajo za ponovno sajenje. To so najdebelejše korenine na glavnem korenu. Njihova debelina mora biti vsaj 8 mm, dolžina pa 20 do 25 cm. Čim bolj izenačene in debelejšo so sadike ter primere pridelek odvisen predvsem od pridelavnosti gospodarja in ljudi, ki delajo na polju, od zadostne količine vlage in obilnega gnojenja mineralnih gnojil. Hren zahteva specialna mineralna gnojila z dodatki mikroelementov (magnezij, bor), to so podobna gnojila kot za sladkorno peso.

Odkup organizira združba v vseh svojih skladiščih. Do sedaj so največ prodajali naši predelovalni industriji: ETI Kamnik, Kolinski in Emona. Zadnje čase pa je veliko povpraševanje po hrenu na tujem tržišču, predvsem v sosednji Avstriji, kjer so možnosti neomejene.

Bernarda P.



Herman Gomboc iz Nuskove 25 je lansko leto dosegel rekordni pridelek hrena. Na 40 arih je pridelal 5 ton hrena, od tega kar 2400 kg za izvoz. Vse je sadil ročno in sam zatruje, da je tako bolj natančno. Dvigovala in čistila sta ga sama z ženo, saj je pri tem potrebno največ previdnosti. Na njivo je zvozil tudi osem ton hlevskega gnoja, umetna gnojila pa je pripeljal iz Avstrije, ker vsebujejo tudi cink in bor in so zato kvalitetnejša od naših. Tudi letos ima posajen hren na 45 arih.

sko zaposlujejo v Avstriji. Veliko jih je tudi delalo na tamkajšnjih hrenovih poljih. Domislili so se, da bi lahko to donosno kulturo pridelovali tudi doma. Hren je zelo hvaležna rastlina. Res, da rabi veliko obdelovanja in pozornost, razna gnojila in škropiva, toda ni zahtevna glede vlage, kolobarjenja in zemlje.

1976. leta so poskusno zasadili s hrenom 1 hektar površin, naslednje leto so površine podvojili. Leta 1979 so dosegli rekordni pridelek na 26 hektarjih. Naslednje leto se je količina zmanjšala, ker ni bilo potrebne stimulacije, več pozornosti so takrat posvečali sladkorni pesi.

Ernest Kerec že od vsega začetka nadzoruje pridelovanje hrena, skrbi, da kmetje dobijo vsa potrebna navodila, gnojila in škropiva. Povedal nam je: »Naši kmetje so spoznali, da se velikokrat bolj splača ukvarjanje z monokulturami kot pa s polikultura-

zahteven glede kolobarjenja, tako da se lahko prideluje tudi na isti njivi več let zapored.« Hren se sadi zgodaj spomladi, lahko tudi že v začetku marca. Medvrstna razdalja mora biti 60—70 cm, med sadikami pa 8—10 cm. V spodnjem delu, okrog Cankove, sadijo strojno, v zgornjem pa ročno. »Stroj je izdelal Šinko iz Skakovec. Nekateri zagovarjajo ročno sajenje, ker je bolj natančno in skrbno. Po saditvi se mora poškropiti s herbicidi. Po treh tednih, ko začne hren odganjati prve liste, ga je potrebno poškropiti proti bolhaču, ki drugače močno napade pomladek. Junija se začne prvo okopavanje hrena, kultiviranje s stroji in dognovanje z dušičnimi gnojili.

Julija so bilke hrena visoke že 50—60 cm, takrat opravljajo dvigovanje in čiščenje, ki je tudi glavno opravilo, od tega je namreč v precejšnji meri odvisen pridelek. Vsako koreniko posebej morajo dvigniti in očistiti. Na korenu



Ernest Kerec, direktor TZO Cankova

traja vse do decembra, če pa prej zapade sneg, ga izkopljejo spomladi. Izkopavajo ga s posebnim plugom, ki je uvožen iz sosednje Avstrije. Nekateri kmetje na Goričkem pa so si kar sami izdelali za to primerno pluge. Tudi hren se glede na kvaliteto razdeli na različne razrede, vsak razred ima predpisane dimenzije, ki

## Poplačani žulji

Republiška mladinska delovna akcija „Goričko 82“ je tokrat že šestič zbrala mlade in jih zapeljala v tisti začarani svet, ki postaja iz dneva v dan lepši, zabavnejši, in ko je najlepši, pride slovo. Tako je minila že prva izmena in kaj zdaj, ko so mladi iz raznih krajev Slovenije zopet zasekali v trdo goričko zemljo, o preteklem in prihodnjem delu meni namestnik komandanta za naselje Drago Györek?

„V prvi izmeni MDA je sodelovalo stoosemdesetdeset brigadirjev, ki so opravljali rekonstrukcijo ceste na cestnem odseku Šalovci, Markovci in Cepinci. Normo so presegli s 15 odstotki, njihovo delo pa je ovrednoteno s tri milijone devetstotideset tisoč dinarjev.“

— Iz katerih krajev pa so tokrat prišli mladi na akcijo, ki gradi njih same in kaj delajo?

„V drugi izmeni sodelujejo mladi iz Jesenic, Logana, Ljubljane — Bežigrada, vojaške gimnazije Ljubljana, med nami pa so tudi brigadirke specializiranih enot Rdečega križa Slovenije. Stodevintsedemdeset brigadirjev in brigadirjev, katerih popredna starost je osemnajst let in pol, nadaljuje dela, ki so jih opravljali njihovi sovrstniki, s prepričanjem, da uspeh zopet ne bo izostal.“

Milica SKLEDAR



## Ocenili priprave na sejem

Kot smo že poročali, bo letošnji Kmetijsko-živilski sejem v Gornji Radgoni jubilejni. Tokrat se bodo vrata razstavišča odprla že dvajsetič. Sejem je tako že »polnoletnik«, ki se nenehno razvija. Resnično postaja osrednji slovenski prikaz dosežkov na področju kmetijstva in živilstva. Da je temu tako, dokazuje tudi letošnje zanimanje za razstavne prostore. Spet se je izkazalo, da je zlasti pokritih površin premalo. Torej vsem prošnjam za dodatele prostore za razstavo ne bodo mogli ustreči.

O pripravah na sejem so prejšnji teden spregovorili tudi v odboru za sejemsko dejavnost na Medobčinski gospodarski zbornici za Pomurje v Murski Soboti. Ugodno so ocenili prizadevanja kolektiva poslovne enote gospodarskega razstavišča v Radgoni, da bi bil tudi letos sejem kar naj-

bolj pester, hkrati pa, da ne bo izgubil osnovnega cilja: prikaza o dejavnostih, ki so povezane s kmetijsko proizvodnjo in živilsko predelovalno industrijo. Moto letošnjega sejma je: čimveč za izvoz!

Tokrat so prireditelji razstave dali poseben poudarek tudi strokovnemu delu in bodo v tem cilju pripravili več strokovnih predavanj. Poleg razstave goveda in svinj, si bodo obiskovalci lahko ogledali tudi razstavo konj, ovac in perutnine ter kuncev.

Člani strokovnega odbora pri gospodarski zbornici so, ocenjujoč priprave na sejem, poudarili, da se morajo letos še posebej potruditi gostinsko-turistični delavci. Torej naj bi v svojih lokalih vsaj v času sejma pripravljali pretežno jedila, ki so tipična za pokrajino ob Muri.

S. S.

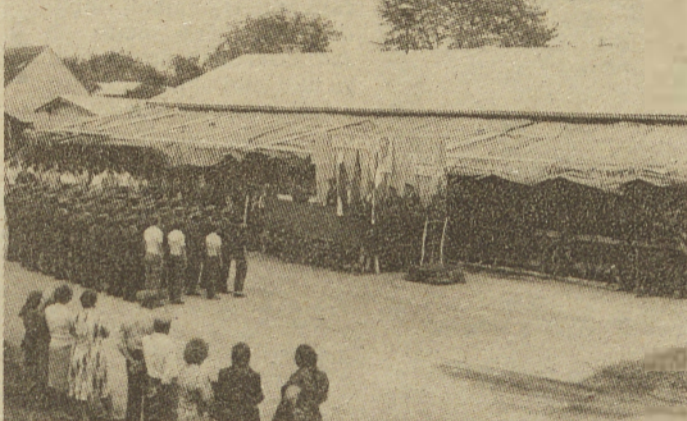
## Prizidek za tehnične delavnice

Na seji izvršnega sveta skupščine občine Lendava so med drugim razpravljali o osnutku samoupravnega sporazuma o ustanovitvi samoupravne interesne skupnosti za ceste v Sloveniji in osnutku samoupravnega sporazuma za ustanovitev medobčinske zdravstvene skupnosti za Pomurje. Pogovarjali so se tudi o ureditvi enotnega sistema računalništva v Sloveniji ter

uporabi sredstev za škodo po elementarnih nesrečah. Izvršni svet je sprejel tudi predlog za dozidavo prizidka pri centralni šoli v Lendavi, kjer nameravajo zgraditi prostore za tehnični pouk in večnamenske prostore, da bi se tako približali željam po organizaciji celodnevne osnovne šole.

Jani D.

## Po treh letih vaško gasilski dom



Na praznik dela, leta 1978, so v Polani pri Murski Soboti začeli s temeljnimi deli pri gradnji vaške gasilskega doma. Delali so domala vsi vaščani, ki so lahko pomagali pri takšnih ali drugačnih opravilih, predsednik gradbenega odbora Franc Baša pa se je medtem, skupaj z ostalimi, trudil, da bi gradnja kar se le da, pocenili. Uspelo jim je. V treh letih so opravili nad desetisoč prostovoljnih delovnih ur. V vasi in na območju okoliških gasilskih društev so zbrali precej denarja in lesa, zato ocena, da je vrednost doma okrog četrte milijarde, ni ni pretirana.

Novi dom je na nedeljski slovesnosti odprl direktor Temeljne združne enote (Panonke) Murska Sobotna Štefan Horvat, mladi pa so med podelitvijo priznanj in odlikovanj poskrbeli za kulturni program.

J. Stohlik

## mala anketa

# MLADI, PRAKSA IN POČITNICE

Marsikdo se v teh lepih in včasih prevročih poletnih dneh preteguje kje na kopališču ali na morju. Toda vsem ni tako lepo. Veliko mladih srednješolcev je te dni na obvezni počitniški praksi, ki je mogoče zaradi lepega vremena naporejša, kot pa naj bi bila. O obvezni praksi, kot obvezi do šole ali obvezi do štipenditorja, ter o drugem počitniškem delu smo povprašali mlade na različnih delovnih mestih. Nikomur pa se ne zdi to poletno delo odveč, le v drugem letnem času bi ga raje opravljali.



Breda Rodič, srednja ekonomska šola: »V mesecu juliju opravljam svojo tritedensko obvezno počitniško prakso. Že lansko leto sem bila v Radenski v Radencih, tudi letos sem se raje odločila za Radensko, ker bi rada do potankosti spoznala to tovarno. Lani sem delala v splošnem sektorju, letos pa sem v Tovarni polnilne opreme v Boračevi. Nadomeščam administratorko, ki je na dopustu, tako da je dela kar precej. S delavci se zelo dobro razumem. Težje mi je le zaradi poletnega časa, saj mi je zelo težko sedeti v pisarni, ko vem, da je zunaj blizu kopališče. Boljše bi bilo, če bi imeli prakso v zimskem času.«



Makovec Mirica, srednja tekstilna in frizerska šola: »Letos sem končala teoretični del frizerske šole, čaka me samo še praktični preizkus. Sino namreč zadnja generacija, ki ima še pol leta obvezno prakso, generacija usmerjenega izobraževanja bo že imela podobni čas za prakso kot ostale srednje šole. Ker se pripravljam na praktični izpit, mi delo ni dolgočasno. Želim se čim več naučiti in spoznati kaj novega, kajti v našem poklicu je najbolj pomembna praksa, kajzima izkušnje, ki si jih pridobimo v frizerskem salonu. Sedaj v poletnih dneh je težje prenašati le vročino v salonu, saj je zaradi umivavnja, sušenja in navijanja še večja sopara.«



Jožica Rogan, srednja ekonomska šola: »Končala sem drugi letnik ekonomske šole in kot vsi moji sošolci sem na obvezni počitniški praksi. Prakso lahko opravljam v treh rokih. Odločila sem se za prvega. Tudi delovna mesta razporejajo že v šoli. Lansko leto sem bila na Ljubljanski banki, letos pa so me določili na KZ Panonka v Mursko Sobotno. Začela sem z 12. julijem in prve dni sem bila v pisarni, kjer sem obračunavala premije, izpisovala dobavnice za skladišče in zavarovanje. To delo mi je bilo popolnoma novo, kajti v šoli se tega še nismo učili. Toda tamkajšnji delavci so bili zelo prijazni in so mi vse razložili. Tri dni sem tudi obirala z drugimi delavci višnje v nasadih v Selu. Nič nimam proti takemu delu, saj moramo tako spoznati vsa delovna mesta v delovni organizaciji, kjer smo na praksi.«



Stefan Pavlinjek, srednja elektro šola: »Ker sem štipendist IMP Blisk, tudi prakso vsako leto opravljam v tej delovni organizaciji. Delamo na terenu skupaj z drugimi delavci, s katerimi se zelo dobro razumemo. Ker sem že tretje leto tukaj, je težje tudi delo, sedaj trenutno delamo konstrukcije za luči v Muri. Mislim, da je praksa nujna, saj tako s svojim delom utemeljimo v šoli pridobljeno znanje. Na Blisku nas je do sedaj bilo 15 praktikantov in vsi smo iz iste šole. Ker delamo ves dan v hali, me sonce ni tako v vleče. Težje mi je, ko moram domov, takrat bi najraje zavil kar na kopališče. Toda tudi doma me še čaka delo.«



Mirko Buzeti, srednješolski center: »Končal sem prvi letnik in sem na obvezni počitniški praksi v Panoniji. S prakso sem začel s prvim julijem in bom tukaj ves mesec. Delam v proizvodnji, točneje povedano v montažni delavnici. Delo je sicer težko in umazano, toda kljub temu ga rad opravljam, saj se z drugimi delavci kar v redu razumemo. Praktikanti tudi nimamo tako težkega in odgovornega dela kot drugi. Vseh praktikantov nas je šest, so pa tudi še z drugih srednjih šol. Škoda le, da je praksa v tako lepem vremenu.«

B. Peček

## PO DOLINI ŠČAVNICE

# PREPOROD „Z BRADO“

Kam bi se bilo najbolje zagnati: ali proti Bučkovec ali proti Bolehnečicem? Na krizišču v Žihlavi je do končnega sklepa prišlo s tancem. (Še dobro, da ga je naš »terencec« — tokrat sam — premogel.) Če ho »cifra«, je smer Bučkovi, če »moza«, potem Bolehnečici. Hopla, in bil je »može«. Torej, pot pod nožo, se pravi pod gume pa jadrno naprej.

### »UŽENIMO VODNO UJMO«

Medtem ko je Lada požirala kilometer za kilometrom

zam in bom bolj reportažen,« si je brundajoč dopovedoval.

V Precetincih pri mlinu Slavka Znidariča se je slednjič nehal trapiti s poprejšnjimi umisleki. Ugledal je namreč prizor, ki samoumevno priklie v spomin moto tukajšnjih kmetov: »Moramo ugnati vodno ujmo!« Ščavnica je njega dni — in od časa do časa še — znala pokazati, česa vse je ob nalihivih zmožna. Zdaj jo regulirajo delavci VGP (Vodnogospodarskega podjetja) Maribor in kaže, da bo s strokovnimi posegi dosežen namen. Kajpada gre vse

Premedi je komasiranje zemljišč.

»V te odročne kraje le malokdaj zaide kakšen novinar,« je v Tomaničevi gostilni v Radoslavcih prišlo na uho našemu znancu. Uporabil je pač že utečeni recept, da namreč v vaški »oštariji« največ zveš. Resda je tisto malo prej zvenelo kot očitek, a kaj bi to. Tokrat priložnosti ni izpustil iz rok.

V krajevnem središču Radoslavci, kamor sicer še sodijo vasi Precetinci, Godomarci in Sitarovci so tega dne odkupovali živino. Kolikor se je dalo videti — »tržilo« se je na veliko: tako na odkupni postaji kot kasneje v »oštariji«.

»Dobro napnite viha,« je šaljivo-resno opomnil nevsakdanjega gosta eden od domačinov. In prav je imel, kajti v gostilniški sobi se je nabralo starih in mladih. Zanimivo, da čez odkupne

prenekatero zanimivost iz življenja in dela tamkajšnjih krajev in ljudi, vendar o njih morda kdaj drugič.

### BREZ »BLAJE« V GAJŠEVCIH

Tam, kjer teče potok »Turja«, se odpre pogled na Gajševsko jezero. Voznik lade je samogibno zavil k njegovemu obrežju, da bi se mu čuti napasli prelestnih čarov narave. Nekaj rosno mladih ribičev je poskušalo srečo, sicer pa ni bilo v hližini žive duše. Sameval je napis s takimi in drugačnimi prepovedmi kot tudi barake kluba Blaja iz Ljutomer. Škoda, saj bi se z »blajo« (jadralno desko) in kajpak priučeno spretnostjo pa lahkim vetrcom dalo zapeljati po gladini. Žal je bil prišlek brez obojega in še pravih sapic ni hotelo biti. No ja, bo kdaj drugič bolje.

Našega »avanturista« je potlej zaneslo proti Cezanjev-



Ščavnica dobiva novo strugo. V to se lahko prepričate v Precetincih pri Znidaričevem mlinu.

se je onemu za krmilom vse mogoče motovilo po glavi. Nekje v Berkovcih ga je prijelo, da bi vrgel puško v koruzo in se raje polotil česa drugega. »S temi melioracijami in kar je še takih zemljiških posegov v strugo Ščavnice in ob njej, ni zdravo češčenj zobati. Mimogrede se ti kaj zatakne v grlu, potlej pa se izvleci kakor veš in znaš. Koliko je bilo treba sejnanj in sestankovanj, da se je pred leti vse skupaj sploh začelo! Koliko denarja je in bo še šlo! Koliko las je posivelo in se žolča raztilo! S kakršnikoli zapisom, posebej še problemskim, si utegnem zakuhati težko prebavljivo godtjo. Raje se podvi-

po načrtih in nadrobno izdelanih študijah. Prejkone se boste domislili, da smo o tem v našem tedniku precej pisali.

### SKROMNOST IN »ZAJUBIRI MIR«

»Mene raje ne predstavljajte, saj sem šele prav začel,« so popotnika na kratko odpravili pri mladem kmetu Jošku Boroviču v zaselku Sitarovci. Nobeno pojasnilo ni zaleglo, zato pa je bil koristen vsaj nasvet, naj se časnikar oglasi v Kuršincih 8 pri Zmazkovih. Stori je tako in ni bilo zaman, vendar bo izkušnje predstavil v za to namenjeni rubriki. Spotoma se je še na hitro razgledal po bližnjem njivskem kompleksu, kjer ta čas neumorno rohne stroji.



Navzlic vsem mogočim prepovedim Gajševsko jezero nezadržno privlači. In sameva hkrati.

cene — vsaj naglas — niso udrihali, marveč so se menili o vremenu, pa kako kaže s pridelkom in podobno. Kmet Farkaš, ki je popotnika seznanil s tajnikom krajevne skupnosti Janezom Rudolfom se — podobno kot Borovič v Sitarovcih — nikakor ni mogel ogreti za to, da bi ga vdal v Vestnika. Je pa zato gostobesedno razkril

cem, kjer se je za nekaj časa pomudil pri znanem Ribičevem mlinu, nato pa krenil proti prleški metropoli. Bolj natanko: ob Ščavnici proti njenemu izlivu. Kaj vse je doživel v Ljutomeru in zlasti blizu Pristave, o tem berite v naslednjem nadaljevanju, ki ga je naslovil: Po razpotjih Murskega polja. Popotnik: Branko ŽUNEC



# ČAR RIBIŠKEGA PRISTANIŠČA

## SANTA MARINA

Sem eden izmed tistih, ki večkrat skušamo varčevati na nepravem mestu. Tako je bilo tudi letos, ko je v družini nanesel pogovor na dopust; skušal sem prepričati, da se tokrat potovanju odpovemo. Pa nisem uspel. »Torej tudi letos gremo na morje!« sem naposled svečano razglasil.

Na pot smo krenili kmalu po polnoči. Vožnja je bila kar prijetna, saj v prvi polovici julija še ni bilo takega navala domačih in tujih turistov kot je to zdaj sredi sezone. Po šestih urah vožnje z dvema vmesnima postankoma smo srečno prispeli v mednarodni avtokamp Lanterna pri Poreču. Pripomnim, da gre za počitniško naselje, ki mi zelo ugaja, zato sem se z družino tokrat zanj odločil že drugič. Za mesto 10-dnevnega domovanja sem izbral eno izmed petnajstih hišic, ki jih je tod pred leti dala postaviti Pomurka iz Murske Sobotice. Hišice se nahajajo na skoraj idealnem mestu in dasiravno ne nudijo komforta, so kar primerne za sprostitve. Pa ne le za poležavanje, ampak na njihovi »terasi« lahko pripraviš tudi marsikaj za pod zob. Pred vsemi »brunaričami« so tudi betonirane plošče, na njih pa mize in stoli. Prijetno je posedeti, zvmriti kak kozarček, prelistati časopis ali pa revijo, medtem ko žena pripravlja kosilo.

Mednarodni avtokamp Lanterna pri Poreču si zares zasluži naziv »mednarodni«, saj je — vsaj za moje pojme — lepo urejen. Posebej naj poudarim, da zelo skrbe za red in čistočo. Sanitarni prostori so bili vedno čisti, pa tudi smeti so stalno odvažali. Najbrž so enako zadovoljni tudi mnogi tujci. V času mojega dopustovanja se je v avtokampu mudilo okrog deset tisoč dopustnikov. So-deč po registerskih tablicah avtomobilov, sem ugotovil, da je bilo največ Nemcev, sledijo Danci (!), Italijani, Nizozemci in — Slovenci. Med temi je stalno (pač v času turistične sezone) tudi veliko Pomurcev. Le-ti počivajo (mo) v Pomurkinih hišicah, nekaj je avtomobilskih prikolice, v naselju Integral pa je tudi šest kontejnerjev, ki jih koristijo delavci Avtoradgona. Sicer pa je počitniško naselje Integral povsem sestavljeno iz Avtoradgona »zabojnikov« in ljudje se v njih prijetno počutijo.

Morje. Tako kot prej, smo tudi letos v družini sklenili, da se bomo sončili v zalivu blizu restavracije (pač ni daleč do jedalnice in pijače). Ni motilo, da se je tod gnetlo največ kopalcev, zlasti pa kopalci in da je od teh kaka

desetina bila »zgoraj brez«. Zanimivo, da se za tak način predavanja sončnim žarkom niso odločale le mlade, ampak tudi starejše kopalke. Presodkov tudi pri starejših



LANTERNA — Mednarodni avtokamp Lanterna pri Poreču je sicer B kategorije, vendar ga lahko uvrstimo med najbolj urejene in čiste kampe na Jadranski obali. Plaža je prav tako odlična, zlasti v zalivskem delu je veliko kopalcev. Foto: Š. S.

ni več. Nehote se človek spomni držav, kjer vladajo neživljenjske prepovedi, recimo na Iran. Kot veste, je Homeini prepovedal skupna kopališča moških in žensk, kaj šele razkazovanje. Če ne glavo, pa vsaj kak drug del telesa odsekajo grešniku zoper moralo.

Morje je bilo toplo in slano seveda. Slednje ni prijeto za slabe palvalce, med katere sodim tudi sam. Je pa

pijačo! Človek se sonči ob 30-stopinjski temperaturi in je ja žejen. Takole, mimogrede povedano, dnevno si moral zvrniti več kot pet piv. Koliko je to »več kot pet«,

človek na dopust, posebej pa še na morje, pač ne sme preveč škrtati. No, ja povsem zapravljati pa tudi ne more, saj mora biti pripravljen tudi na neprijetna presenečenja. Eno izmed njih sem tudi sam doživel: podražitev bencina.

Ne daleč od avtokampa Lanterna je Poreč. Gre za (v času sezone) najbolj obljubeno turistično mesto ob Jadranski obali. Seveda sem ga tudi letos obiskal. Skupaj z družino sem si ogledal pomembnejše kulturnozgodovinske spomenike. Še bolj pa me je zanimal turistični utrip mesta. Ugotovil sem, da so tod pravi turistični profesionalci.

Sem bolj družinski človek, vendar si nisem mogel pomagati, da ne bi prisluhnil kolegu Ivanu, ki je odkril turistično postojanko Santa Marina. Gre za ribiško pristanišče, ob njem pa je tipična isterska hiša, preurejena za gostinske namene. Dvorišče je prekrto z ribiški mrežami, pokriti prostori pa so spodaj obdani s trstiko. Mize so navadno leseni hlodi (seveda prežagani počez), ravnotako tudi stoli. Sredi dvorišča kurijo ogenj. Na žerjavi (gril) pripravljajo razne vrste rib. Razumljivo je, da igra tudi godba. In to dobra muzika. V ansamblu je tudi Črnka. Ni kaj, lepa deklica. S kolegom sva bila navdušena in kar nekaj večerov sva posedala v prijetni družbi. Pozneje sva se poboljšala in tja zapeljala tudi svoji družini.

Deset dni dopusta človeku hitro mine. Tako je bilo tudi letos, ko sem ga malce popestril (Santa Marina in še kaj). Človek bi moral od skupnega števila dni, ki ti jih odobrijo, da si lahko odsoten z dela, nameniti pravemu dopustu več kot deset dni. Deset dni ti je potrebno, da si pomiriš živce, da se izključiš iz vsakodnevnih skrbi, potem bi pa rabil spet nekaj dni za »rekreativni dopust«, da bi se posvetil »konjičkom«, ki so ti najljubši pa v normalnih dneh zanje nimaš časa... Toda kaj, ko pa življenje ni brezdelje, ampak čas, ko moraš poprijeti za delo, čimveč ustvariti za družbo in zase, za svoje naslednike. Vse to pa lažje dosežeš, če se letno enkrat ali pa dvakrat za nekaj časa »izključiš«. Človek se vrne na delo kot preroben, čeprav ga nekaj dni še daje lenoba. Vsaj zase lahko rečem (to seveda ni nobena hvala), da je (bilo) tako. Misli nekaj časa uhajajo pač k morju, na plažo, na vrt ribiške vasi.

Štefan Sobočan

# Veter daje luč

Popotniku, ki je vsaj malo pozoren, mora zbuditi zanimanje nenavadna vetrnica na dvorišču mojstra Hasa Gaberca v Križevcih pri Ljutomeru. Tudi meni je, zato sem se napotil k njemu, pobarat ga, kaj vendar to pomeni. A presenečenjem ni bilo konca in pogovor ni ostal samo pri vetrnici. Mojster Gaberc je živa enciklopedija dogodkov, bil je aktivist med NOB, je skoraj sam svoj zdravnik, poleg tega pa izredno praktičen človek, ki uresniči skoraj vse ideje. Zanj ni nobenih tehničnih in tehnoloških skrivnosti. Pravzaprav bi si marsikdo lahko jemal zgled pri 71-letnem inovatorju, mojstru in še kako bi ga lahko imenovali.

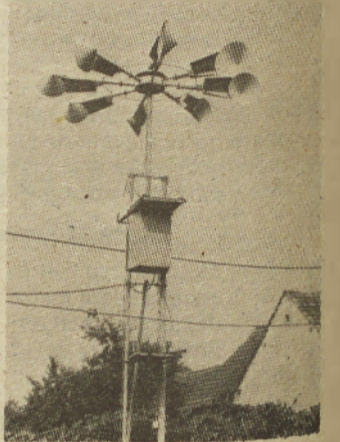
„Po stroki sem elektrinar in „šlosar“. Pred mnogimi leti sem se zaposlil v križevskih opekarnah. Moje znanje mi je tu omogočilo, da sem med vojno lahko popravil tudi kakšno pištolo ali puško. Stanoval sem v Križevcih pri Zamudovih, v zgornjih prostorih pa je živel nek nemški žandar. Hvalja bogu, da je rad pogledal v kozarec, tako da sem v kleti mirno popravil orožje. Ker pa delavnice nisem imel, sem nekatere dele izdeloval na delovnem mestu. To je bilo sicer nevarno, kajti nemškutarji so povsod imeli svoje vohiljače. Tako sem nekoč, ko sem delal udarno iglo za pištolo, začutil, da mi za hrbtom nekdo stoji. Sunkovito sem trzil s stružničnim nožem in odlomil vrh že skoraj izdelane igle. Ko me je vprašal, kaj delam, sem mu odgovoril, da delam luknjač, ki je bil po obliki res podoben nastali mojstrovini. No, pa na takšne nevarnosti takrat niti nisimo bili pozorni,“ je pripovedoval mojster Gaberc.

Vojna leta so minila in potrebno je bilo nadaljevati z delom. Ni ga mikalo iti kam drugam, ko pa je prišel čas upokojitve, je ostal doma. A njegova mojstrska žilica mu ni dala miru. Kako le, ko pa je bilo potrebno še veliko narediti. Najprej si je naredil pravo stružnico. Potem je nastal vrtni stroj.

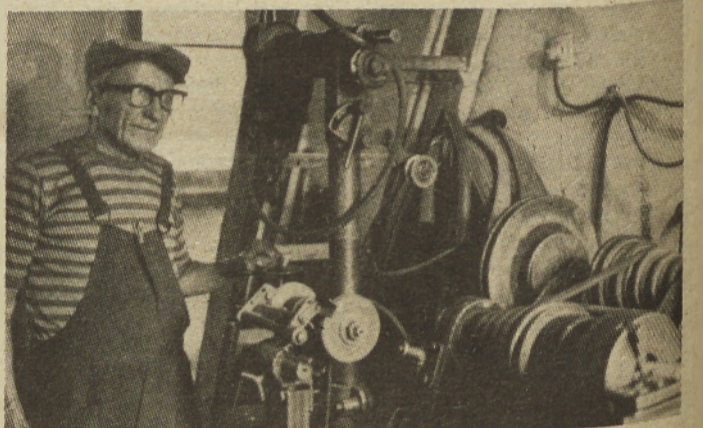
prej zanimalo: kako uporabiti veter, da bi mi nanaial akumulator, ki bi dajal tok za preprosto svetilko. Idejo sem počasi začel uresničevati in danes me ne more presenetiti noben razpad energetskega sistema. Povedati moram, da sem sicer odkril precej napak, ki jih bom v prihodnje moral odpraviti, zato kar zapišite, da je to samo poskusni model. Pa tuu drugače ne pišite preveč, da si ne bi kdo mislil, da se hvalim.“

Ne hvalite se, mojster Gaberc. Ljudem vas dajem za zgled, kljub temu da je vaša vetrnica samo v poizkusni fazi. Tudi drugače razmišlja, kje bi se dalo kaj spremeniti. Na vrtni stroj in stružnico je privil alternatorje in ob struženju mu tudi ti polnijo akumulator. Njegova hiša je prava zakladnica inovacij in dobrih rešitev.

Pogovor je nanesel tudi na zdravstvo in medicino. Bila sva enakega mišljenja, da je bolje — če se le da — uporabljati domača



Vetrnica na dvorišču Hasa Gaberca, ki jo poganja veter, polni akumulator. In ko zmanjka toka, je potreben samo pritisk na gumb in iz dveh žarnometov posije dovolj močna svetloba, da lahko tudi ponoči bere.



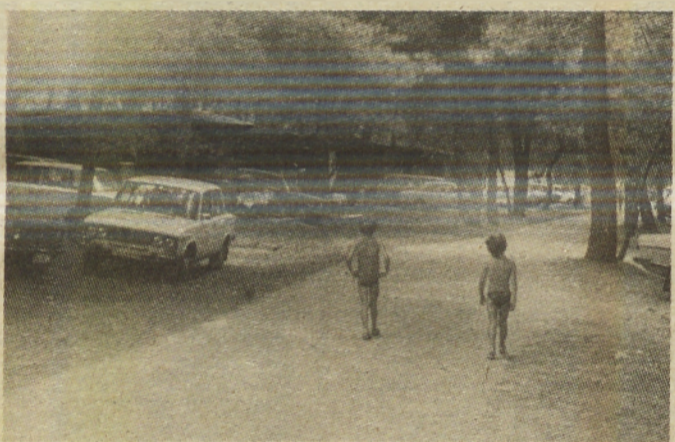
Vrtni stroj in stružnica, ki ju je naredil mojster Gaberc. Iz odpadnega materiala ni bilo težko narediti teh strojev. Oba dobro delata in sta v odličnem stanju in marsikateremu sosedu je že izdelal kak rezervni del, ki se ga ne dobi v trgovini.

Osnovna oprema, je bila tako gotova. V letih, ki jih je preživljal kot upokojenec so nastajali marsikateri uporabni predmeti: prikolica za kolo, utica za piščka... še bi lahko naštevali njegove mojstrovine. Najpomembnejša pa je — sicer pa prepustimo besedo mojstru Gabercu:

„Bilo je pred leti, takrat ko je bil tisti velik razpad energetskega sistema. Ker kljub letom še vedno dosti berem, me je to jezilo. Prišel sem uresničevati tisto, kar me je že

zdravila in zvarke. In naštel mi je, kaj vse je prebolel — ni bilo sicer dosti — in kako se je ozdravil. Iz pripovedovanja bi lahko napisal enciklopedijo o domačih zdravilih, od glavobola in migrene do revmatizma in pljučnice.

Hitro je minil čas obiska pri mojstru Gabercu. In od njega sem odšel zadovoljen, kaj ne bi, saj sem spoznal še enega dobrega in delovnega človeka, ki ga leta ne ovirajo, ampak mu celo dajejo pogum, da se bori in si laiša svoje življenje. Dušan Loparnik



NASELJE — Tele lesene hišice so kot nalašč za tiste, ki so sit zidanih zidov s tapetami, modernim pohištvo... Nazaj k naravi! Človek je lahko srečen tudi s takole streho nad glavo. Čim bolj preprosto prenočišče in čim manj okrnjena narava, tem večje je zadovoljstvo dopustnika. Foto: Š. S.

hudič: človek se na dopustu na morju preveč ne napreza. Sam sem rajši poležaval in na nič mislil, hoteč tako iz glave pregnati vsakodnevene skrbi. Lahko rečem, da sem se po dveh dneh že počutil prerobenega. Kako lepo je življenje (samo, kako dolgo?), če nimaš skrbi!

Ker je domača kuhinja (štedilnik in roštilj) pripravljala še kar v redu pojedine, nisem kaj prida izdal denarja v restavraciji, vsaj za hrano ne. Povsem drugače pa je s

Ker si velika večina dopustovalcev v kampih sama pripravlja obroke hrane, je treba zanje dobro založiti trgovine. V avtokampu Lanterna sta dve samopostrežnici in lahko rečem, da v njih ni ničesar manjkalo, razen kave seveda. Torej je bilo tudi dovolj mesa! Nakupovalci z denarjem niso varčevali in zdi se mi, da bi marsikateri manj potrošil, če bi zahajal v restavracijo. Tam hrana ni bila pretirano draga. Sicer pa, kadar gre

DA SE LE KAJ DOBI — Ribič iz Ljutomeru je že ob četrti uri zjutraj namočil trnek v Murico tam pri Gibini. Odbila je že deseta dopoldne, a ni odnehal. Kljub bolj mršavemu plenu, ga je rade volje pokazal nepoklicanim obiskovalcem. Saj: dobro je biti tudi z malim zadovoljen! (B. Žunec)

## Otvoritev sredi avgusta

Še malo, pravijo v Rakičanu, in vaški gasilski dom bo dograjen. Več tisoč prostovoljnih delovnih ur so opravili, in to s tako zavzetostjo, kot če bi gradili lasten dom. Ni jim žal za žulje, za obveznice, za prevoze in gradbeni material, ponosni so nad vsem, kar so naredili.

Te dni končujejo z urejanjem fasade, pa tudi pleskarji bodo v notranjosti kmalu končali z deli.

Če bodo vsi še naprej tako prizadevni, bodo dom odprli sredi avgusta.

—js—

## BELEŽKA

# Nočni čuvaji pa kar spijo!

Čeprav je na območju občine Lendava v vseh organizacijah združenega dela, temeljnih organizacijah združenega dela in kje, organizirana čuvajsko — varnostna služba, je varovanje družbenega premoženja hudo vprašljivo. Delavci milice v Lendavi so samo v lanskem letu ugotovili da nočni čuvaji na delovnem mestu kar spijo, družbeno imetje pa je seveda na tak način nezavarovano. Če primerjamo te podatke o porastu gospodarskega kriminala in kraj, je vse jasno. Kljub obvestilu o tovrstnih kršitvah se položaj ni spremenil pač pa se je povečalo število tistih, ki na delovnem mestu spijo ter nevestno in neodgovorno opravljajo svoje delo. Milica v Lendavi je že doslej ugotovila kar petnajst takšnih prekrškov, toda tu ne gre samo za spanje, gre tudi za to, da nočni čuvajev sploh ni bilo na delovnem mestu. Seveda ima vse to negativne posledice, povečujejo se tatvine raznega materiala in orodja. Kje stori, da se izognemo temu? Delovne organizacije bi morale veliko več pozornosti nameniti kadrovanju v varnostno — čuvajsko službo, da bi ljudje delali v njej zavestno in odgovorno, ali pa bi bilo potrebno razmisliti o tem, da se organizira enotna varnostna služba za vse delovne organizacije, tako bi se lahko poskrbeo tudi za usposabljanje, kadrovanje in tudi za druge reči, ki so pri takem odgovornem opravljanju potrebne.

Jani D.



## Kulturni poročevalci

»Kultura je vedno povezana z družbenim spreminjanjem, torej z razvojem. Kultura kot ustvarjalnost in iskarnost je nujno vedno hkrati upor zoper obstoječe, zato je ena bistvenih sestavin kulture tudi njen kritični odnos do obstoječega, iz česar pa sledi prizadevanje po spreminjanju — je izziv veljavniemu redu stvari. Kultura je medsebojno delovanje, dinamičen preplet med procesom sprejemanja, pa tudi posredovanja vsega kulturnega. Je preplet med posameznikom, narodom, družbo, med narodi in družbami pa tudi med tradicijo in sedanjostjo.«

Rubrika Od A do Ž, to pot naslovljena Vprašanje o kulturni praksi, nas poglobljeno vpeje v najnovejšo številko glasila Zveze kulturnih organizacij Slovenije Kulturni poročevalci. Ni sicer tako zajetna kot drugekrat — V Besedi uredništva je pojasnjevalno, da so nekateri sodelavci preprosto odpovedali — vendar je moč najti v njej precej koristnega branja.

Priporočamo, da se najprej zadržite pri zapisu Še naprej razvijati tudi ljubiteljsvo, ki je v bistvu povzetek poglavja o kulturi iz resolucije 9. kongresnega shoda slovenskih komunistov. Posebej mladim bo dobrodošel pogovor s predsednico Republiške konference ZSMS Darjo Colarič, ki meni, da so mladi

zainteresirani za kulturno delo, če imajo možnost vplivati na program. Dr. Miloš Ilič nadaljuje razpravo o teoriji in filozofiji ustvarjanja, tokrat s podmeno, da je kič prodaja nižjih idealov po nižjih cenah. »Kolidži, pensioni in institucije, v katerih gojijo moderne nadobudne pripadnike vseh generacij z okusom nasilja in s pozersko vsiljivostjo, so kriminalistično-detektivski romani, filmi strahu in groze in podobni izdelki, katerih oče je tržišče in med katerimi se le poredkoma kakšen izdelek iztrga iz krempljev avtorja in doseže stopnjo, ki jo lahko prenesemo; in še bolj izjemoma lahko tak izdelek postane tudi vrednost«. Še na dvoje prispevkov bi vas radi opozorili. Prvi je naslovljen Negovanje tradicije NOB — ustvarjalno dejanje in prinaša nekaj odlomkov iz razprave na nedavnem kulturnem plenumu, drugi pa Ukvarjati se moramo z bistvenimi vprašanji kulturnega življenja. V slednjem predsednik Zveze prosvetnih skupnosti Jugoslavije Refik Hukič trdi: »Namesto, da se pripravimo o tem, kdo je pravilno ocenil obseg, kvaliteto in intenzivnost tega sodelovanja, bi bilo bolje, da se osredotočimo na programiranje, usmerjanje, bogatenje in stalno negovanje sodelovanja«.

B. Ž.

## Pred živopisano parado folklore

Beltinski folklorni festival, ki je pred nami, označuje že dvanajsta zaporedna številka, kar pomeni, da ima ta osrednja poletna kulturna manifestacija v Pomurju že tradicijo. Poleg tega pa je že tudi krepko presešla regijske meje in s svojim mottom: Pesem in ples družita narode, izpričuje širino svojega poslanstva na stičišču treh meja.

Soustanovitelja festivala folklorne in organizatorja vseh, tudi letošnjega programa,

potrebno preskrbeti prevoz, prehrano in prenočišče v festivalskih dneh, prav tako pa gledati, da gre vse tekoče, da, če že ponagaja vreme, prireditve ne izzveni v prazno in kaj bi naštevali. Tisoč drobnih organizatorskih malenkosti je treba imeti na umu, da bomo lahko uspešnim enajstim, pripisali še dvanajsti festival folklorne, na katerem bodo nastopili Orači s Ptujkega polja, folkloristi iz Maribora, Črnoljca, Sakalov-

sodelavec ter vodja beltinskih (nekoč pa Murinih) folkloristov, je pravgotovo pravšnji človek, ki lahko ocenjuje in pove marsikaj zanimivega o folklori. Tako je posebej omenil svatbene običaje, ki jih bo predstavila slovaška skupina Jan Kolar iz Selenče v avtonomni pokrajini Vojvodini. Prav tako je opozoril na skupino iz Gerolfinga v Zvezni republiki Nemčiji, ki letos prvič gostuje v Beltincih in na ptujke Orače. Seveda tudi



Slovaška skupina Jan Kolar iz Selenče bo s svojimi svatbenimi in drugimi običaji prav gotovo ena najatraktivnejših na bližnjem — 12. folklornem festivalu v Beltincih, bb

ma prireditve v Beltincih, sta Miha Šadl in Boris Žalig. Oba neutrudna kulturna delavca, ki sta nepogrešljiva pri delu, smo pred festivalom obiskali in ju povprašali, kakšni so obeti letošnje folklorne manifestacije. Od upokojene učiteljice, ki pa kaj malo uživa svoj pokoj, saj je v beltinski kulturi še vedno najbolj aktivna, prav tako pa ima ves čas okoli sebe kup vnučkov, smo izvedeli, da je pokrovitelj letošnje prireditve center za razvoj in marketing sozda ABC Pomurka v Murski Soboti. Prav tako pa je tudi podrobneje spregovorila o zahtevnosti organizacije te manifestacije z več kot 400 sodelujočimi, za katere je

vec, Sel, Gerolfinga, Cirkovce in Selenče. Seveda ne bo manjkalo tudi ljudskih pevcev in kot vsa leta doslej, bo zaigrala tudi banda Kociper-Baranja. Lectarji, ločarji in drugi redki obrtniki domače obrti, ki izumirajo, bodo ponujali svoje izdelke, v beltinski čitalnici pa bo na ogled tudi razstava Od lanu do brguš. Drugi sogovornik, Boris Žalig, ki je zadnje dni zavzet kot strokovni sodelavec za folkloro pri snemanju novega slovenskega filma Veselo gostovanje in televizijskih nadaljevanj po romanu Miška Kranjca: Strici so mi povedali, je izpostavil kvalitetno raven nastopajočih. Kot nakdanji plesalec in dolgoletni

tokrat ne bo šlo brez ljudskih pevcev, zanimivost pa bodo tudi pastirske ljudske igre. Svojo tradicijo v Beltincih imajo tudi zamejske folklorne skupine, Sakalovska na primer je bila doslej gost vseh festivalov pri nas, poleg omejenjane folklorne skupine iz Porabja na sosednjem Madžarskem pa bo letos prvičkrat v gosteh tudi folklorna skupina slovenskega prosvetnega društva Sele z avstrijskega Koroškega. Obeta se torej zanimiv program za vse ljubitelje folklorne in ostale obiskovalce prireditve bližnjega festivala, posebej osrednje, ki bo v nedeljo, 1. avgusta, ob 14. uri. Brigita Bavčar

## kulturni koledar

PETEK, 30. JULIJA  
BELTINCI — V grajskem parku (če bo dež pa v avli nove osnovne šole) bo ples in pesmi jugoslovanskih narodov in narodnosti izvajala folklorna skupina ŽKUD Ivo Mikavc iz Varaždina.



SOBOTA, 31. JULIJA  
BELTINCI — Ob 14. uri se bodo v parku pričele pastirske ljudske igre.

Ob 20. uri bodo v okviru 12. folklorne festivala v Beltincih nastopile folklorne skupine iz Gerolfinga (ZR Nemčija) Selenče (avtonomna pokrajina Vojvodina), kulturno umetniškega društva Beltinci ter ljudske pevke.

RADENCI — Ob 20. uri se bo pričel večer slovenskih ljudskih plesov in pesmi iz zamejstva; nastopili bosta folklorni skupini slovenskega prosvetnega društva Sele iz Avstrije in Sakalovci — iz Porabja na sosednjem Madžarskem.

GORNJI PETROVCI — Brigadirski večer bo ob 20. uri popestrila gostujoča folklorna skupina Zeleni Jurij iz Črnoljca.

NEDELJA, 1. AVGUSTA  
BELTINCI — Ob 3. uri se bo v beltinski park pričela viti povorka nastopajočih, ob 14. uri pa ga bo na prireditvenem prostoru, kjer bodo tudi spominski domače obrti, pričel osrednji folklorni program letošnjega folklorne festivala, ki ima že dolgoletno tradicijo in je osrednja poletna kulturna manifestacija v Pomurju. Nastopili bodo Orači s Ptujkega polja, folklorna skupina PIKUD Slava Klavornja iz Maribora, Zeleni Jurij iz Črnoljca, Sakalovčani, ljudski pevci, folklorna skupina slovenskega prosvetnega društva Planina iz Sel, folklorna skupina iz Gerolfinga, Kociprova — Baranjeva banda, folklorna skupina Vinko Korže Cirkovce in folklorna skupina Selenča iz Vojvodine.

## Razstave

MURSKA SOBOTA — V galeriji soboškega Kulturnega centra je spet zažvela fotografija.

RADENCI — V razstavnem salonu hotela Radin je na ogled razstava akademskega slikarja Čora Škodlarja iz Ljubljane, ki se predstavlja z vedutami, tihožitji in krajina-mi.

Prav tako pa v tem znanem zdraviliškem kraju poteka likovna kolonija.

LENDAVA — V galeriji Lendava je poleg stalne na ogled tudi muzejska zbirka.

LJUTOMER — V muzeju Edvard Kardelj je razstavljena zbirka Taborska gibanja na Slovenskem.

## Knjige

USPEŠNICE TEGA TEDNA v prodajalni Dobra knjiga so: roman Hansa Hellmuta Kirsta NEMIR V MALEM MESTU, ki ga je založila založba Lipa Koper, priročnik VSE O GOBAH Giuseppe Peceja, ki ga je v drugi dopolnjeni izdaji izdala Mladinska knjiga, SOVA V PIZAMI pa je naslov dela Marijete Novak, ki je prav tako izšlo pri Mladinski knjigi.

## HUMORESKA

### Zelenega psa prodam

Končno je tudi za Soboto pošlo njenih pet minut. Filmskih namrač, V Filovcih so pripravili kuhinjo, da bi pričarali staro Prekmurje. Pa ni bilo treba veliko: vas sama je poskrbela za to s svojimi starimi hišami, kot da bi vedela, kaj jo še čaka.

Prvi so s Kranjskega (ne čisto vsi, če bujim v osebnih izkaznicah pogledali kraj rojstva) da bi v Prekmurju filmali — Kranjca.

Ampak niso samo Filovci, Strehovski gornice, Renkovci in še drugi kraji tisti odločilni kraj dogajanja. Vse skupaj se začne že pri soboški Diani. Tukaj je na dvorišču pravi njem, palanka ali vašar. Oni dan so tovorili nekakšna starinska stranišča (podobna lutim na štiri kole), potem kolesje: nekakšno postbidemajevsko pohištvo, razmajano in vegasto. Pa kolesa, stara kolesa, nava kut konj krajevca Marka. Vse kot na čakovskem kramarskem sejmu.

Vsak zunanji videz pa ima seveda tudi svojo vsebino. In tudi ta ima svoj začetek v Diani. Pipec (slačičar) je vna nesrečen spraveval, kakšna neki mora biti torta, da bo na lan podobna tistim, ki so jih delate prababice pred petdesetimi leti. Pa jih je naredil, toliko in toliko, kolikor so jih pač naročili. Ali jih je naredil tako, kot jih pač delajo danes, pa jih je potem kot klobuk obmil, tega nihče ni ve. Mož, kije pri filmu odgovoren za rekvizite — pravijo, da je hudičevo iznajdljiv — je po Diani stikal za starimi slatinskimi steklenicami, tistimi s kratkim grlom in v katerih je bila še pristna radenska slatina. Pa kje jo bo našel, za božjo voljo, v Diani. Mar bi an na radenskega Markuša obmil! Kakor koli je bilo, neke je je staknil — etiketo radenske namreč — toda groza, v srbohnvaščini. S tem je pripomogel, da bodo dobili Kranjčevi Strici širši, mednarodni pomeni.

Vsebinsko je reševal tudi Miška Baranja, ki naj bi s svojo bando zaigral staro madžarsko pesem o Sariki. Prekmurje je obredel, bil celo pri adrijanskem Ježušu, šele potem je trikrat staknil neke v Salovcih. Tako je rešil zunanji videz Puckove bande, ki je v sestavi Poideta Bibiča, Danila Benedičiča, Berta Sotarija in zaubljenega Igorja Samobora (v filmu seveda) — vlačita instrumente po pannonško zaprašenih filovskih in drugih cestah, ne da biva dela kaj, naj z njimi počne.

K vsebini celotne filmarije je veliko pripeljal tudi Kalman Serec, šef Dianine kuhinje. Vse do direktorja Agromerkurja se je moral prepotiti, da je dobil dve piški z vratom, glavo in s kremplji. Tako je pač zahteval scenarij. Mar naj zavoljo teh filmarjev spreminjo proizvodni proces!

Saj res, ta scenarij pa snemalna knjiga. Vse je bilo predvideno. Tam in tam bomo rabili šekastega prašička, pa purico... V Diano je prišel nekdo ponujat konja, pa pšenico, če ti kupiš po nekoliko višji ceni... Le vremena scenarij in snemalna knjiga nista mogla predvideti. Tako se je pač zgodilo, kar se navadnim zemljanom ne zgodi. Za nedeljo so napovedali »veselo gostovanje«. Družje je prekrizal račune, kajti filmski ljudje se ženijo samo ob lepem vremenu. Režiser France Stiglic očitno ob tem ni bil zadovoljen. Menda je zato le z večjo vehemenco odklanjal pecivo pri večerji in se dal počastiti z dvojno solato. Morda pa je ob tem tudi nekaj preračunljivosti: potujemo Prekmurcem to makedonsko solato, pecivo je iz moke, ta pšenice, ki jo v teh dneh na veliko pospravljamo tudi v Pomurju. Ko bo prekmurskega Hollywooda konec, bomo imeli kruh tudi v Ljubljani. Makedoncem pa naj solata kar zmarija, jo bodo že uvozili.

Tako je torej s to filmsko zadevo in okrog nje. Vsa naša je prevzela in še ženijo se bomo nazadnje tako — po filmsko, samo ob lepem vremenu. Živimo s temi filmarji in vsak po svoje podoživljamo naših pet filmskih minut.

«Ej, ej, nič se ne ve, je modroval tisti možakar, ki je prišel ponujat konja, morda pa bodo prihodnji teden rabili zelenega psa!»

Ce ga bodo, ga bomo naši.

JuŠ MAKOVEC

## SPET

### IZKOPAVANJA

Na domačiji Zlate Nemeč, v naselju Šafarsko 8 pri Ljutomeru, se dni spel potekajo arheološka izkopavanja kamenodobne naselbine. Izvajajo jih pokrajinski muzej soboškega Kulturnega centra pod vodstvom kustosinje Irene Šavel.

Raziskave na Šafarskem, v tako imenovanem Gradšču, so sestavni del republiškega projekta Raziskovanje neolita in eneolita Slovenije.

bb

## Za najboljši glas Pomurja

Mladi iz Bogojine in okolice se intenzivno pripravljajo na že tradicionalno prireditev pevcev začetnikov — Glas mladih pevcev Pomurja. Potekala bo v prostorih kulturnega doma v nedeljo, 1. avgusta, pričela pa se bo ob 19. uri.

bb

## LJUTOMER

### Priprave na 19. filmski festival

Dasiravno je do 19. republiškega festivala amaterskega filma — 24. in 25. septembra — v Ljutomeru še sorazmerno daleč, se nanj že zavzeto pripravljajo. Tako je pred kratkim imel sestanek koordinacijski odbor za družbene organizacije in društva pri predsedstvu občinske konference SZDL Ljutomer, kjer so organizacijo te velike in zahtevne prireditve zaupali fotokinoklubu dr. Karel Grosman. Program naj bi izdelal poseben pripravljalni odbor, ki ga vodi Erik Mohorko.

B. Ž.



Na Cankovi je začel delovati mešani pevski zbor, ki se je prvič predstavil domačemu občinstvu ob praznovanju letošnjega dneva borca. Zbor vodi Ervin Znidarič. Foto: frku







# kmetijska panorama

## 2980 hektarjev sadovnjakov

— V razvoju sadjarske proizvodnje Pomurje zaostaja za ostalo severovzhodno Slovenijo. Ta zaostanek se ne ugodno odraža na skupnem prihodu primarne kmetijske proizvodnje in rasti narodnega dohodka. V sosednji podravski regiji je sadjarstvo veliko prispevalo k večanju izvoza na konvertibilno tržišče.

Sadje iz severovzhodne Slovenije se ponovno uveljavlja na evropskih tržiščih in dobi-

Vendar lahko tudi za daljše obdobje računamo z ugodnimi tržnimi razmerami. Za višnje, breskve, marelice in vse vrste jagodičja velja ugotovitev, da je zanj zagotovljena prodaja za vso načrtovano proizvodnjo. Domača predelovalna industrija in izvozno-uvozne organizacije predlagajo sklepanje samoupravnih sporazumov o dolgoročnem sodelovanju pri proizvodnji in prodaji. Poleg tega kažejo

V programu severovzhodne Slovenije je predviden predelovalni center s hladilnico. Poleg hladilnice naj bi v naslednjih letih pričeli razvijati predelavo. Po ustaljeni praksi nastane ob vsaki hladilnici majhna predelava zaradi spravila stranskih in odpadnih proizvodov: stiskanje slabše kakovostnih jabolk v sok, destiliranje vseh vrst sadja v alkohol. Do leta 1990 naj bi ob hladilnici nastale tržno pomembne vrste predelave sadja: priprava jabolčnih kribjev konzerviranih z zamrzovanjem za pekarniško industrijo, izdelavo jabolčnega peciva, pit ipd., sušili naj bi tudi jabolčne kolobarje, slive in marelice, izdelovali sadne konzerve, jabolčni pire, mešane sadne solate in podobno. Pripravljali pa naj bi še koncentrate za nizkokalorične napitke v kombinaciji z mineralno vodo.

va veljavo kot pred leti. Pri prodoru na zapadno evropsko tržišče je pomemben delež prispevala tudi Zunanja trgovina ABC Pomurka, zato ne gre zanemariti, da imamo v Pomurju dovolj naravnih in drugih možnosti za razvoj takšne sadjarske proizvodnje, ki bo lahko prispevala pomemban delež k povečanju narodnega dohodka, obenem pa zaposlila precejšnje število delavcev, ki tačas iščejo zaposlitev zunaj kmetijstva.

V Pomurju sta dva predela, primerna za sadjarsko proizvodnjo, in sicer hribovito Goričko in del Slovenskih goric. V sadnem okolišju Slovenskih goric, ki obsega hribovite predelobe Radgona in Ljutomer, je za razvoj sadjarstva primernih 680 hektarjev. Od tega je izkoriščenih le 135 hektarjev.

Do leta 2000 naj bi pripravljali tudi sadne konzerve za dietno prehrano (sadne kaše in sadne plošče). Proizvajali naj bi tudi delikatesna hrana (z orehi polnjene slive, marelice in breskve, kandirano sadje in podobno). Poudariti je potrebno, da vlada na tržišču EGS izredno zanimanje za polproizvode; zamrznjene jabolčne kriblje, globoko zamrznjene višnje in jagodičje. Tudi sušeno sadje, zlasti slive in marelice, je zelo iskano. Za te vrste proizvodov so predvidene v sporazumu med SFRJ in EGS zelo nizke uvozne dajatve.

Na Goričkem je za proizvodnjo sadja primernih 2.300 hektarjev, sedaj pa je ustrezno zasajenih le 91.

Omeniti velja, da območje Slovenskih goric še nima programa razvoja sadjarstva, medtem ko je za Goričko izdelan do leta 2000. S slednjim so predvideli, da bodo vzgoji oziroma pridelovanju sadja na Goričkem namenili 1.135 hektarjev. Za Pomurje sta pospeševalna služba Poslovne skupnosti za sadje, povrtine in krompir ter delovna skupina za sadjarstvo pri programu severovzhodne Slovenije predlagali ureditev nasadov jablan, hrušk, višenj, breskev, marelic in jagodičevja.

Povpraševanje na tržišču sedaj omogoča prodajo vseh vrst sadja po ugodnih cenah. Slednje velja za prodajo svežega ali sadja za predelavo. Na to je še posebej vplivala zapora uvoza južnega sadja.

priljubljenost za združevanje potrebnih sredstev za ureditev nasadov.

V letu 1981 so že evidentirali najprimernejše lege za posamezne sadne vrte. Podoben izbor bo potrebno napraviti tudi za pomurski del Slovenskih goric.

Strokovnjaki so že pričeli z izdelavo koncepta razvoja sadjarstva v hribovitem predelu občin Radgona in Ljutomer, kar bo osnova za poslovne in investicijske odločitve.

Razmere na terenu in proučeni pogoji tržišča pa bodo osnovni za dogovarjanje med kmetijskimi organizacijami oziroma kmetijskimi združenji glede ključnih vprašanj razvoja. Dolgoročna dohodkovna povezovanja v proizvodnji in prodaji svežega sadja, prodaji sadja za predela-

vo za izbor najprimernejših partnerjev za sodelovanje, izbor delovne organizacije, ki bo usmerjala izvozno strategijo ipd., izgradnja sadjarskega centra za Pomurje, ki bo opravljal skladiščenje, pripravo za prodajo in pridelavo polproizvodov za prodajo, izgradnjo objektov za predelavo sadja v Pomurju po programu severovzhodne Slovenije.

Seveda pa načrtujejo tudi izgradnjo sadjarskega centra za Pomurje, ki bo skrbel za skladiščenje, priprave za prodajo in pripravo polproizvodov. Pomurje pa se bo vključilo tudi v predelavo sadja v skladu s sprejetim konceptom razvoja severovzhodne Slovenije. Tako bodo pridelali 4.000 ton jabolk, 900 ton višenj, 200 ton marelic in breskev, 300 ton hrušk in 200 ton jagodičevja.

Boris Hegeduš

### IZKUŠNJE KMETOVALCEV

## OBISK PRI DOMJANOVIH V ŠALAMENCIH

V Šalamencih je več dobrih kmetovalcev, ki so se preusmerili predvsem v živinorejsko proizvodnjo in dosegajo lepe uspehe.

Med te sodi tudi štiriinštirideset letni Štefan Domjan, ki skupaj s pet let mlajšo ženo Heleno in sinom Dušanom, ki je končal drugi letnik Kmetijsko-šolskega centra v Rakičanu, obdelujejo okrog devet hektarjev zemlje.

Seveda nosita glavno breme starša, kajti sin Dušan ima obveznosti do šole, vendar pa v prostem času rad prisloži na pomoč.

bolezni, škropljenja in uporabe umetnih gnojil. Najbolj nezadovoljna sta s cenami mleka in tudi ne vesta, zakaj jim še ne izplačujejo obljubljenih premije 2.20 dinarja za liter od prvega junija letos pa do konca leta. Sicer pa sta doslej prejela že več priznanj za proizvodnjo mleka. Tako se ponašata z zlato in dvema srebrnima priznanjema za povprečno mlečnost črede nad 5000 kg, prejela pa sta tudi dva pokala za največjo tržno proizvodnjo mleka.

Čprav si ne moreta privoščiti dopusta na morju ali v hribih.



Družina Štefana Domjana iz Šalamencev, ki pridno obdeluje devet hektarjev zemlje, letno pa tudi proda okrog deset glav živine in 36.000 litrov mleka.

Družina Domjan iz Šalamencev prideluje največ koruze, okrog tri hektarje in okrog 2,5 hektarja pšenice. To sta kulturi, ki jih potrebujejo za krmo živini.

Sicer pa pridelujejo tudi ostale kulture, vendar v manjšem obsegu in glavnem za lastne potrebe.

Kmetija ima dva traktorja s številnimi kmetijskimi priključki, ki so potrebni sodobno urejeni kmetiji. Večina kmetijske mehanizacije imajo svoje, nekaj pa je tudi last strojnih skupnosti, med katerimi je največja strojna skupnost za žitni kombinaj, ki šteje šest članov.

Brez ustrezne kmetijske mehanizacije Helena in Štefan ne bi mogla sama opravljati dela.

Trenutno je v hlevu Domjanovih v Šalamencih, ki so ga zgradili pred osmimi leti in najeli kredit pri kmetijski zadrugi Panonka v višini 150.000 dinarjev, 26 glav goveje živine: 7 krav molznic, 8 telic, ostalo pa so pitanci. Kot kooperanta ves čas sodelujeta s kmetijsko zadrugo Panonka in letno prodata okrog 10 glav živine ter okrog 36.000 litrov mleka. S sodelovanjem s kmetijsko zadrugo sta sicer zadovoljna, vendar pravita, da ne bi škodilo, če bi ju še večkrat obiskovali pospeševalci, kajti vedno je kaj za vprašati. Zlasti je potreben nasvet v času raznih

ker pač ni mogoče pustiti živine same, sta zadovoljna, četudi ne poznata osemurnega delavnika.

Helena se rada spominja srečanja kmečkih žena v Ptuj, katerega se je iz Šalamencev udeležila 20 kmečkih žena. Ze sedaj pa se veselijo ponovnega srečanja na Radgonskem sejmu, kamor so kmečke žene iz Šalamencev povabile svoje vrstnice iz Ptuj. Helena nam je tudi razkrila, da ima izredno veselje do živine in da jim gre delo lepo od rok. Mož pa je še pristavil, da tudi nimajo težav z rezervnimi deli, ker imajo v glavnem novo kmetijsko mehanizacijo, manjše okvare pa sam popravi.

Tako torej živi družina Domjan iz Šalamencev na kmetiji zadovoljna s tem, kar si je s pridnimi rokami usvarila. Ali bo sin Dušan, ki obiskuje kmetijski šolski center v Rakičanu nadaljeval delo na kmetiji, tokrat nismo mogli dobiti pravega odgovora. »Odišči se bo sam,« pravi oče Štefan. »Če bo hotel delati doma na kmetiji ali pa se zaposliti kje drugje, mu z ženo ne bova preprečevala. Sicer pa je za to še dovolj časa, da se bo lahko odločil.« Tako smo sklenili naš klepet in se poslovili.

Peri Mauček

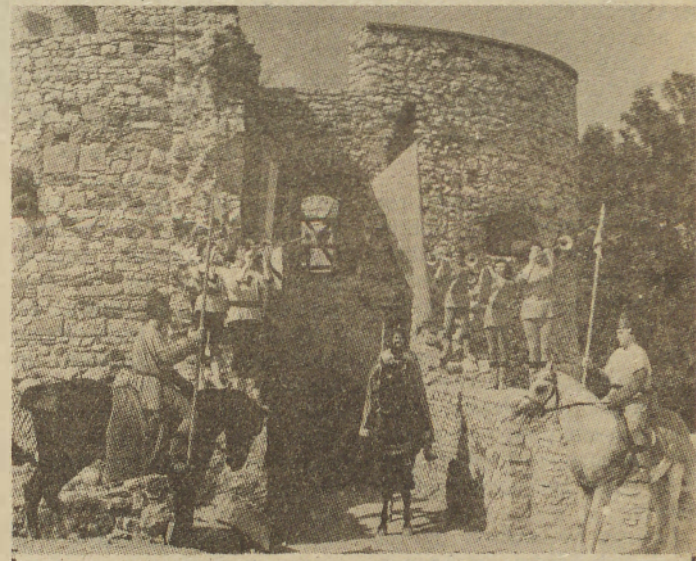
### TURNIŠČE: cene pujskov

Predzadnji četrtek (15. julija) so pripeljali rejci na sejma Turnišče 82 pujskov, starih do 10 tednov. Zaradi velikega števila kupcev so prodali vse pujske, cena pa se je gibala med 3000 in 4000 dinarjev za par. V četrtek, 22. julija, zaradi praznika ni bilo sejma.

## O konjeništvu na Madžarskem

Na letni skupščini Konjeniške zveze Slovenije, ki je bila 27. februarja letos, je potekala razprava tudi o mednarodnem oz. obmejnem sodelovanju na področju konjeništv. Ker meji naša ožja domovina SR Slovenija tudi na LR MADŽARSKO, sem se odločil, da opišem nekaj zanimivosti iz konjeništv te države. Iz zgodovine je znano, da smo Madžari in Slovenci mnogo pretrpeli zaradi Turkov, ki

ni madžarski grafik Miklos Haranghy in njegova žena, obsega naslednje točke, za katere dobijo prireditelji konje in jezdece tako iz kobilarn Radihaza in SAGVAR ter iz konjeniških klubov Szombathely, Keszthely, Nagyvaszony in Zirc. 1. Povratek znogovalca v bojih proti Turkom Kinizsija Pala, ki se je v 15. stoletju povzpela od mlinarskega vajenca v sposobnega vojskovodjo, na svoji grad. Razvaline



Kinizsy Pal s spremstvom, zgoraj trobentači.

so hodili na Madžarsko in k nam lovit mlade fante za janičarje in dekleta za hareme. Kot spomin na te dogodke so pri nas še vedno ohranjeni ostanki raznih turških taburov in izvedba dramskih del na prostem, tako Miklova Zala, ki je drammatizirana po istoimenski povesti pisatelja Jakoba Sketa, v St. Jakobu v Rožu na Koroškem (Avstrija) in Jurčič — Marinčevega Jurija Kozjaka na Muljavi pri Stični, ki ga je že leta 1936 drammatiziral za proslavo 800-letnice stiškega samostana naš znani etnograf prof. dr.

tega gradu se nahajajo nedaleč od mesta prireditve, to je na južnem delu Bakonskega gozda (Bakony). Scena prikazuje zmogovit povratek, ki se je proslavil tako z bojimi viteškimi igrami kot so konjeniški turnirji, tekmovanja lokostrelcev, lov s sokoli itd. Druga taka scena pa je prikaz, kako so leta 1666., torej 17 let pred turškim porazom pri Dunaju, ki ga je izbojevala poljska konjenica pod vodstvom kralja Jana Sobieskega, napadli madžarski konjeniki turško konjenico in rešili iz ujetništva



Madžarski konjeniki rešijo svoje deklet iz turškega ujetništva leta 1666., v času, ko je bil Ljutomer še žrtev oz. prizorišče turških napadov.

Niko Kuret, ki je tudi avtor znane slovenske konjeniške knjige Ziljsko števnanje in njegov evropski okvir in baročnega karusela, ki je v originalu potekal 17. februarja 1652 pred Lontovžem na Novem trgu, kjer je sedaj SAZU v Ljubljani. Tako kot je pri nas še danes živ spomin na turške boje, tako je leta ostal v enaki meri ohranjen pri naših sosedih Madžarih, kjer je na višku tudi konjeniški turizem. Leti so ta spomin hitro izkoristili v turistične namene in iz njega potegnili nekaj zanimivih scen za svoj konjeniški spektakel, ki so ga popestrili s sceno iz bojev proti Habsburžanom in ga prirejajo od leta 1961 dalje vsako leto avgusta v mestu Nagyvaszony ob Blatnem jezeru. Prireditelj traja več dni in to 16., 17., 18. in 20. avgusta. Spored prireditve, za katero sta izdelala kostume zna-

madžarsko deklet, ki so jo potem zmoglavno pripeljali v njeno rojstno vas. Kot zadnja scena, ki je vsakemu Madžaru draga, pa je prikaz boja Kruce, to so konjeniki-dobrovoljci, ki so se borili pod vodstvom Ferenc Rakoczia II. proti Habsburžanom, katerih armada je leta 1707 napadla pod poveljstvom generala Rabutina in so jo premagali Kruci pod poveljstvom polkovnika-kapetana Janosa Gyori Nagya. Boji in junaštva Krucov so med drugim opevani tudi v znani Rakoczijski koračnici in ostalih narodnih pesmih. Kot dopoldanski del programa pa je tekmovanje v preskakovanju zaprek za pokal Kinizsija Pala, ki je medklubsko turnirsko tekmovanje, na katerem nastopajo juniorji iz KK BUDAPEST in ostalih madžarskih konjeniških klubov. JOZE MEJAC

20. JUBILEJNI MEDNARODNI KMETIJSKO-ŽIVILSKI SEJEM GORNJA RADGONA OD 20. DO 29. AVGUSTA 1982  
Razstava domače in tuje kmetijske mehanizacije ... goveje živine, plemenskih prašičev, konj, ovac, perutnine, živilsko predelovalne industrije, vina, mesa, mlečnih izdelkov, semen, trsnicarstva.  
Strokovne razstave, demonstracije, degustacije in bogat zabavni program.



# „Ciper coper — hud je poper“

Naj se sladokosci še tako pripravijo in kujejo v nebo to ali ono dišavo, začimbo ali dodatek jedem, se skoraj zanesljivo zedinijo, ko je treba izreči ime kralja vseh začimb. To je poper, beli, črni, nasekan, v zrmu ali zmlzet v prah. Brez njega bi marsikateri jedi manjkali pravi okus, sama kuhinja pa bi postala puščobna in nevzdržljiva, menijo ljudje, ki vedo, kaj se pravi kuhati in uživati v jedi. Ljudski glas ima o popru svoje mnenje, saj ga predpisuje zaspanim in za zakonske dolžnosti manj navdušenim ljudem v ohrabrilo in spodbudo.

Naj bo tako ali drugače, res je, da človeštvo že dobrih 3.000 let pozna in uporablja poper. Začimba se je udomačila v Indiji, kjer je doma rastlina iz katere jo pridobivajo, celo še veliko prej. Zgodovinarji domnevajo, da so Indijci uporabljali poper prej, kot lahko sklepajo iz pisnih dokumentov. Zanesljivo pa je bil poper ena prvih izvoznih dobrin.

Stoletja so arabski trgovci oskrbovali Afriko, del Azije in Evrope s pekočo začimbo in v želji po zaslužku utrli celinske poti, po katerih ni tekla le trgovina z blagom, marveč so služile tudi za izmenjavo kulturnih stikov. Lahko bi rekli, da je poper tlakoval poti, ki so kot tanke nitke povezoval različne kulture v to, kar se danes že kaže kot svetovna civilizacija.

Antični narodi, Grki in Rimljani, so poper zelo cenili, saj so ga plačevali s srebrom po pravilu enake teže: za talent popra talent srebra. In ko so leta 410 Zahodni Goti zavzeli večni Rim, je kralj Alarih Prvi od poražencev zahteval tudi poldrugo tono popra kot del vojnega plena in vojnega davka, kar kaže, da so barbarska ljudstva tudi poznala vrednost te cenjene začimbe.

Stoletja so arabski trgovci imeli v rokah monopolno trgovino z dišavami, tkaninami in začimbami iz Indije. V renesansi so evropski trgovci poskušali zlomiti arabski monopol in začeli so iskati pomorske poti do dežele popra, vendar se prva prizadevanja niso posrečila. Le redki so bili izbranci, ki so uspeli priti v daljne kraje na Vzhodu; med njimi je gotovo najbolj poznan Marko Pollo, čigar knjigo, v kateri je zapisal, kar je videl, so imeli tisti čas za knjigo samih laži.

Danes si težko predstavljamo, kaj so renesančnemu človeku pomenile začimbe in dišave pa lahko vzhodnjaško blago. Ljudje so v tem obdobju živeli razmeroma slabo življenje. Sveže meso so si lahko privoščili le višji sloji, ki so imeli pravico do lova, medtem ko je ostala raja morala žvečiti prekajeno in posušeno meso. Brez začimb je bilo takšno meso neokusno. Za nameček so takratni medicinci verjeli v zdravilne moči začimb in so jih predpisovali predvsem ob epidemijah vročinskih vnetij. Po lahkem vzhodnjaškem blagu pa so segali iz praktičnih razlogov, ker ga je bilo lažje prati kot težko, domače sukno. Začimbe so predstavljale takšno dragocenost, da so poprove kroglice imeli kot zlato za menjalno sredstvo.

Ko je turški sultan Osman prekinil trgovske poti, se je začela doba odkritij. Evropski gadelji ladij so že toliko napredovali v tehniki gradnje, da so znali sestaviti večje in sposobnejše ladje, ki so se lahko podale na dolge poti. Tudi znanje plovbe je bilo bogatej-

še. In tako so krenili drzni možje po morja širokih cestah v deželo popra. Poper je bil torej eden od tistih razlogov, ki so pospešile svetovno trgovino in z njo poznavanje rodnega planeta. Svet je začel postajati manjši.

Danes je poper vsakdanja stvar, pa je morda zato pozabljen povsod tam, kjer se ne kuha in okuša.

Če na to začimbo pogledamo z očmi botanika, ni nič manj zanimiva. Poper pridobivajo iz rastline črni poprovec (Piper nigrum), ki spada v družino poprovc in rod poprovcev, ki ga sestavlja najmanj 600 različnih vrst. Poprovci rastejo v vlažnih tropskih pokrajinah, najbolj poznana vrsta pa je črni poprovec, ki je doma na jugozahodu indijskega podkontinenta. Rastlina je ovijalka s precej širokimi listi, raste pa divje in gojeno. Iz prvotne domovine so gojeni črni poprovec prenesli še v Brazilijo, na Indonezijo, pa tudi v Afriko, kjer raste tako imenovani zahodnoafriški črni poprovec ali ašanti.

Posamezna ovijalka postane plodna po dveh, treh letih in nato rojeva mesnate plodove (semena) več kot pol stoletja. Prav po njih segajo prideloval-

ci, saj so to znamenita poprova zrnca.

Plodove oberejo, ko so že zeleni. Zaradi lažjega obiranja, ki je še vedno ročno, gojitelji ne pustijo, da bi ovijalka previšoko zrastle in jo prirezujejo. Obrane plodove zgrnejo na kupe in pustijo, da fermentirajo, nato pa jih sušijo na soncu, dokler ne počrne. To je črni poper, ki gre v prodajo v zrnih ali pa zmlzet.

Mnogo bolj cenijo beli poper, češ da ima še bolj poln okus in da je močnejši. Do belega popra pridejo gojitelji tako, da oberejo plodove poprovca, ko so zreli jih nato izpirajo v tekoči vodi, da se odluči lupina in olupljene zrnca sušijo na soncu, dokler ne dobe kremno bele barve.

Sladokosci pa poznajo poleg črnega in belega popra še zeleni poper, ki ga mešajo v desertne sire, razne namaze, omake, nadeve in enolončnice. Zeleni poper ima blag okus in je bolj sočen, je pa le še nezrel plod črnega poprovca.

Tako je torej s poprom! Ko boste vrgli črne kroglice v lonec ali jih mleti v mlinčku pomislite, da se je zaradi takih zrnec zgodovina človeštva sukala malce drugače, kot bi se, če ne bi nikdar nihče ne odkril, da pekoči okus nekaterim jedem daje dušo.

## Zmešnjava z imeni

### PRVA ZGODBA

Američan Vincent Aloysius Evans se je tako zaljubil v Grčijo, da se je odločil spremeniti svoj priimek v Xartheopolous. Sodišče, ki bi moralo sprejeti odločitev o tem se je uprlo Evansovemu predlogu češ, računalniki prenesejo priimek z največ 32 črkami. Predlagali so, naj si izbere na primer Xartheopolous. Madurakas ali Mopolous (sestavljeno iz njegovega predloga). Evans je predlog sodišča odbil in se pritožil na višjo instanco.

### DRUGA ZGODBA

Sovjetski znanstvenik in strokovnjak za imenoslovje Vladimir Nikonov je v intervjuju za »Washington Post« povedal nekatere zanimivosti iz navad sovjetskih državljanov pri dajanju imen svojim

otrokom. Danes sta za moška imena v SZ najbolj popularna Aleksander in Sergej. V prvih dveh desetletjih po oktobrski revoluciji so bila modna imena, povezana z revolucijo in njenim programom: Avantgarda, Utopija, Vladen (Vladimir Lenin), Ninjel (Lenin, bran od desne proti levi), Električna, Dinamo itd. Danes je v Sovjetski zvezi veliko deklet in žena, ki nosijo ime Renata pa se niti ne zavdajo več etimologije tega imena, ki je nastala iz besed revolucija, znanost in delo (po rusko). Nikonov je navedel tudi tragičen primer nekega fanta, ki je bil v šoli slab učenec, ime pa muje bilo Genij. Neki drugi fant, ki mu je bilo ime Melsor je pred dvajsetimi leti zaprosil, da bi mu spremenili ime v Melor. Njegovo ime je bilo sestavljeno iz začetnic imen Marks, Engels, Lenin, Stalin in oktobrski revolucija. Črka S takrat ni bila več popularna, zato želja po spremembi priimka.

### DRUGJE SMO PREBRALI

Znanstveniki predvidevajo, da se bo do leta 2050 človeško življenje v povprečju podaljšalo za petdeset let.

xxx

V ameriški zvezni državi Oregon velja zakon, da je na avtomobilskih cestah preklinjanje prepovedano

xxx

Lesley Brown iz Velike Britanije je pred nedavnim rodila drugega »otroka iz epruvete.«

xxx

Ameriške oblasti so prepovedale, da Kenneth Thompson, konstruktor računalnika, ki zna igrati šah, odpotuje s to napravo v Moskvo, ker da je omenjeni računalnik smatrati za »vojaško skrivnost.« Razjarjeni Thompson je povedal nekaj grdih na račun državne administracije in tudi to: »Seveda bi ga lahko uporabili v vojni. Iz letala bi ga lahko komu vrgli na glavo!«

xxx

Dva britanska znanstvenika sta s križanjem vzgojila novo vrsto kokoši, ki nesejo jajca z manjšimi količinami nekaterih kislin, od katerih je odvisna količina holesterola.

## ZADNJA AKROBACIJA



Frank Ververde, znameniti kaskader, je s svojimi enkratnimi skoki z avtomobilom, veliko zaslužil. Toda zadnja predstava v francoskem Marseillu ga je stala življenje. S hitrostjo 140 kilometrov na uro se je zaletel v kup zloženih avtomobilov in že čez nekaj sekund je bil v višini šestega nadstropja (na sliki bolj levo). Kmalu za tem je »pristal« v morju in ni mu bilo več rešitve.

## Prepirljiva siamska dvojčka

Znamenita siamska dvojčka Čeng in Eng, rojena leta 1811, ki sta dolga leta sodelovala v znamenitem cirkusu Barnum sta bila znamenita ne samo po tem, da sta bila skupaj zrasla, temveč tudi po tem, ker sta bila čudaka. Drug drugemu sta namreč »šla na živce«. Nепrestano sta se pripravljali in tudi pretepala.

Nekoč bi Čeng in Eng skoraj zadavil. Le prisotnost drugih ljudi je to preprečila.

Čeng in Eng sta se poročila s sestrama Sarah in Adelo, ki prav tako nista mogli prenašati svojih svakov. Zato tudi niso stanovali skupaj. Sarah in Adela sta si izbrali stanovanje druga od druge oddaljeno nekaj kilometrov. Dogovorili so se tako, da sta Čeng in Eng živela izmenično po pet dni pri eni in potem pri drugi. Eng je imel pet otrok, Čeng šest.

Osem jih je preživelo, vendar so bili štirje gluhonemi.

Brata Čeng in Eng sta umrla po 63 letih življenja v razmaku treh ur.



Sonce, voda in varčevanje — z obleko ...

## za razvedrilo



### ČRNI KARTON

—Peter, na svetovnem nogometnem prvenstvu so sodniki pogosto delili rumene, pa tudi rdeče kartone. A nimajo drugih barv?  
—Pri nogometu ne, črne kartone pa zaslužijo tisti, ki vsak dan zvišujejo cene.

### TUDI TAKO

—Zdaj pa imam hudiča! Večerjo sem pospravil in ...  
—... In medtem ti je nekdo ukradel denarnico.  
—Ne, Denarnico imam, samo prazna je ...

### NA AVDIJI

—Odkrito vam povem, da imate smisel za glasbo, za petje.

—Torej bo vendarle nekaj.  
—Bi bilo, če bi imeli primeren glas in se vsaj malo spoznali na note ...

### K VRAGU ADMINISTRACIJA

—Obljub več ne poslušam. Kar nekaj mi jih je svetovalo naj se strokovno usposabljam

ob delu. Rekli so celo, da je škoda, če bom »navadna« trgovka.

—Kaj pa je zdaj narobe?  
—Delam v pisarni in imam ob sebi skoraj toliko sitnih šefov, podšefov, nadšefov in zajedljivih ostalih kot za prodajnim pultom, pa še s telefonom me vedno gnjavijo ...



Zanimivo! To je že četrty dan, ko v tem kampu vedno nekdo zgreši svoj šotor



MODA 1982

## PIKASTE OBLEKE

Tudi Pomurke se rade oblačijo po modi. Da je tako, se lahko prepričamo vsak dan. Letos sta predvsem moderni, črna in bela barva oblek. S tem pa seveda ni rečeno, da moramo srečevati samo dekleta v belem! Pogledajte manekenko na naši sliki! Kaj ne, da se ji lepo poda bela bluza s črnimi pikami in narobe: črno krilo z belimi pikami. Tudi črna torbica z belim robom ni odveč. To je ena od možnih črno-belih kombinacij. Nežnemu spolu se namreč lepo poda tudi bela bluza s črnimi črtami, h kateri sodi črno krilo (seveda ga ne boste oblekle sredi vročega belega dne!)



In ker smo že pri »črni modi«, pogledjmo, kdo je navdihnil modne ustvarjalce za to barvo?

Časi res niso rožnati in marsikaj hudega se godi po svetu. Kljub vsemu pa le ni tako črno kot si to predstavlja črna moda. Črna barva je osvojila francosko visoko

družbo, ameriški srednji sloj... s svojimi gesli: Črno je sijajno. Modni kreatorji so zapovedali vsemu svetovne-

Kaj pomeni ta prevlada črne barve? Je to izguba dobrega okusa ali izraža tesnobo ljudi? Kreatorka Claude Montana, ki seveda podpira črni modni val, meni, da gre za preprosto zadevo — za vpliv Sredozemlja. »Mishla sem na sonce, Sicilijo, na v črno oblečene ženske.«

Drugi poudarjajo, da črna barva daje pravi izraz vratu, rokam, obrazu, pa tudi, da črna barva ne pomeni le žalosti, saj so se menda nekoč (tudi pri nas!) poročali v črnih oblekah. Modni ustvarjalci poudarjajo, da je nekdanja črna barva veljala za znamenje uglednosti in da so bili avtomobili, ki so kaj veljali, samo črni. Antropolog Luigi Lombardi pa takole pojasnjuje črni val: »V njem se izraža tesnoba in negotovost, strah pred staranjem, ironija proti družbi in zanikanje smrti.«

Res so razlage različne. Te žensk ne zanimajo. Glavno je, da imajo možnost kupiti si modno obleko.

mu ženstvu, naj si natakne vsaj en kos garderobe v črni barvi, če si že ne more privoščiti dragega kompleta, ki nosi turoben naziv »sicilijanska vdova«.



PREDEK ODPOTUJETE

## Preglejte luči avtomobila

Zakon določa, da je voznik dolžan prižgati kratke luči vsakič, ko se vidljivost občutno zmanjša. Ta zahteva velja za zgodnji mrak, za nočno temo, za čas svitanja pa tudi za temne deževne dni, za vožnjo med nevlhto, snežnim metežem, meglo in podobnim. Luči so kos svojim nalogam le tedaj, ko so čiste in brezhibne. To pa pomeni, da jih morate od časa do časa očistiti; če je potrebno tudi med vožnjo, najbolje pa kar vsakič, ko ustavite na bencinski črpalki. Samo tehnični pregled vozila enkrat letno je za luči premalo. Pri žarometih so občutljivejši deli parabole, kičasoma izgubijo odsevnost, pri zadnjih lučeh pa se boste morali kdaj pa kdaj lotiti odvijanja prekrivnih stekel in čiščenja z njihove notranje strani. Da morate imeti pri roki vedno tudi rezervne žarnice, verjetno veste. Toda samo to ni dovolj. Zakon je jase in zahteva tudi takojšnjo zamenjavo pregorele žarnice, če tudi ste namenjeni z avtom samo okrog najbližnjega vogala. Pamet narekuje prižgane luči tudi vselej, ko je sonce nizko pri tleh in slepi voznike, ki se vam bližajo iz nasprotni smeri. Tudi ob srečanjih sklenjene kolone prižgite luči. Tako vas bo tisti, ki se morebiti pripravlja na prehitavanje, lažje in pravočasno opazil. Sicer pa prevečkrat prižgane luči ne škodijo, premalokrat prižgane luči pa peljejo v nesrečo. Prihranek pri električni energiji zavoljo ugasnjenih luči ni tolikšen, da bi ga bilo vredno sploh omenjati. Je pa pametno, če na parkirišču vselej znova preverite, ali ste luči zares ugasnili. Nekaj avtomobilov je opremljenih tako, da luči — ob izvečenem vžigalnem ključu — samodejno ugasnejo. Kot nalašč za tiste, ki radi pozabijo luči ugasniti.

## za razvedrilo

### GOSTINSKE ZVEZDICE

—Naj me vrag, če ne bom imel na novem gostišču čez leto starih zvezdic.

—Poskusi, vendar se mi, sodeč po ponudbi in postrežitvi, da bo v enem letu VRAG opravil svoje.

### CUDAK

—Kaj bo nočoj na televiziji, to me vprašaj? Me prav malo briga!

—Osornost!

—Večina filmov sem že videl po dvakrat, v dnevnikih pa ob spopadih in podražitvah ne vidim ničesar. Oči zaprem, le primernih zamaškov za ušesa še nimam.

—Pa izklopi televizor.

—Glej, na to sem pa pozabil v akciji.

—Rad bi slišal kakšno vest o podražitvi televizijske naročnine!

### NEPRAVA ŠTEVILKA

—Halo, tu televizija. Zanima me, če je bila med današnjo revijno v Pomurju toča?

—Kaj vas briga! Raje po-

skrbite za boljši program, da vam ob hudem neurju ne bo strehe odneslo!

### ŠE PRAVI ČAS

—Mica, znana vedeževalka ste, tu imate mojo dlan. Kaj mi prerokujete?

—Uh, nič dobrega. Neki človek je pred vami.

—Hvala za opozorilo. Sem voznik tovornjaka, zato bom jutri raje doma...

### DOPUSTNIŠKA

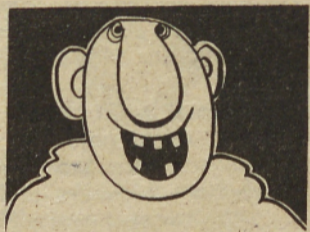
—Že v marcu smo se začeli dogovarjati o julijskem dopustu in po družinskem prepiru sprejeli nekakšen sporazum, družinsko samopravno, ker smo bili nesklepčni.

—Ste šli na morje, ali v planine?

—Ne. Žena je bila pri moji mami, jaz pri njeni, otroke pa sem poslal k bratranecem in sestricam...

### BESEDE IN DEJANJA

—Prej si me v slaščičarni skoraj prebadaš z očmi, med sprehodom po ulici si me



stiskal, zdaj tu na kavču pa si zamišljen in top. Kaj to pomeni?

—Pusti času čas!

### NEGOTOVOST

—Sosed, oblači se. Bo spet nevihta?

—Kako bo zunaj, tega ne vem, doma pa bo verjetno pri obeh pretežno oblačno, pa tudi grmenje ni izključeno.

### ŠE ENA TELEVIZIJSKA

—Dnevnik sem zamudila. Je vsaj med reklamami kaj zanimivega?

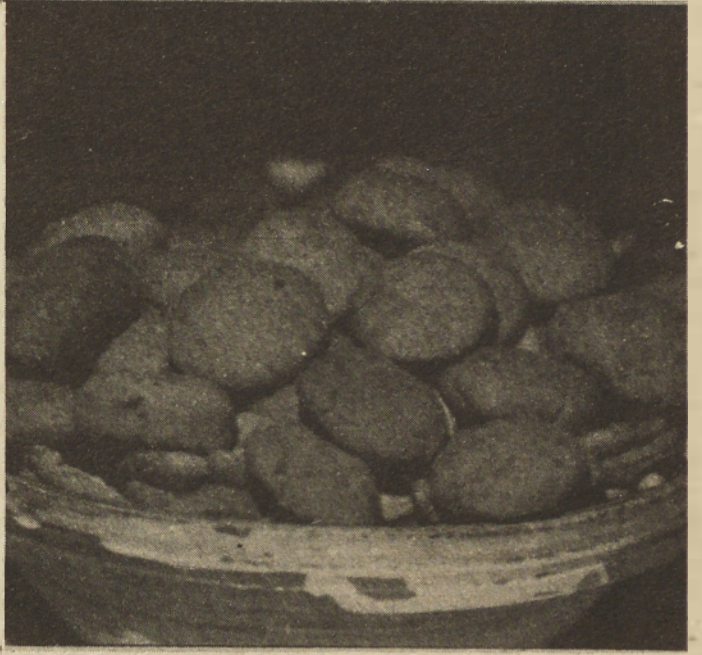
—Poglej. Coca cola je že mimo, nasmeš tudi, zdaj pa počakaj še na PEPSI in SVING, potem pa bomo gledali spored DRUGE MREŽE. Tudi tam nekaj ponavljajo.

## Koruzne pogačice

Pripravite: 1 kilogram koruzne moke, 1 liter mleka, 1 žlica popra, 1 žlica soli, pol žličke sladkorja, 2 jajci, 1 globok krožnik svežih ocvirkov, pol žlice gladke moke.

Koruzno moko prelijte s kipečim mlekom, vmešajte gladko moko, sol, poper, sladkor, zmlete ocvirke in jajca.

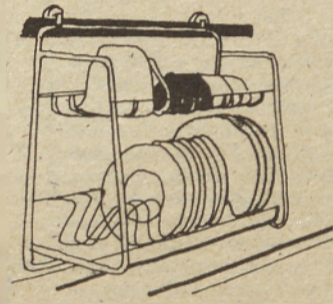
Zamesite, da dobite fino zmes. Oblikujte pogačice, nato jih denite na namazano dno pločevinastega pekača in spečite v pečici ob močni temperaturi. Spečite v kratkem času, ker bi ob daljši peki — torej v manj vroči pečici — pogačice »počile« in ne bi bile lepe.



## Mreža za odlaganje posode

Ne glede na to, ali imate v kuhinji stroj za pranje posode ali pa posodo perete ročno, vam bo prav prišla mreža za odlaganje posode, ki jo dnevno večkrat rabite. Takega kuhinjskega elementa sicer ni moč kupiti v trgovini, kar pa ne pomeni, da ga ne bo v vaši kuhinji. Izdelala naj vam ga mož, saj če ve zvariti dvoriščno ograjo in tudi sicer postorit marsikaj drugega, bo prav gotovo lahko naredil tudi tako mrežo, kot jo kaže slika, ali pa podobno. Seveda jo je treba dobro očistiti in prebarvati z belim tesarolom. Najboljše bi seveda bilo, če bi lahko mrežo kje plastificiral.

posodo, da se bo lahko voda s posode, ki smo jo pravkar pomili, odcejala v korito.



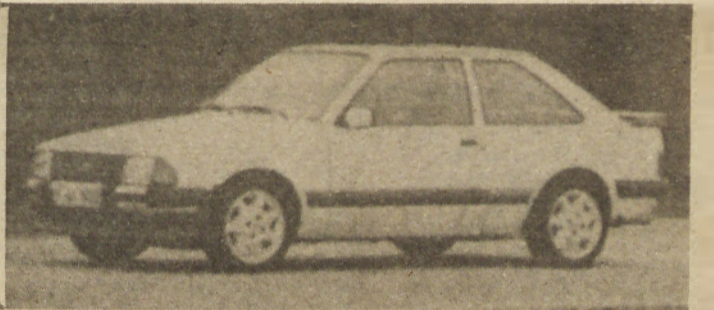
Seveda pa na tako mrežo ne kaže odlagati vse posode, kajti za to so kuhinjski ele-

menti, ampak v mrežo dajate le tisto posodo, ki se dnevno večkrat rabi. Katera je to, boste seveda morali ugotoviti sami. Vaš zakonski tovariš, ki pa ni več samo dela z železom, ampak se gre svojega mojstra tudi z lesom, bo prav gotovo rad uslišal tudi prošnjo, če ga boste pobarali, naj naredi še preprosto leseno ohišje, neke vrste omarico, ki bo prekrila visečo mrežo s posodo, da se po njej ne bo plazil mrčes in nabiral prah.

Svetujemo, da spodnje strani ce ne vgradi, sicer voda s posode, ki ste jo pravkar oprali, ne bo kapljala na pravo mesto, torej v pomivalno korito.

Mrežo za posodo obesimo nad pomivalnim koritom za

FORD ESCORD — Na avtomobilski razstavi v Ženevi so prikazali tudi escord 1600. Gre za avto s 1576 kubičnim motorjem, katerega moč je 115 KM oziroma po novem 85 kW. Avto doseže celo 188 kilometrov na uro. Na 100 kilometrov porabi v mestni vožnji 9,2 litra, pri hitrosti 90 kilometrov pa le 6,6 litra.



## DROBNI NASVETI

Če nimate vina, s katerim bi začinili omako, si lahko pomagata s kisom, v katerega date malo sladkorja.

Želite, da bodo vodovodne pipe v kuhinji in kopalnici vedno čiste in svetle. To dosežete, če jih po temeljitem pranju zornete s tankim papirjem (s takim kot v cvetličarni zaviljajo cvetje).

Iz izkušnje veste, da se prerezana limona hitro posuši. To pa lahko preprečite, če na prerezani del daste malo soli. Preden boste limono spet uporabili, odrežite tanek kolobarček, da odstranite osoljen del.

Čas je izletov in dopustov. Če je vašim otrokom med vožnjo z avtomobilom slabo, je seveda potovanje mučno. Otrokom dajte naj jedo jabolka! Pet ali šest jabolk bo pomagalo.

Ali ste vedeli, da ječmenova kaša pomaga pri prebavi? Torej jo skuhajte, zabelite z oljnim oljem, jejte nekaj večerov zapored in prebavne motnje bodo odpravljene. Vsaj za nekaj časa.

Če sredstva, ki jih uporabljate za pranje tal, ne dajo željenega učinka, jim dodajte malo alkohola. Uspeh dela bo večji.

Kako očistiti srebrni pas ročne ure? Poskusite s krtačko za zobe, ki jo namočite v vodo, v kateri ste raztopili žlico sode bikarbone. Drgnite vse dele pasu, nato pa jih osušite z mehko suho krpo.

Če pri hiši nimate kuhinjske tehtnice, vam bo dobrodošel tudi tale nasvet: v lonček za čaj gre 170 gramov sladkorja, 115 gramov moke ali 230 gramov masla; kavna žlička pa zajame 4 grame soli ali kvasa v prahu. Še to: dva lončka za čaj nudita prostor za pol litra mleka.

SESTAVIL MARKO NAPAST	STROJ NA ELEKTRIČNI POGON	NEKONKALNI NEMŠKI KANCLER ADEMANIER	SKRAT. SPAČEK	PRITOK SAVINJE	PEVEC PESTNER	RUSKI ARHITEKT IT. RODU (18. STOL.)	NASAD TRT
IZVOZ							
SEVERNI JELEN I LOPATAŠTMI ROBOVI							
ENAKO-PRAVNOST							
REKA NA DULENJSKEM					TO JE		
TANTAL			ZASTOPNIK EMPIRIZMA	OBOROJA	PIVSKI VZLIK		
OTROŠKA BOLEZEN				SLOVENSKI POJEM (TEMPOS)			SLOVENSKI SKLADATEL (SLAVKO)
KISIK		MAŠČOBA IZ SMETANE					
BULDOSU PODOBEN PES		OBREZJE				LJUDSKA SKUPŠČINA	
ŠIROK SVLEN PAS PRI NIMOMU				KORMATSKI OTOK		RUDNIŠKA PRIPRAVA	
IGRA S 54 KARTAMI				BLEG VIDOV			ŠPANJA
ANGLEŠKI FILMSKI IGRALEC (LAWRENCE)							EVROPLJ
MODNA ŽIVAL S KLEŠČAMI						SLOVENSKI ŠAHIST (STOJAN)	

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE — Vodoravno: mistika, Ustinov, reaktor, srž, ere, KE, brdo, A, Genil, Smetana, ol, Ota, Bern, CH, oko, dir, tavanje, ar, Joan.



Z UPRAVE ZA NOTRANJE ZADEVE V MURSKI SOBOTI

## NEKATERI VOZIJO BREZ GLAVE

V zadnjih desetih dneh se je na območju Pomurja zgodilo veliko prometnih nesreč. Spet dokaz več, da Pomurci premalo damo na prometne predpise. Le kdaj se bomo zavedli, da na cesti nismo sami?

**NEMČAVCI** — Jože Grmič iz M. Sobote, Severjeva 1, se je s kolesom peljal proti Mertjancem. V bližini gostilne v Nemčavcih mu je z desne strani pripeljal in izsilil prednost tovornjak, ki ga je vozil Stanko Andrej iz Gradišča. Avto je kolesarja podrl in ga telesno poškodoval.

**SPODNJA ŠČAVNICA** — Dušan Domonkoš iz Mačkovec 43 se je z motornim kolesom peljal iz Radgone proti Spodnji Ščavnici. Med vožnjo je natelet na oljno mlako, ki jo je na cesti pustil, potem ko je iz avta izteklo olje, Stane Ravnik iz Domžal. Na gladki površini je motorista spodneslo in sta s sopotnikom Milanom Gombovcem padla in se poškodovala.

**MURSKA SOBOTA** — Ko je Ernest Škerlak iz Šulinca 40 z neprimerno hitrostjo pridrvel iz Rakičana na Poljsko ulico v Murski Soboti, je zadel kolesarsko 18-letno Tatjano Kodila iz Murske Sobote. Le-ta je padla in se poškodovala.

**ČRENŠOVCI** — Zakonca Kolenc iz Črenšovec je na travniku ujela noč, kljub temu pa sta naložila voz sena in ga s kravjo vprego peljala z bistriške smeri proti domu. Ivan je vodil živali, žena Olga pa je šla za vozom in z električno žepno svetilko opozarjala na tovor. Kljub temu se je zgodila nesreča. Za njima je namreč pripeljal z osebnim avtom Bolto Baumgartner iz Murske Sobote, Stara ulica 12, ki je menda vozil z zasenčenimi lučmi in z veliko hitrostjo. Torej je zadel Kelenčev, ki so jo zaradi prizadejanih poškodb prepeljali v bolnico. Nastala pa je tudi gmotna škoda za 40 tisočakov.

**MORAVCI** — Avtomobilist Milan Jagarinec iz Maribora se je pripeljal v križišče cest Moravci-Tešanovci. V tem hipu je pridrvel s kolesom z motorjem 16-letni H. S.

Suhega vrha in vozniku avta zapri pot. Prišlo je do trčenja. Kolesar se je pri padcu poškodoval.

**LENDAVA** — Marija Magdič iz Lendave, Kidričeva 5, se je z osebnim avtom peljala proti Murskemu Središču. Med vožnjo se je od avta odtrgalo zadnje levo kolo, zato je vozilo zaneslo na levo bankino, kjer se je večkrat prevrnilo. Voznica se je hudo poškodovala, njena sopotnika — otroka pa sta ostala cela. Gmotna škoda znaša 50 tisoč dinarjev.

**IŽAKOVCI** — Štefan Časar, 30 let, iz Lipe 31 se je peljal z osebnim avtom skozi Ižakovce. Pri domačiji številka 97 je z dvorišča nenadoma pritekel na cesto 3-letni otrok K. P., ki ga je vozilo kljub zaviranju zadelo. Zaradi hudih poškodb so ga prepeljali v bolnico. Zoper voznika so odredili strokovni pregled v zdravstveni ambulanti.

**MURSKA SOBOTA** — V Murski Soboti se je zgodila prometna nesreča, katere posledice so hude telesne poškodbe in 100 tisočakov škode na vozilu in električnem drogu. 72-letnega voznika osebne avta Ernesta Saboja, Murska Soboti; Zvezna ulica, je namreč zaradi neprimerne hitrosti, ko je zavijal v Kidričevo ulico, zaneslo na desni pločnik, z avtom je zadel ob drog ulične razsvetljave, z glavo pa udaril v vetrobransko steklo in ga razbil.

**PROSEČKA VAS** — Ker je Štefan Katona z Gorice v Poznanovcih spregledal križišče, je vozil kar naravnost. Seveda ne dolgo. Avto je trčil v levo stran betonskega mostu. Pri tem pa ni nastala le materialna škoda, ampak se je sopotnik Janez Kozar iz Prosečke vasi tudi telesno poškodoval. Voznika so preizkusili z alkoetstom, ki je pozitivno reagiral, zato je šel tudi na odvzem krvi.

**BELTINCI** — Zaradi malomarne vožnje je avtomobilist Jože Horvat, 22 let, iz Črenšovec 145 na Ravenski ulici v Beltincih pri hiši številka 44 zapeljal proti sredini vozišča. Tedaj mu je nasproti pripeljal z osebnim avtom Franc Dugar, 47 let, iz Melince in je prišlo do čelnega trčenja. Dugar se je

hudo poškodoval, prav tako pa tudi Horvatov sopotnik Stanislav Tompa, 22 let, Črenšovci 150. Oba se zdravita v bolnici, materialna škoda pa znaša 150 tisočakov.

**BANOVCI** — Prometna nesreča pa se je zgodila tudi v Banovcih. Zaradi prekoračene hitrosti je s ceste zaneslo osebni avto, s katerim se je peljal Miran Dajčar iz Stare Nove vasi. Po bankini je vozilo drselo 25 metrov, nato pa se dvakrat prevrnilo in naposled obstalo na desnem boku. Poleg voznika so se poškodovali še njegovi sopotniki: 16-letni K. M. in 14-letni K. B., oba iz Sare Nove vasi 11/a, in Dž. E., star 17 let, iz Stare Nove vasi 15. Voznika so odpeljali na strokovni zdravstveni pregled.

**LOGAROVCI** — Alojz Štuhec

iz Bolehnečev je peljal kombajn iz Borejec proti Logarovcem. V levem nepreglednem ovinku mu je nasproti pripeljala z motornim kolesom 30-letna Terezija Nemež iz Precetinec, trčila v kombajn in se poškodovala.

**LENDAVA** — Lendavski ribiči so ugotovili, da jim je onesnažena in zastrupljena voda v potoku Ledava spet uničila precejšnjo količino rib. Škodo so ocenili kar na 500 tisočakov. Analiza vode naj bi pokazala, kaj je pravzaprav v vodi, da so ribe poginile. Ker se s poginom rib srečujejo že lep čas in delajo analize, bi bilo prav, da bi javnost končno seznanili, kdo je onesnaževalec in zastrupiljevalec vode v Ledavi.

S. S.

## poroke

Jožef SADL, strojni ključavničar, Gradišče 27 in Danica HORVAT, šivilja, Kupšinci 3; Koloman ZAKOC, prireditelj monter, Stanjevci 25 in Marija CIPOT, natakara, Kupšinci 63; Edi KERČMAR, prireditelj krojač, Hodoš 56 in Valerija BENKIC, kuharica, Vanča vas 23; Janez ŠIFTAR, delavec, Petanjci 99 in Tatjana SATTLER, šivilja, Radenci 210; Jožef SUKIC, natakara, Martinje 38 in Renata BENKO, kuharica, Kuzma 50; Stanislav GRAH, gradbeni delavec, Vidonci 93 in Dragica ZOHAR, šivilja, Dolič 49; Franc SUKIC, voznik tovornjaka, Dolnji Slavci 65 in Marjeta SOLAR, konfekcionarka, Matjaševci 58; Viktor BENKO, strojni mehanik, Sotina 51 in Stanislava FARTEK, kmetovalka, Trdkova 8; Karel SALAJ, kmetovalec, Trdkova 47 in Hermina ŠKAPER, delavka, Dolič 84; Franc ČURMAN, voznik tovornega avtomobila, Vidonci 90 in Marija ČURMAN, natakara, Matjaševci 64; Vincenc KRAMAR, gradbeni inženir, Hotiza 157 in Lidija BEHEK, študentka, Dolič 113/a; Jožef DURIC, konfekcijski tehnik, Kuzma 63 in Terezija ZRIM, konfekcijska modelarka, Martjanci 52; Jožef ZAGORC, specializirani ključavničar, Kramarovi 18 in Danica SKLEDAR, gospodinja, Kuzma 115; Evgen BUNDERLA, medicinski tehnik, Kuzma 31 in Emilija LESKOVSEK, medicinska sestra, Meljski dol 4.

## umrli

**OBČINA MURSKA SOBOTA** — Franc Žbul, 70 let, Večeslavci 131; Martin Ropoša, 37 let, Neradnovci 61; Franc Žujs, 41 let, Sulinci 1; Franc Gostanj, 41 let, Čepinci 49; Anton Wolmut, 51 let, M. Soboti; Staneta Rozmana 3; Milan Kosec, 31 let, Murska Soboti, Stan. Rozmana 11; Karel Kozic, 52 let, Peskovec 23; Jože Hozjan, 52 let, Murska Soboti, Naselje 14, divizije 32; Dezider Škalič, 52 let, Vujska gomila 138; Štefan Kološa, 53 let, Beltinci, Panonska 1; Karel Rathsova, 56 let, Avstrija; Ludvik Gjergjek, 56 let, Pečarovi 50; Štefan Zelko, 57 let, Tropovci 45; Ludvik Pentek, 58 let, Kušanovci 5; Elemer Sapac, 58 let, Dom oskrbovancev Rakičan; Karel Kerčmar, 61 let, Zevanje 3; Ludvik Časar, 61 let, Neradnovci 35; Jože Lesic, 61 let, Trdkova 81/2; Geza Grabar, 62 let, Domanjševci 114; Janez Gergorec, 63 let, Tišina 71; Aleksander Luthar, 63 let, Murska Soboti, Titova 7; Ivan Pejnovič, 63 let, Murska Soboti, Cankarjevo naselje 23; Jožef Konkolič, 66 let, Dolenci 91; Jože Magyar, 67 let, Večeslavci 63; Ludvik Flisar, 67 let, Murski Čmci 29; Aleksander Horvat, 71 let, Dolina 40; Štefan Mihov, 71 let, Dmoležovje 107; Franc Buzeti, 72 let, Bakovci, Partizanska 2; Matija Rous, 72 let, Petrovci 12; Štefan Kokaš, 73 let, Hodoš 17; Kolar, 73 let, Adrijanci 59; Štefan Banfi, 75 let, Moščanci 73; Ivan Zrinski, 76 let, Panovci 38; Alojz Mekiš, 79 let, Nuskova 74; Franc F. 79 let, Radovci 87; Alojz Jerebic, 81 let, Gančani 160; Emerik Šiftar, let, Murska Soboti, Kopitarjeva 23; Jože Čermjavič, 81 let, Trpovci 37; Koloman Katona, 82 let, Gorica 36; Janez Žiško, 82 let, Salovci 105; Štefan Sever, 84 let, Šalamenci 54; Ferdinand Makovec, 85 let, Rakičan; Aleksander Kerčmar, 85 let, Dankovci 13; Tomaž Balek, 85 let, Moščanci 74; Jože Vrtnič, 87 let, Dolič 76; Valdete Lovrenčec, 2 uri, Martjanci 81; Simona Kuzma, 6 ur, Tišina 30/b; Marija Fekonja, 46 let, Murska Soboti, Stara ulica 20; Gizela Klement, 55 let, Dolič 189; Marija Perušič, 56 let, Mali Bakovci 102; Irena Železen, 59 let, Moravci 81; Ana Krap, 61 let, Budinci 7; Marija Vogrinčič, 61 let, Ropoča 53; Edita Rehn, 61 let, Tišina 6; Marija Škerlak, 68 let, Sulinci 82; Frančiška Bernjak, 71 let, Radovci 60; Teodozija Kološa, 72 let, Selo 99; Terezija Holsedl, 72 let, Fikšinci 40; Agneš Ivanič, 73 let, Bakovci, Stara ulica 25; Vilma Val, let, Moravci 60; Marija Kober, 74 let, M. Soboti, B. Kraigherja 16; Balažic, 74 let, Dmoležovje 61; Antonija Rogac, 74 let, Rakičan; Rozalija Slamar, 75 let, Grad 192;

## KARL CENTRIH

Po težki boleznih nas je zapustil Karl Centrih. Pred 68 leti je bil rojen v Velenju. Takoj po osovoboditvi ga je pot zanesla v Ljutomer, kjer si je ustvaril svoj dom, ki mu je ostal zvest vse do svoje prezgodnje smrti.

Ves čas svojega življenja je bil neumoren družbeni delavec. Največje zasluge je prav gotovo imel pri organizaciji gasilstva v bivšem ljutomerskem okraju ter pri občinski gasilski zvezi Ljutomer, kjer je bil večletni predsednik in dolgoletni tajnik. Bil pa je tudi predsednik pripravljalnega odbora za ustanovitev občinske požarne skupnosti in njegova velika zasluga je, da je ta skupnost v Ljutomeru zaživela med prvimi v Sloveniji.

Za svoje požrtvovalno in nesebično delo je prejel številna priznanja in odlikovanja od



občinske gasilske zveze, republiške gasilske zveze, priznanje I. stopnje Vatrogasnega saveza Jugoslavije ter red dela s srebrno zvezdo.

Rudi Stegmüller

## FERDO GODINA

Medtem ko je čebljala, da je doma s Turjaka in je kot majhno dekletce hodila čistit in streč v grad h „gospaj turjaški“, na katero ima še sedaj lepe spomine, je sedla k meni na žimnico. Dala sem ji Darka v naročje, ona pa si je spretno odpedla bluzo. Darko je slastno poiskal z usti vlažno, dišečo bradavico, jo vso vsesal, se umiril in pil, pil, pil.

Štefka je nepretrgoma čebljala o sebi, seveda, saj ji je bilo to njeno opravilo nekaj vsakdanjega, medtem ko sem se jaz radostila ob vsaki kapljici, ki jo je zaužil Darko. Ona pa dalje o svojih petih otrocih: najstarejši je star štirinajst let, potem pa navzdol do dojenčka. Najstarejšega so pred nekaj dnevi vrgli iz šole, ker ni hotel v GILL. Štefka se boji, da bodo zdaj odpustili tudi moža, ki je na bivši banovini hišnik in mizar. Odkrito je govorila, ker ji je o meni Francka vse povedala. Saj skriti pred njo ne bi mogla, da sem v ilegali.

Razen vrta obdeluje Štefka z otroki njivo, ker v lonec ne moreš dati kamenja. Otrokom ne moreš dopovedati, da hrane ni in da je vojna. Ker so lačni, bi radi jedli.

Darko je počasi omagel in zaspal. S Štefko sva se dogovorili, da bo prišla vsak dan in bo obisk pri meni razporedila s pospravljanjem pri dveh družinah. Kako uspe. Nič ni hotela slišati o tem, da bo morala toliko časa žrtvovati za Darka, saj je pot iz mesta sem v Moste za njo neprikladna. Sploh o težavah glede Darka ni hotela nič slišati. Rada bo preskrbovala mojega orjaškega ilegalčka in jaz naj si ne delam zaradi njega skrbi, ker imam drugih dovolj. Mislila je na mojo ilegalo.

Štefka je vzela svoje opravilo za železno dnevno dolžnost. Prihajala je delavna in živahna vsak dan. Vedno je ostala še nekaj časa, da mi je kaj povedala o sebi in otrocih.

Bidovčeva in Katja sta nosile Darku iz dečjega doma rižev sluz. Fant se je počutil izvrstno, dokler ga ni zadela nova nesreča, hujša od prve. Začela sem opažati, da s fantom nekaj ni v redu. Spet prihaja nesreča.

Darko tje začel krčevito kašljati. Kašelj in jok sta ga kar dušila. Mojo slutnjo je potrdila Bidovčeva. Navadila se je obiskov pri meni. Mož je pred kakim mesecem odšel v partizane, kar jo je name, ki sem prišla s hribov, še bolj navezala. Resna žena je bila in vsak njen obisk mi je mnogo pomenil.

„Oslovski kašelj ima,“ je rekla nekega dne. „Pojavil se je tudi v dečjem domu. Tam se ga je nalezel.“

Kaj sedaj? Gozdni zrak, veliko veliko gozdnega zraka. Če je potreben Darku gozdni zrak, potem bom morala na pot do gozdov na Golovcu. Tu mi ne more nihče pomagati. Pa vendar sem nekaj časa odlagala svoje pohode po ulicah proti Golovcu, mogoče se bo kašelj le umiril. A se ni. Postajal je

vedno hujši. Bidovčeva me je založila z zdravili, a niso pomagala. Poučila me je, da naj ob napadu pomagam otroku iz ust odstraniti sluz, da se ne bo zadušil. Zato sem tudi ponoči ure in ure sedela na žimnici, naslonjena na steno z Darkom v naročju. Spet je postajal slaboten in bled in hrana mu ni več teknila. Noči so bile zame svetle. Katja je ob meni potrpežljivo prenašala najino novo nadlogo, vstajala zjutraj zbita in utrujena. Tudi teta Joža ni niti enkrat pokazala nejevolje.

Morala sem le na pot proti gozdovom. Ker sem to morala storiti, sem se v mislih s tem sprijaznila. Ulice, po katerih bom hodila, so mi morale postati bolj prijazne, da bom pot do Golovca vzdržala.

Dekleta so mi za te vsakodnevne sprehode dopolnile garderobo. Imela smoo svojo frizerko, ki nam je barvala lase. Pordečila sem si nihte, si močno našminkala obraz, posebno ustnice, nadela sem si sončna očala in tako oborožena sem se napotila z vozičkom proti Golovcu.

Prvi trenutki na ulicah so bili najtežji. Vsak korak mi je bil v pričakovanju nekaj nevarnega. Potem je bilo vedno bolje. Hodila sva do mostu čez Ljubljano, po katerem teče tudi železniška proga, nato pa proti Golovcu, objubljeni deželi, kjer bo dosti zraka za oba.

Če sem šla en dan po teh ulicah proti hribov, sem šla naslednjega dne po drugih. Ne vem zakaj, ampak z otrokom sem se sčasoma počutila bolj varno kot prejšnje čase, ko sem hodila sama ali z dekleti. Otrok in voziček sta bila ohrabrujoča zaščita. Zaščito sem čutila predvsem zato, ker je bil otrok moj. Sicer popolna prevara, a verjela sem, da me Darko ščiti. Iskala sem v teh predstavah zaščito, kakršnokoli, saj je po ulicah mrgolelo italijanskih vojakov, bele garde, a jaz sem morala mimo vojašnice v Mostah. Prodirala sem po pločnikih do gozdov in tam sem skušala prisiliti gozdni zrak, da bo pozdravil in to čimprej pozdravil bolna pljučka, saj mi je vsak moj pohod do gozdnega zraka predstavljal veliko stisko.

Nekega dne potiskam voziček pred seboj, ko se ustavi pred menoj mlajša lepo oblečena ženska in me nepremično, prodorno gleda. Ogovori me z mojim pravim imenom in priimkom. Reče mi, da me pozna.

Preblisnilo me je, da sem izdana in da je Darko izgubljen. Kolikor sem mogla, sem ji mirno rekla:

„Motite se, gospa. Zamenjali ste me. Nisem prava.“

„O, ne. Poznam vas dobro z glavarstva. Vem, da vas na glavarstvu ni več.“

„Jaz vas ne poznam,“ sem ji zabrusila in šla dalje proti Predovičevi ulici. Previdno sem se od časa do časa ozrla nazaj, če mi sledi.

## ko so cvetele marelice

Po vojni sem se s to žensko srečala. Ni mi hotela nič slabega, le presenetilo jo je, da me naenkrat sreča z otrokom. Izginiti je v tistem času pomenilo iti v partizane, jaz pa sem pojavim pred njo v Ljubljani z otroškim vozičkom. To jo je presenetilo in ni mogla drugače, kakor da me je ustavila.

Kljub temu nisem odnehal s svojimi sprehodi. Le pot sem izbirala druga in se vedno daleč izognila kraju, kjer sem srečala žensko.

Prišla je Vida. Popolnoma zlomljena. Tudi zgodnja ura ni bila po njeni navadi. Nekaj velikega se je moralo zgoditi, da sta jo zapustila njena živost in humor.

Sedla je k meni na žimnico, uprla kolenca ob kolena, naslonila glavo v dlani, da so ji svetlo rumeno pobarvani kodri zdrknili navzdol in ji zakrili obraz. Ob takih stiskah smo vedno bili tudi zase, ker so bili vzroki za nevernost in nesrečo drugih znamenje za našo nesrečo. Zato sem težko čakala, kaj mi bo povedala. Ko le ni hotela govoriti, sem jo vprašala, se je zgodilo.

„Heleno so aretirali.“

Pozabila sem, da so moji udi odmrli, da držim v rokah otroka. Nisem se zavedala, da živim in zato tudi nisem mogla dojeti, da Helene ne bo več k meni. Ne bom je več videla, ne, dokler bo trajala vojna. Ko bom psihično na tleh, je ne bo, da bi me postavila pokonci ta svojevglava smrklija. Ne bo ji več, da bi dajala pogum s svojo nenavadno močjo in iznajdljivostjo vsem nam, ki smo bili tako ali drugače z njo povezani.

Heleno so aretirali.

Nisva vedeli, kaj bi govorili. Tudi meni je zdrknila glava na prsi, ker mi je bilo mogoče težje kakor Vidi. Moj rešitelj je bil odkar me je zagledala nemočno na Karlovski cesti pri Jerebicu. Zavedala sem se, da nimam več njene pomoči in vztrajne opore. Počutila sem se, kakor da sem ostala sama na svetu.

Vida je doživljala Helenin padec po svoje: „Vsa naša generacija bo šla. V tem je preklestvo. Popadali bomo ali pa bodo v taboriščih napravili iz nas zlomljence, pokveke. Prav vsi bomo šli, kolikor že niso.“

Govorila je bolj zase kot zame. Seveda tudi zame, ker sem prišla zdaj midve na vrsto. Presenečena sem bila, ko je dejala: „Helenino delo sem prevzela jaz.“

Vedela sem, da se delo obveščevalne ni pretrgalo. Kaj ne bi bila Vida zdaj na vrsti. Druga za drugo gredo. Nekateri mučijo in pobijajo. A kakor da je naravno, da je treba kje tudi iti na ulice, da te končno ujamejo, da te strpajo v ječo, kjer se mrcvarijo telo. Vse vemo, in ko se zgodi kaj takega, kar se je zgodilo Heleni, zaživi v nas zavest: danes ali jutri si ti na vrsti.

(Nadaljevanje prihodnjic)



KONJENIŠTVO

# DOBER NARAŠČAJ DVOLETNIH KASAČEV

Potem ko so ljutomerski kasači v lanskem sezoni dosegli izredne uspehe, je malo kdo računal, da jih bodo lahko letos ponovili ali se jim vsaj približali. Toda prizadevani rejci in tekmovalci iz Prihaja so ponovno dokazali, da sodijo med najuspešnejše v naši državi. Po končani polovici sezone so namreč dosegli veliko več, kot so pričakovali. Na letošnjih osmih dirkalnih dnevih, ki so bili v Ljutomeru (dva), Mariboru, Ljubljani, Šentjernej, Komendi, Grosuplju in Zagrebu, je sodelovalo okrog 25 ljutomerskih kasačev. Od skupno 44 točk sporeda so ljutomerski tekmovalci osvojili 21 zmag ali skoraj polovico. Čistih zmag je bilo sicer 18, kajti tri zmage je dosegel Marko Slavič mlajši iz Ključarovec, ki je tekmoval za Šrdo, kjer je pri vojakih.

Sicer pa je bil Marko Slavič mlajši najuspešnejši tekmovalac v letošnji sezoni, saj je osvojil pet zmag. Po štiri pa sta dosegla Jemaj Bolkovič iz Ljutomera s Pegispodom, ki je last dr. Danijela Hojca iz Gornje Radgone (od tega dve zmagi v krožni dirki za prvenstvo Slovenije) ter Alojz Slavič iz Križevca s Fegrino, ki je došla tri močne dirke: za veliko nagrado Ljutomera, za pokal Kamnika v Komendi in poskusni jugoslovanski derbi v Beogradu. V našem glavnem mestu je letos nastopal Alojz Slavič s Fegrino kot edini tekmovalac iz Ljutomera. Tri zmage je le-

tos dosegel Marko Slavic starejši iz Ključarovec, po dve zmagi pa Mirko Hanžakovič iz Veržeja. Hanžakovič pa je s konjem Lerom II. dosegel tudi najhitrejši čas dvoletnikov 1:32,8. Sicer pa so zmage pri dvoletnikih dosegli še Tonček Slavič iz Šalince (dva), Drago Fras iz Veržeja, Alojz Slavič iz Bunčan in Marko Slavič starejši iz Ključarovec. Nasploh bi lahko rekli, da imajo Ljutomerčani letos izredno dober naraščaj dvoletnih kasačev. Med zmagovalce pa se je letos vpisal tudi Branko Stanca iz Bolehnečice.

Podobne rezultate pa si obetajo ljutomerski tekmovalci tudi v drugi polovici letošnje sezone, ko bo na sporedu približno toliko dirkalnih dnevov kot v prvi polovici. Poleg tega pa so letos predvidene tudi tri pomembne prireditve — državno prvenstvo za dvoletne in triletne kasače ter spominska dirka za pokal dr. Petroviča v Vojvodini. Prav od teh tekmovalcev si ljutomerčani veliko obetajo. Prva dirka bo že v nedeljo 1. avgusta na Bledu. Tej bo sledila 15. avgusta dirka za jugoslovanski kasaški derbi, ki bo tokrat v Mariboru ob praznovanju 100-letnice konjeniškega kluba. Na dirki bo sodelovala Fegrina kot edina iz ljutomerske kasaške reje, ki pa je tudi glavni favorit, čeprav ji žreb ni bil najbolj naklonjen. Dobila je namreč številko 7, kar pomeni, da bo startala v drugi vrsti. Feri Maučec

Fegrina je namreč letos v izvrstni formi, saj je ob ljutomerskem občinskem prazniku dosegla absolutni državni rekord za kobilice 1:19,6 in se tesno približala absolutnemu državnemu rekordu 1:19,3, ki ga je postavil Dingo, prav tako iz ljutomerske kasaške reje. Fegrina pa je letos tudi zaslužila največ nagrad (130.000 dinarjev), kar sicer ni veliko, saj bi za takšne uspehe v tujini zaslužila petkrat toliko.

Konjeniški klub Ljutomer bo letos organizator dveh dirkalnih dnevov in sicer 22. avgusta v Gomji Radgoni v okviru Pomurskega sejma in 12. septembra v Ljutomeru, ko bo na sporedu tudi prvenstvo Slovenije za triletnike. Na tej dirki bo štartalo sedem ali osem ljutomerskih kasačev, med glavnimi favoriti pa je letošnji zmagovalac krožne dirke za prvenstvo Slovenije Pegispod, ki je v solidni formi.

Ob koncu našega razmišljanja pa velja spomniti še na izreden uspeh ljutomerskih kasačev v petnajsti krožni dirki za prvenstvo Slovenije, kjer so osvojili prva tri mesta. Kot je znano je zmagal Pegispod z voznikom Jemajem Bolkovičem iz Ljutomera z 31 točkami pred Dimitrijo MS z Markom Slavičem starejšim iz Ključarovec 18 in Lanspodom z voznikom Matkom Galundrom iz Veržeja 17 točk. Fegrina pa je pristala na petem do šestem mestu. Feri Maučec

KOLESARSTVO

## Titan šesti, Berden sedmi

Kolesarski klub Sloga-Vika iz Varažдина je bil organizator tradicionalne kolesarske dirke PO POTEH KALNIČKIH PARTIZANOV, ki je veljala tudi za prvenstvo Hrvaške. V dokaj močni konkurenci so nastopili tudi trije mladi kolesarji Pomurja in dosegli solidne uvrstitve. Najuspešnejši med njimi je bil Titan, ki je zasedel šesto mesto, Berden je bil sedmi, Bertalančič pa dvanajsti. Vsi pa so prišli na cilj v času zmagovalca.

## PRIJATELJSKI NOGOMET

### NAFTA : OLIMPIJA 3:3

Lendavčani so presenetili Ljubljance z dobro in požrtvovalno igro ter dosegli neodločen izid s slovenskim prvligašem. Gole za Nafto sta dosegla Zalek dva in Mlinarič, za Olimpijo pa Elzner, V. Ameršek in Stankovič. Sodil je Pahor iz Lendave.

### BAKOVCI : OLIMPIJA 0:7

Nogometaši Bakovci so se nekaj časa uspešno upirali ljubljanskemu prvligašu, nakar pa jim je pošla sapa, kar so izkoristili gostje in za beležili visoko zmago. Streliči za Olimpijo so bili: Rožič 3, P. Ameršek 2, Katanec in Elzner. Sodil je Vereš iz Bakovca.

## MEDNARODNI NOGOMET

### BAKOVCI : ORISZENTPETER 3:1

### TEŠANOVCI : CZAKANYDOSZLO 3:1

PRIZNANJA TELESNOVZGOJNIM DELAVCEM

## Erika Vegič — zlata značka za mentorstvo

Center šolskih športnih društev Slovenije vsako leto podeljuje priznanja zaslužnim mentorjem za uspešno delo v šolskih športnih društvih. Letos je zlato značko za mentorstvo kot edina iz Pomurja prejela Erika Vegič, predmetna učiteljica telesne vzgoje na osnovni šoli Vinko Megla v Odrancih.



Erika Vegič ima za seboj nad vse bogato telesnovzgojno delo. Pred šestnajstimi leti je prišla na osnovno šolo Vinko Megla v Odrance ter začela pionirsko delo v šolskem športnem društvu za vaditelje »Elana« v dokaj težkih razmerah, saj ni bilo igrišča niti drugega vadbenega prostora, da o telovadnem orodju sploh ne govorimo. Tudi pouk telesne vzgoje na šoli je potekal v izredno težkih okoliščinah. Toda vztrajno in prizadevano delo Erike Vegič, ki je kot mlada prosvetna delavka prišla na šolo polna mladostne zagnanosti, je kmalu rodilo vidne sadove. Z njenim prihodom je bila učencem dana možnost, da se množično in enakopravno športno udejstvujejo, zagotovljenim je bila strokovna vadba ob upoštevanju samostojnosti učencev pri vodenju šolskega športnega društva. Organizirana so bila razredna in medrazredna tekmovanja, v okviru prostorskih

zmogljivosti pa tudi dodatna vadba zdravstveno prizadetih učencev. S prostovoljnim delom mentorice in učencev so zgradili asfaltno igrišče za rokomet in košarko, urejena pa je bila tudi zasilna telovadnica. Erika Vegič je tudi orala ledino pri uveljavljanju letne in zimске šole v naravi, ko je bilo potrebno o njeni koristnosti prepričevati starše in večkrat tudi učitelje. Hkrati pa je na šoli ustanovila taborniški odred »Zeleni gaj«.

Šolsko športno društvo »Elana« na osnovni šoli Vinko Megla v Odrancih, v katerega je vključenih vseh 221 učencev, je doseglo pomembne uspehe tudi v samoupravni organiziranosti. Za svoje uspešno delo na tem področju je društvo pred tremi leti prejelo plaketo, kakor tudi posameznik učencem. Najbolj priljubljene dejavnosti, ki jih gojijo v šolskem športnem društvu so atletika, rokomet, nogomet, košarka, streljanje in šah. Mentorica pa skrbi tudi za šolanje lastnih kadrov v občinskem in medobčinskem merilu, saj se člani šolskega športnega društva vsako leto udeležujejo seminarjev za vaditelje določenih panog. V zadnjih petih letih je šolsko športno društvo »Elana« osvojilo 28 pokalov na občinskih in regijskih tekmovanjih. Nekaj učencev pa se je uveljavilo tudi v republiškem merilu. Pred štirim leti so imeli v svojih vrstah celo republiškega prvaka v teku na 1000m. Veliko učencev je vključenih tudi v občinske selekcije.

Za svoje uspešno telesnovzgojno delo je Erika Vegič že dosegla številna priznanja, med drugimi tudi srebrno Bloudkovo značko in srebrni znak ZTS. Najbolj pa je seveda vesela zlate značke za mentorstvo v šolskem športnem društvu, kar ji bo tudi spodbuda za nadaljnje delo. Feri Maučec

# NOVO

FUNGICID V OBLIKI  
TEKOČE  
KONCENTRIRANE  
SUSPENZIJE

# CUPRAFLOW

— lažja in enostavna priprava škropiva  
— večji izkoristek  
— maksimalna suspenzivnost  
— ekonomična — varčna uporaba  
— večji učinek škropiva

Posabno učinkovit za škropljenje proti peronospori na hmelju, proti peronospori na vinski trti, proti kodravosti breskev v času mirovanja (taphira deformans) in proti krompirjevi plesni in plesni na paradizniku.

Embalarano v priročnih, zaščitnih plastenkah po 0,5 in 1 kg.

## MURA in NAFTA se pripravljata

Pomurska ligaša v slovenski nogometni ligi Mura iz Murske Sobotice in Nafta iz Lendave sta že začela s pripravami za novo tekmovalno sezono. V obeh moštvih je prišlo do nekaterih sprememb, zlasti pri igralnem kadru.

Pri soboški Muri je na čelu strokovnega štaba Cirkevnič, prvi trener je Zorec, njegov pomočnik pa Gavrilovič. Klub so

zapustili Sebjan, ki je odšel k Flavii Solvi v Avstrijo ter Kosi, Friedrich in Ternar, ki so odšli na služenje vojaškega roka v JLA. Iz vojske se je vrnil Slavic, iz Beltinke sta prišla Hartman in Mesarič, iz Veržeja Kosi in Balazic, iz Rakičana Filipič, trenira pa tudi Vršič. Poleg tega pa na treninge prvega moštva obiskujejo tudi nekateri mladinci.

Pri lendavski Nafti trenerske

poste se naprej opravlja Matičič, ki prav tako predvideva v moštva nekatere spremembe. Med kandidati je več mladih in talentiranih nogometašev iz občinske lige in mladinskega moštva. Lendavčani že imajo dogovorjene prijateljske tekme z MTC in Sloga iz Čakovca, Heviszom iz Madžarske, Naftaplinom iz Zagreba in še nekaterimi klubi iz občinske lige.

— PREDSTAVLJAMO VAM —

## ROKOMETAŠI ČRENŠOVEC POMURSKI PRVAKI

V okviru športnega društva Črenšovci deluje rokometni klub, ki se je pred nedavnim preimenoval v rokometni klub TOKO. Ta temeljna organizacija združenega dela v Žiškah je namreč prevzela pokroviteljstvo nad rokometnim klubom iz Črenšovca.

Rokomet je poleg nogometa v Črenšovcih najbolj priljubljena športna panoga, ki ima že dolgoletno tradicijo. Že v prejšnjih letih so rokometiški iz Črenšovca igrali pomembno vlogo v pomurski ligi, vendar so se šele v minuli tekmovalni sezoni uspeli povzpeli na najvišje stopnice. Osvojitev naslova pomurskega prvaka je njihov doslej največji uspeh. V svojih vrstah imajo več odličnih posameznikov, ki so tudi najzaslužnejši za doseženi uspeh. Vse do pomladi so bili brez trenerja, takrat pa so na pomoč poklicali Ludvika Janžo, ki je pred leti v Črenšovcih začel med mladino uveljavljati rokomet. Z osvojitvijo naslova pomurskega prvaka so si rokometiški Črenšovci pridobili pravico do kvalifikacij za vstop v drugo slovensko ligo — vzhod. Če bo tekmovalje ostalo nespremenjeno bodo odigrali kvalifikacijo z moštvom Radeč. V kolikor pa bo osvojen predlog, da bi bile v Sloveniji tri skupine druge lige, pa bi se v višje tekmovalje uvrstili brez kvalifikacij. Za sodelovanje v višjem tekmovalju so že zaprosili za dovoljenje TKS Lendava, vendar doslej še niso dobili odgovora. Zavedajo se, da bo



Rokometiški Črenšovci — prvaki pomurske rokometne lige. Na fotografiji — stojijo (od leve): Janža, B. Horvat, Čak, S. Horvat, Gjerak, Kreslin, Nerač in Z. Horvat. Čepijo: Fratar, B. Žalik, V. Žalik, Novak, Švec, Gerič in Kelenc. Foto: F. Maučec

sodelovanje v višjem tekmovalju terjalo nekoliko več sredstev kot doslej, zato upajo tudi na pomoč ZTKO Lendava. Prav tako se zavedajo, da sredstev ni dovolj in da bodo morali največje breme nositi sami. Zato so se že dogovorili, da bodo plačevali le prevozne stroške na tekmovalja in nič drugega. V programu imajo tudi ureditev ograje okrog igrišča, za kar imajo material, medtem ko bodo dela opravili prostovoljno. V razgovoru z Bojanom Horvatom, ki je pri črenšovskem rokometu „deklica za vse“ in Zvonkom Horvatom, ki je tehnični vodja, smo zvedeli, da je med igralci ve-

liko volje za sodelovanje v višjem tekmovalju in da bodo storili vse, da bi ta cilj dosegli. Tudi s pripravami za novo tekmovalno sezono so že začeli in obisk na treningih je zelo dober.

Poleg moške članske ekipe pa v okviru rokometnega kluba TOKO iz Črenšovca deluje tudi ženska ekipa, ki prav tako tekmuje v pomurski ligi. V svojih vrstah imajo tudi nekaj talentiranih mladincev, ki pa se žal niso mogli vključiti v tekmovalje, ker tega v Pomurju ni bilo. Redno pa vadijo s članskim moštvom in nekateri bodo letos še tekmovali v prvem moštvu. Feri Maučec



# Moravske toplice vas vabijo!

- *Mogoče ste se odločili, da boste preživeli letos svoj dopust doma?*
- *Priporočamo vam, da pridete v Moravce na oddih in rekreacijo!*
- *Po kopanju se boste prijetno sprostiti ob glasbi, dobri kapljici in domačih specialitetah!*

## RAZPISNA KOMISIJA ZA IMENOVANJE RAVNATELJA ŠOLSKEGA KOVINARSKEGA CENTRA LENDA VA

### razpisuje

prosta dela in naloge

## RAVNA TELJA ŠOLSKEGA KOVINARSKEGA CENTRA LENDA VA

za štiri leta (ni reelekcije)

Kandidati morajo izpolnjevati pogoje, predpisane s 147. čl. Zakona o usmerjenem izobraževanju in 17. čl. Zakona o uresničevanju posebnih pravic pripadnikov italijanske in madžarske narodnosti na področju vzgoje in izobraževanja, imeti morajo ustrezne moralnopolitične lastnosti in organizacijske sposobnosti.

Nastop službe s 1. 9. 1982.

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev s kratkim življenjepisom, opisom dosedanjega dela in družbenopolitične aktivnosti v 15 dneh po objavi razpisa z oznako „za razpisno komisijo“.

O izbiri bodo obveščeni do 20. avgusta, po sklepu sveta šole.

## ZVEZA KULTURNIH ORGANIZACIJ GORNJA RADGONA SKUPAJ S KMETJSKO-ŽIVILSKIM SEJMOVOM GORNJA RADGONA VABI NA PRIKAZ

### KMEČKIH DEL IN OBIČAJEV 1982

Mimohod vseh sodelujočih bo v **NEDELJO, 22. avgusta 1982 s pričetkom ob 9. uri**, po ulicah mesta Gornja Radgona in zaključkom na sejmišču z nastopom folklornih in drugih skupin ter podelitvijo priznanj.

V paradi lahko sodelujejo:  
 — vozovi s prikazom značilnih kmečkih opravil v preteklosti  
 — vozovi z razstavljenim starim kmečkim orodjem  
 — skupine, ki v značilnih kmečkih opravah prikazujejo dela v preteklosti  
 — folklorne skupine, ki so sestavni del nekega prikaza ali nastopajo samostojno  
 — skupine ali vozovi, ki bodo na izvorni komični način prikazovali sedanost in preteklost.

Naša želja je, da se stari kmečki običaji, navade in opravila ohranijo, zato vabimo, da se prikaza udeležijo društva in posamezniki, ki še negujejo stare običaje ter lahko prikažejo staro kmečko orodje in druga pomagala.

Vsem skupinam bo organizator kril stroške prevoza (glede na število prevoznih sredstev in udeležencev), udeleženci pa dobijo malico.

Najboljše tri skupine (skupina naj bi štela najmanj tri vozove) bodo prejele še posebne plakete kmetijsko-živilskega sejma, vse ostale skupine pa prejmejo priznanje za sodelovanje. Skupine bo ocenjevala posebna komisija.

Da bi lahko pripravili vse potrebno, je nujno, da skupine pošljejo svoje prijave **do 10. avgusta na naslov**

ZVEZA KULTURNIH ORGANIZACIJ  
 GORNJA RADGONA  
 69250 GORNJA RADGONA Partizanska 17/II.  
 (Informacije tel. 74-083, 74-000).

V prijavi navedite:  
 — naslov skupine ali posameznika, ki vodi priprave  
 — kratek opis prikaza  
 — število sodelujočih  
 — število prevoznih sredstev (traktorjev, konjskih vpreg ali drugo)

Zborno mesto za vse udeležence prikaza bo parkirišče pri „AVTORADGONI“, kamor bi naj vsi prispeli vsaj do 8.30 ure.

Nastop folklornih in vokalno-instrumentalnih skupin pa bo med 11. in 12. uro na sejmišču, kjer bo tudi podelitev priznanj in malica.

Vabimo vas, da se v čimvečjem številu udeležite letošnjega prikaza ob 20. jubilejnem kmetijsko-živilskem sejmu v Gornji Radgoni.

ORGANIZATOR

Komisija za delovna razmerja pri Vzgojnovarstvenem zavodu M. Sobota,

### objavlja

prosta dela in naloge

## KV kuharice

za določen čas (nadomeščanje delavke za čas porodniškega dopusta) za enoto v Bakovcih.

Pogoj: končana poklicna gostinska šola.  
 Nastop: 1. 9. 1982.

Kandidate prosimo, da pisemne vloge oddajo osebno na upravi vrtca v Talanjijski ulici, v 15 dneh od objave.



Komisija za delovna razmerja Osnovne šole Puconci

### objavlja

naslednja prosta dela in naloge:

1. učitelja razrednega pouka PRU ali U za nedoločen čas 2 delavca
2. učitelja razrednega pouka na podružnici Mačkovci PRU ali U za nedoločen čas 1 delavec
3. učitelja podaljšanega bivanja in male šole PRU ali U 1 delavec za nedoločen čas

Rok prijave 15 dni od objave.

## KOMISIJA ZA DELOVNA RAZMERNJA NA SREDNJI DRUŽBOSLOVNI IN EKONOMSKI ŠOLI MURSKA SOBOTA

### RAZPISUJE

prosta dela in naloge

- učitelja slovenskega jezika za nedoločen čas  
 Pogoj: profesor slovenskega jezika
- kuharice za nedoločen čas  
 Pogoj: kvalificirana kuharica

Začetek dela 1. 9. 1982.

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi razpisa na naslov:

Srednja družboslovna in ekonomska šola, Titova 4, 69000 Murska Sobota s pripisom „za komisijo za delovna razmerja“.

# dopisniki so zabeležili

## RANKOVCI

### Na veselih igrah zmaga Tropovec



V krajevni skupnosti Tišina so v nedeljo pripravili že tretje tradicionalne vesele igre; takrat v Rankovcih. V različnih preizkušnjah se je pomerilo kar 450 mladih in starejših iz osmih vasi in zaselka Romov. Najuspešnejša je bila tokrat ekipa Tropovec, drugo mesto je osvojila Vanča vas in tretje Borejci.

Igre, ki so bile zares množične, bodo prihodnje leto pripravili v Tropovcih.

Na sliki: tudi na hitro žaganje se je treba spoznati, da o kondiciji ne govorimo.

F. K.

## IM MEMORIAM

### Tothove matere ni več!

Tothova domačija v Očeslavcih 22 je te dni ponovno onemela, tako kot marca leta 1945, ko so v mariborske zapore odgnali pet članov te družine zaradi sodelovanja z NOG. Takratno kruto slovo je vendarle dajalo kanček upanja, da se bodo še vrnili.

Tokrat, ko nas je v 87. letu starosti zapustila Marija Toth; mladi, ki smo prihajali k njej, da nam je govorila o težkih dneh iz NOB, smo ji pravili kar „mami“; tega upanja ni več. Njeno srce se je ustavilo, tako kot pred leti mlinska kolesa. Ta so se v Očeslavcih vrtele že pred letom 1925, ko sta z možem Jožefom kupila kmetijo z žago in mlinom. V letih okupacije je poleg številnih lačnih ust družine nemalokrat nahranila prenekaterega partizanskega borca, mu nudila kos obleke in streho nad glavo. Nikoli se ni vprašala za ceno teh odrekanih, niti takrat ne, ko so se kozaki po pogibiji Janka Jurkoviča-Jova znesli še nad Tothovo družino in jo odgnali v zapore, kjer je za večno izgubila sled za možem Jožefom.

Gostoljubje je Tothova mati nudila tudi po osvoboditvi, celo v letih, ko so jo počasi zapuščale moči. Tokrat predvsem mladim rodovom, ki so si tukaj tešili slo po obujanju dogodkov iz naše težke, vendar svetle zgodovine. Prek tisoč mladih, ki je na osmih Pohodih ob mejnikih revolucije, katere organizira OO ZSMS Janžev vrh, vsakič zapore obiskalo Tothovo domačijo in mater Marijo, številni pionirji, taborniki in ostali, se je bomo spominjali kot simbola upornosti in neuklonljivosti. Ta je kljub zadnjemu slovesu z našo „materjo“ v Očeslavcih 22 ostala...

Mladi OO ZSMS Janžev vrh

## TURNIŠČE

### Kmalu gasilska avtocisterna

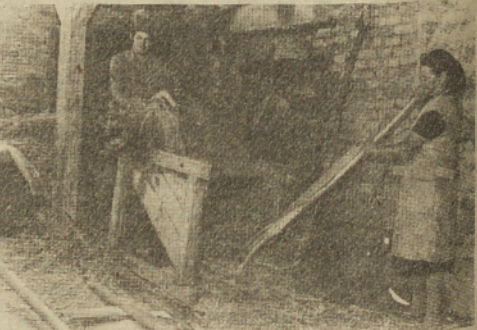
Gasilsko društvo Turnišče bo v kratkem dobilo novo avtocisterno. Na sestanku predstavnikov krajevne skupnosti, DPO, Planike in gasilskega društva so se dogovorili, da bodo zbrali 400 tisoč dinarjev, tolikšen je namreč delež samofinanciranja. Polovico sredstev bodo prispevale delovne organizacije in krajevna skupnost, 60 tisoč vasi Renkovci, Nedelice in Gomilica, preostala sredstva pa s prostovoljnimi prispevki občani Turnišča. F. Vitez



V današnji rubriki vam predstavljamo radgonske lovce, ki so na nedavnem republiškem tekmovanju v streljanju na glinaste golobe — bilo je v Rakičanu — osvojili prvo mesto.

Na sliki: Milan Pelel, Janko Kralj, Jože Seme in Franci Strniša.

Foto: L. Kramberger



Tak način mlače je v naših krajih že prav redkost. Na posnetku: tako so »mašinišile« oljno repico v Malni v lenarški občini.

L. K.

## RADENCI — BORAČEVA

### Obnovljen gasilski dom

Gasilski dom Radenci—Boračeva je dobil obnovljeno fasado, s katero se lahko ponaša daleč na okrog. Radensko društvo je bilo ustanovljeno leta 1926 na pobudo Dr. Höhna, takratnega lastnika Radenske. Na njegovo pobudo se je sezidal gasilski dom, ki stoji prek petdeset let na križišču Radenci—Kapela. Pred leti je prišlo do združitve Radenci—Boračeva, kajti slednji so imeli več članstva in strokovnega kadra, niso pa imeli lastnega doma. Pri obnovi so vložili precejšnja sredstva in veliko prostovoljnih ur. Društvo je tudi tehnično opremljeno, sposobno vsak čas stopiti v akcijo proti rdečemu petelinu. Skrbijo tudi za solanje kadra in izobrazbo članstva. Želim jim, da nadalje ostanejo budni čuvarji njihovega zgleda za naj sledijo še ostala društva Anton Domanjko

## NEURJE DIVJALO NAD POMURJEM

### Poplava in požara



Soboško občino je v nočeh od petka na soboto in iz sobote na nedeljo zajelo močno neurje z dežnim nalivom in nevihto.

V soboto zjutraj je bilo najhujše v Noršincih, kjer se je razlil hudorni Martjanski potok in poplaval nad 100 hektarjev obdelanih poljskih površin. Do razlita je prišlo, ker delavci IMP Blisk iz Murske Sobotice niso v prekopani potok položili vodovodne cevi, gradbinci Komunalnega podjetja SOBOTA pa ob prekopanem potoku niso primerno utrdili nasipa, tako pa je narasla voda pretrgala nasip in se razlila po bližnjih poljih, kjer imajo kmetje iz Noršincev največ obdelovalne zemlje. Kraj poplav si je ogledal vodni inšpektor, kateri bo proti izvajalcem del sprožil postopek pri pristojnih organih.

V nedeljo zjutraj ob 3.30 uri pa je med nevihto udarec strele zanesel požar na stanovanjsko-gospodarskem poslopju Avgusta Kozarja iz Martinja 28. Požar je uničil ostrejši poslopjij in 4 tone sena. Požar so gasili gasilci iz Martinja in Boreče, ki so tudi rešili živino. Škoda je ocenjena na 500 tisoč dinarjev. Lastnik pa je poslopjij imel zavarovan le za 200 tisoč dinarjev.

Nekaj ur pozneje pa je strela zanesla požar na gospodarskem poslopju Eme Ciglar iz Petanjcev 42. Zgorlo je ostrejšje in slama. Petanjskim gasilcem je uspelo preprečiti, da se požar ni razširil na stanovanjski del, rešili pa so tudi živino. Lastnica ni imela zavarovanega poslopja.

Neurje je divjalo v nedeljo zjutraj nad Cankovo, kjer je dežni naliv povzročil manjše poplave. Cankovčani pa so bili tudi nekaj ur brez elektrike.

tekst in foto: A. Abrančan



# URADNE OBJAVE

URADNE OBJAVE  
OBČINSKIH SKUP-  
ŠČIN: GORNJA RAD-  
GONA, LENDAVA,  
LJUTOMER IN MUR-  
SKA SOBOTA

Odgovorni urednik:  
Martin Vinčec

Leto XVI

Murska Sobota, dne 29. julija 1982

Štev.: 23

208. Sklep o proizvodih in storitvah, za katere se občinski skupnosti za cene pošiljajo obvestila o cenah zaradi spremljanja v občini Ljutomer
209. Sklep o začasnem ukrepu družbenega varstva v DO »GORENJE—VARSTROJ« TOZD Varis Lendava
210. Sklep o spremembah in dopolnitvah pristojbin za veterinarsko-higienske preglede v občini Gornja Radgona
211. Odredba o pristojbinah za obvezne veterinarsko-sanitarne preglede in dovoljenja v občini Gornja Radgona
212. Sklep o uvedbi krajevnega samopríspevka za območje krajevne skupnosti Radoslavci

208

Na podlagi 56. člena zakona o temeljnih sistema cen in družbeni kontroli cen (Uradni list SRS, št. 1/80 in 38/80) in odloka o podaljšanju veljavnosti odloka o določitvi najvišjih cen za vse proizvode in storitve ter o načinu oblikovanja cen zanje (Uradni list SFRJ, št. 67/81 in 33/82) je svet skupnosti za cene občine Ljutomer sprejel

## SKLEP

**o proizvodih in storitvah, za katere se občinski skupnosti za cene pošiljajo obvestila o cenah zaradi spremljanja**

1. Proizvodne in storitvene organizacije združenega dela, samoupravne interesne skupnosti in druge samoupravne organizacije in skupnosti ter samostojni obrtniki (v nadaljnjem besedilu: samoupravne organizacije in skupnosti), morajo občinski skupnosti za cene pošiljati zaradi spremljanja obvestila o cenah oziroma o vsaki spremembi cen za proizvode in storitve iz pristojnosti občine, določene s tem sklepom.

2. Obvestila iz 1. točke tega sklepa morajo samoupravne organizacije in skupnosti dostavljati ob vsaki spremembi cen oziroma prvem obvestilu za naslednje proizvode in storitve:

- 010302 Proizvodnja karbo-plina (tehničnega) v gazifikacijah
- 011113 Proizvodnja kremenovega peska
- 013021 Proizvodnja pekovskega peciva
- 020201 Kmetijske storitve za rastlinsko proizvodnjo
  - 0501 Visoka gradnja razen stanovanjske gradnje
  - 0603 Rečni in jezerski promet
- 060502 Prevoz blaga v cestnem prometu, ki ga opravljajo zasebni avtoprevozniki
  - 0801 Gostinstvo
  - 0802 Turistično posredovanje
  - 0901 Obrt in obrtne storitve — obrtni izdelki in določene storitve
  - 1001 Urejanje naselja in prostora
  - 1002 Stanovanjska dejavnost: najemnina poslovnih prostorov
- 100351 Čiščenje javnih površin v naselju
- 10039 Druge komunalne dejavnosti
- 110301 Javna skladišča in tržnice: storitve tržnic na debelo in na drobno
- 110302 Storitve reklame in ekonomske propagande
- 110912 Prirejanje sejmov in razstav
- 110903 Knjigovodske storitve in obdelava podatkov
- 110909 Druge neomenjene storitve
- 120190 Drugo izobraževanje
  - 1302 Družbeno varstvo otrok in mladine in socialno varstvo

3. V postopku oblikovanja cen iz 2. točke tega sklepa je potrebno zagotoviti, da bodo te oblikovane v odnosih medsebojne odvisnosti, povezanosti in odgovornosti samoupravnih organizacij in skupnosti, pri uporabi kriterijev za oblikovanje cen določenih z zakonom o temeljnih sistema cen in družbeni kontroli cen in v skladu s sprejeto politiko cen v tekočem letu.

4. Določbe tega sklepa se uporabljajo tudi pri oblikovanju cen proizvodov ali storitev iz pristojnosti občine, ki jih samo-

upravne organizacije in skupnosti izdelujejo ali opravljajo po posebnih tehničnih pogojih in specifikacijah kupcev ali na podlagi individualnih naročil oziroma javnih licitacijskih pogojem, da taki proizvodi ali storitve niso del rednega serijskega programa proizvodnje samoupravne organizacije in skupnosti ter da se ti proizvodi in storitve dobavijo oziroma opravijo znamenemu končnemu potrošniku.

5. Določbe tega sklepa se uporabljajo tudi za druge proizvode in storitve iz pristojnosti občin, ki niso navedeni v 2. točki tega sklepa, v kolikor se na te proizvode in storitve ne nanaša nek drugi predpis o neposredni družbeni kontroli cen ali o posebnem oblikovanju cen razen za cene proizvodov in storitev, ki jih samoupravne organizacije in skupnosti oblikujejo po samoupravnem sporazumu sklenjenem v smislu 13. člena zakona o temeljnih sistema cen in družbeni kontroli cen.

6. Samoupravne organizacije in skupnosti, ki oblikujejo cene za storitve in proizvode s samoupravnimi sporazumi, sklenjenimi po 13. členu zakona o temeljnih sistema cen in družbeni kontroli cen niso zadolžene pošiljati občinski skupnosti za cene obvestil o teh cenah.

7. Obvestilo o cenah mora vsebovati:

a) ime proizvoda (s šifro po nomenklaturi IND 21) oziroma storitve s kratkim opisom osnovnih tehničnih-tehnoloških in komercialnih karakteristik (kadar gre za večje število proizvodov na enem ceniku se ti podatki lahko posredujejo posebej, vendar tako, da je nedvoumno zagotovljena povezava iz katere je možno razbrati na kateri proizvod iz cenika se opis nanaša).

b) mersko enoto.

c) raven cen, ki je za proizvod oziroma storitev v skladu z predpisi veljala na dan 31. decembra predhodnega leta.

d) dotedanje ceno za proizvod oziroma storitev, oblikovano po predpisih veljavnih do dneva dostave cenika v obvestilo, vrsta dotedanje cene (proizvajalska, v prometu na debelo, v prometu na drobno), dotedanji prodajni pogoji in odstotki povečanja cen.

e) raven nove prodajne cene proizvoda oziroma storitve, zaradi katere se pošilja cenik v potrditev, z navedbo vrste cene (proizvajalska, cena v prometu na debelo, cena v prometu na drobno).

f) posamezni in skupni odstotek povečanja novooblikovanih cen v primerjavi z dotedanjimi cenami, ki so veljale na dan 31. 12. prejšnjega leta.

g) prodajne pogoje: kraj in način dobave (franko proizvajalec, franko naloženo v kraju proizvajalca, franko naloženo v kraju kupca, franko skladišče kupca in podobno), način obračuna embalaže z navedbo ali se embalaža vrača ali ne, višina in način obračuna rizika za neprodano blago in drugo, delež za krije prometnih stroškov, če je ta vračunan v prodajno ceno ipd.

8. Samoupravna organizacija ali skupnost mora k obvestilu o cenah priložiti:

a) izvleček iz zapisnika seje samoupravnega organa o oblikovanju cen v skladu s samoupravnim aktom.

b) kdaj in na podlagi katerega akta oziroma predpisa je bila določena dotedanja prodajna cena oziroma prodajni pogoji za proizvod oziroma storitev.

c) posebno dokumentacijo in obrazložitev, da so cene iz cenika oblikovane na podlagi kriterijev za oblikovanje cen iz zakona o temeljnih sistema cen in družbeni kontroli cen oziroma



v skladu z navodilom o uporabi meril za oblikovanje cen (Ur. list SFRJ št. 24/81) in sprejeto politiko cen.

9. Samoupravne organizacije in skupnosti pošljejo obvestilo o cenah skupnosti za cene v 3 izvodi (za vsako spremembo cen proizvodov oziroma storitev iz 2. točke), dokumentacijo iz 8. točke v enem izvodu, podpisano od pooblaščenih oseb, določene s samoupravnim splošnim aktom samoupravne organizacije in skupnosti, najmanj 20 dni pred dnem določenim za začetek prodaje proizvodov in storitev po cenah iz obvestila.

10. Če obvestilo ne vsebuje podatkov, dokumentacije in obrazložitve iz 7. in 8. točke tega sklepa, bo skupnost za cene zahtevala od samoupravne organizacije in skupnosti naj cenik dopolni v roku, ki ne more biti krajši od 8 dni.

Če samoupravna organizacija in skupnost ne dopolni cenika v roku iz 1. odstavka te točke se šteje da cenik ni bil predložen, o čemer izda občinska skupnost za cene ustrezen upravní akt.

11. Če občinska skupnost za cene ugotovi, da samoupravna organizacija in skupnost ni oblikovala cen na osnovi kriterijev za oblikovanje cen iz zakona, oziroma v skladu s sprejeto politiko cen bo samoupravno organizacijo na to opozorila.

Če samoupravna organizacija in skupnost kljub opozorilu iz prvega odstavka te točke uporabi cene iz obvestila, lahko občinska skupnost za cene izda odločbo po 55. členu zakona.

12. Z dnem uveljavitve tega sklepa preneha veljati Navodilo o pošiljanju obvestil o cenah občinski skupnosti za cene zaradi spremljanja (Ur. objave občin Pomurja št. 18/81).

13. Ta sklep začne veljati naslednji dan po objavi v Ur. objavah občin Pomurja.

Številka: 38-1/82-3  
Ljutomer, 6. 7. 1982

Predsednik sveta  
občinske skupnosti  
Stane ŠOSTER, dipl. ing. agr. I. r

209

Na podlagi 265. in 369. člena Statuta občine Lendava (Ur. objave št. 37/81) in 616., 617., 618., 619. in 620. člena Zakona o združenem delu (Ur. list SFRJ št. 58/76) ter 9. člena Zakona o sprejemanju začasnih ukrepov družbenega varstva samoupravnih pravic in družbene lastnine (Ur. list SRS št. 32/80) je Skupščina občine Lendava v skladu z določili 117. do 120. člena Poslovnika Skupščine občine Lendava na seji zborna združenega dela, dne 12. julija 1982 in na seji družbenopolitičnega zbora dne 12. julija 1982 sprejela

#### SKLEP

o začasnem ukrepu družbenega varstva v DO „Gorenje-Varstroj“ TOZD Varis Lendava

##### I.

Ugotovi se, da so v DO „Gorenje-Varstroj“ TOZD Varis (v nadaljnjem besedilu TOZD Varis) nastale bistvene motnje v samoupravnih odnosih po 9. točki 619. člena in so hujše oškodovani družbeni interesi po 3. in 4. točki 620. člena zakona o združenem delu.

##### II.

Na osnovi ugotovitev iz I. točke tega sklepa se sprejmejo naslednji začasni ukrepi družbenega varstva:

1. odstavi se v. d. poslovnega organa tov. Tarandek Andrija, ing. gradbeništva oz. se ugotovi, da mu je ta funkcija potekla;

2. razpusti se delavski svet ter se prenesejo vse njegove pristojnosti na začasni individualni poslovodni organ;

3. razpustijo se vsi izvršilni organi, ki jih je imenoval delavski svet ter se vse njegove pristojnosti prenesejo za začasni individualni poslovodni organ.

4. tov. ROB Štefan, roj. 25. 12. 1928, ekonomist, zaposlen v INA—Nafti Lendava, se imenuje za začasni individualni poslovodni organ TOZD Varis ter prevzame za dobo 6 mesecev vse pristojnosti individualnega poslovnega organa ter delavskega sveta te temeljne organizacije združenega dela.

##### III.

V skladu z določili 10. člena zakona o sprejemanju začasnih ukrepov družbenega varstva se začasnemu individualnemu

poslovodnemu organu določi nadomestilo osebnega dohodka v višini din 30.000 (tridesettisoč) mesečno.

##### IV.

Izvršni svet Skupščine občine Lendava bo ves ta čas trajanja začanega ukrepa spremljal njegovo uresničevanje.

##### V.

Individualni poslovodni organ in njegova pooblastila se vpišejo v sodni register.

Obrazložitev:

##### VI.

Izvršni svet Skupščine občine Lendava je spremljajoč gospodarjenje in potek samoupravnih odnosov v temeljni organizaciji združenega dela VARIS na svoji 11. redni seji, dne 7. julija 1982 obravnaval potek samoupravnega sprejemanja programa sanacije gospodarskih težav in na podlagi ugotovitev predlagal uvedbo začasnih ukrepov družbenega varstva samoupravnih pravic in družbene lastnine iz naslednjih razlogov:

1. Delavski svet temeljne organizacije VARIS kljub večkratnim poizkusom ni sprejel delovnega koledarja, ki bi omogočil uresničevanje sanacijskega programa, katerega so sprejeli delavci na svojem zboru, dne 28. 5. 1982. S tem so v TOZD nastale motnje v samoupravnih odnosih in je podana osnova za uvedbo začasnih ukrepov družbenega varstva na podlagi 9. točke 619. člena Zakona o združenem delu.

2. S tem, da noče sprejeti predloženega delovnega koledarja delavski svet krši 3. in 4. točko 620. člena Zakona o združenem delu, ker onemogoča uresničevanje sanacijskega programa in s tem nadurnega ustvarjanja dohodka kot osnovo za povečevanje družbenih sredstev in zagotavljanje uresničevanja pravic delavcev glede njihove materialne in socialne varnosti.

##### VII.

**Pouk o pravnem sredstvu:** Zoper ta sklep o začasnem ukrepu družbenega varstva imajo Tarandek Andrija, delavski svet TOZD Varis in vsi izvršilni organi, ki jih je imenoval delavski svet ter osnovna organizacija sindikata pravico, da v roku 15 dni vložijo zahtevo na sodišče združenega dela SRS, Ljubljana, da odloči o zakonitosti tega sklepa.

##### VIII.

Ta sklep začne veljati z dnem sprejema in se objavi v Uradnih objavah Pomurja.

Številka: 428-2/81-2  
Datum: 12. 7. 1982

Predsednik  
Skupščine občine Lendava  
Mirko HAJDINJAK, I. r.

##### 210

Na osnovi 254. čl. statuta občine G. Radgona (Uradne objave, št. 41/81) ter na osnovi 5. člena odloka o organizaciji, ureditvi in poslovanju veterinarsko-higienske službe (Uradne objave, št. 4/80) je izvršni svet skupščine občine G. Radgona na seji, dne 8/7-1982, sprejel naslednji

#### SKLEP

o spremembah in dopolnitvah pristojbin za veterinarsko-higienske preglede v občini Gornja Radgona

##### 1.

V 5. členu odloka o organizaciji, ureditvi in poslovanju veterinarsko-higienske službe se spremenijo pristojbine, ki jih lastniki živali plačujejo ob izdaji zdravstvenih spričeval za živino, in to:

— za goveda in konje	16,00 na 20,00 din/kom.
— za teleta, žrebeta do 120 kg	8,00 na 10,00 din/kom.
— za prašiče nad 50 kg, ovce, koze	7,00 na 8,50 din/kom.
— za prašiče do 50 kg	2,00 na 2,50 din/kom.
— za perutnino po komadu	0,05 na 0,06 din/kom.
— za čebelje panje	2,00 na 2,50 din/kom.

##### 2.

Ta sklep začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnih objavah občin Pomurja.

Številka: 322-3/80  
G. Radgona, dne 8/7-1982

Predsednica  
izvršnega sveta SO G. Radgona  
Dana SUKIČ



Na podlagi 43. člena zakona o varstvu živali pred kužnimi boleznimi (Ur. list SRS, št. 18/77 in 2/78) in 254. člena statuta občine Gornja Radgona (Ur. objave, št. 41/81) je Izvršni svet skupščine občine Gornja Radgona na seji dne 8. 7. 1982 sprejel

### ODREDBO

**o pristojbinah za obvezne veterinarsko-sanitarne preglede in dovoljenja v občini Gornja Radgona**

#### 1. člen

S to odredbo se odločijo pristojbine za obvezne veterinarsko-sanitarne preglede iz 1. odst. 17. člena, 1. in 2. odst. 21. člena in 1. ter 2. odst. 30. člena zakona o varstvu živali pred kužnimi boleznimi, ki ogrožajo vso državo (Ur. list SFRJ, št. 43/76) in za veterinarsko-sanitarne preglede iz 25., 27. in 30. člena zakona o varstvu živali pred kužnimi boleznimi (Ur. list SRS, št. 18/77).

#### 2. člen

Pri določitvi pristojbin za obvezne veterinarsko-sanitarne preglede se določi urna postavka 333,50 din, v kateri je zajet tudi 15 % prispevek za republiški sklad za zatiranje živalskih kužnih bolezni.

Stroški za veterinarsko-sanitarni nadzor potrebnih laboratorijskih preiskav v pooblaščenih delovnih organizacijah plača zavezanec veterinarsko-sanitarnih pregledov neposredno in po dejanskih stroških.

#### 3. člen

Za obvezni veterinarsko-sanitarni pregled klavnih živali pri razkladanju, za pregled živali pred zakoloni in nadzor mesne predelave KK Radgona, TOZD Mesoizdelki se določi mesečno pristojbina v pavšalnem znesku, ki ga sporazumno določita organizacija združenega dela pri kateri se v proizvodnji opravljajo veterinarsko-sanitarni pregledi in IS SO Gornja Radgona. Stroške za veterinarsko-sanitarni nadzor potrebnih laboratorijskih preiskav plača koristnik storitev.

#### 4. člen

Za obvezne veterinarsko-sanitarne preglede pošiljk živali, živalskih proizvodov, surovin in odpadkov ter za obvezne preglede parklarjev, perutnine in kuncev ter za dovoljenja za promet z mlekom, mlečnimi izdelki za javno potrošnjo se v občini Gornja Radgona plačujejo naslednje pristojbine:

I. Veterinarsko-sanitarni pregledi pošiljk pri nakladanju, razkladanju in prekladanju živali, živalskih proizvodov, surovin in odpadkov

a) za kamion ali vagon	345,00
b) za kamion z enodnevnimi piščanci	207,00
c) za kosovne pošiljke	
— za kopitarje in goveda od komada	118,00
— za teleta od komada	42,00
— za prašiče in drobnice od komada	42,00
— za čebeljo družino	11,50
— za meso, mast in drobovino parklarjev in perutnino od kg	0,35
— za mesne izdelke razen konzerv od kg	0,35
— za ribe, rake in polže od kg	0,85
— za mleko od l	0,035
— za mlečne izdelke od kg ali l	0,200
— za jajca od komada	0,25
— za ostale neimenovane živalske proizvode in odpadke od kg	0,055

II. Veterinarsko-sanitarni pregledi pošiljk, ki se ženejo izven območja občine

— za pregled kosovne pošiljke za vsako veliko žival oz. za vsakih začetih 10 malih živali ali vsakih začetih 50 kosov perutnine

115,00

III. Veterinarsko-sanitarni pregledi pri nakladanju, razkladanju in prekladanju in izvoznih in uvoznih pošiljk živali, živalskih proizvodov, surovin in odpadkov ter semena za umetno osemenje kopitarjev in parklarjev.

a) za kamion ali vagon	345,00
b) za pošiljko semena	150,00
c) za kosovne pošiljke	150,00

d) za kosovne pošiljke lovskih turizmov

— do 20 kom male divjadi ali 1 kom velike divjadi	350,00
— za vsakih začetih nadaljnjih 20 kom male divjadi ali 1 kom velike divjadi	60,00

IV. Veterinarsko-sanitarni pregledi klavnih živali

a) za izdajo napatnice pri zakolu v sili zunaj klavnice	
— za goveda in kopitarje od komada	180,00
— za teleta, drobnico in prašiče od kom	139,00

V. Veterinarsko-sanitarni pregledi mesa parklarjev, perutnine, kuncev, divjadi, jajc, mleka in njihovih izdelkov, medu, rakov, školjk, polžev in žab, namenjenih za hrano ljudi.

a) na kraju skladiščenja	
— meso od kg	0,111
— mesni izdelki od kg	0,111
— visoka divjad od komada	14,00
— divji prašiči, medved od komada	42,00
— divji zajci od komada	2,80
— divja perjad od komada	2,80
— meso in izdelki v hladilnici Emona od kg	0,07
— jajca od komada	0,014
— mleko od litra	0,028
— med od kg	1,40
— ostalo od kg	1,40
b) na tržnici, preden grede v promet	
— meso od kg	2,30
— mleko od litra	3,50
— mlečni izdelki od kg ali litra	2,30
— jajca od komada	0,30
— ribe in ostalo od kg	0,15

VI. Veterinarsko-sanitarni pregledi ob pojavu kužne bolezni, če je meso namenjeno za lastno domačo rabo

— teleta, prašiči in drobnica od komada	70,00
---	-------

VII. Za veterinarsko-sanitarni nadzor klavne perutnine na perutninskih farmah, predelavo divjačine, na sejnih, dogonih, razstavah in drugih javnih prireditvah, v gostinskih obratih, obratih družbene prehrane in kmečkoga turizma za vsako začetno uro porabljenega časa

345,00

#### 5. člen

Za obvezne trihinoskopske preglede stroški pregleda grejo v breme lastnika.

#### 6. člen

Za izdajo dovoljenja za promet z mlekom in mlečnimi izdelki za javno potrošnjo iz drugega in tretjega odstavka 25. člena zakona o varstvu živali pred kužnimi boleznimi, oz. za podaljšanje veljavnosti dovoljenja se plača pristojbina za vsako kravo molznico v gospodarstvih z manj kot 20 kravami 115,00 din, oz. 164,45 din v gospodarstvu z več kot 20 kravami. Posestniku, ki ne oddaja mleka v zbiralnico ali v mlekarno pač pa ga daje na drug način v javno potrošnjo se poleg določene pristojbine zaračunava odvzem vzorca mleka v takšnem gospodarstvu in stroški pregleda molznic na tuberkulozo. Pristojbina za izdajo dovoljenja za promet z mlekom in mlečnimi izdelki za javno potrošnjo se plača ob izdaji oz. podaljšanju dovoljenja in odvede na posebni račun sredstva za zdravstveno varstvo živali občine Gornja Radgona, št.: 51910-840-31915-008.

#### 7. člen

Če živina ali blago, ki pri nakladanju, prekladanju oz. razkladanju ni pripravljena za pregled ob napovedanem času, se zaračunava za vsako začetno uro zamuda časa po veljavni urni postavki. Za pregled pošiljk izven rednega delovnega časa se pristojbina poveča za 50 % za preglede pošiljk v nočnem času ter ob nedeljah in praznikih pa za 100 %, kakor tudi vsi stroški prevoza in vsi posebni stroški v skladu z določili zakona o splošnem upravnem postopku in na njegovi podlagi izdanih predpisov.

Posebej se plačajo tudi stroški laboratorijskih analiz, ki so sestavni del veterinarsko-sanitarnega pregleda. Koristnik veterinarsko-sanitarnega pregleda je dolžan obvestiti veterinarsko organizacijo, ki preglede opravlja, najmanj 12 ur pred pregledom.

#### 8. člen

Pristojbine iz te odredbe se plačujejo v gotovini ali z drugimi sredstvi plačilnega prometa takoj po opravljenem pregledu ali pa se obračunavajo mesečno na podlagi sklepa veterinarske inšpek-



cije Uprave za inšpekcijske službe občin Gornja Radgona, Lendava, Ljutomer in Murska Sobota, enota Gornja Radgona o plačilu pristojbine.

Posebne stroške in zamudnino si obračuna delavec Veterinarske postaje, oz. veterinarska inšpekcija, ki je pregled opravila, neposredno pri organizaciji združenega dela in občanu, ki je pregled zahteval.

#### 9. člen

Ta odredba začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnih objavah občin Pomurja.

#### 10. člen

Z dnem, ko začne veljati ta odredba, preneha veljati odredba o pristojbinah za obvezne Veterinarsko-sanitarne preglede v občini Gornja Radgona (Ur. objave pomurskih občin, št. 27/81).

Štev.: 322-2/82-04

G. Radgona, dne 17. 6. 1982

Predsednica  
izvršnega sveta SO G. Radgona  
Dana SUKIČ

212

#### SKLEP

o uvedbi krajevnega samopriskevka za območje krajevne skupnosti Radoslavci.

#### 1. člen

Za območje krajevne skupnosti Radoslavci, ki obsega naselja Radoslavci, Precetinci, Godemarci in Sitarovci se s tem sklepom uvede krajevni samopriskev v denarju za dobo 4 let od 1. 8. 1982 do 31. 7. 1986 za gradnjo vodovoda v Godemarcih in na radoslavski breg, razširitev vodnih zajetij v Precetincih, dograditev doma občanov v Radoslavcih, pripravo dokumentacije za modernizacijo cest Radoslavci—Godemarci in Sitarovci—Kokoriči, ter vzdrževanje krajevnih cest na področju KS Radoslavci.

#### 2. člen

S sredstvi krajevnega samopriskevka se bo zbralo 1.900.000,00 dinarjev.

#### 3. člen

Krajevni samopriskev plačujejo zavezanci, ki imajo stalno prebivališče v krajevni skupnosti Radoslavci v naslednji višini:

1. občani, ki prejema osebni dohodek iz delovnega razmerja v višini 3 % od neto OD.
2. občani od pokojnin 3 % od neto pokojnine
3. občani ki samostojno opravljajo obrtne in druge gospodarske dejavnosti 4 %
4. 15 % občani iz katastrskega dohodka iz kmetijstva.
5. začasno zaposleni delavci v tujini enkratni letni prispevek v višini 3.500,00 dinarjev.

Zavezanci ki imajo dohodek iz dveh ali več virov navedenih v prejšnjem odstavku, plačujejo krajevni samopriskev za vsak vir posebej

#### 4. člen

Krajevna samopriskevka ne plačujejo zavezanci, ki so tega oproščeni po zakonu o samopriskevku.

#### 5. člen

Samopriskev iz osebnih dohodkov in iz pokojnin odteguje izplačevalec le-teh, samopriskev od katastrskega dohodka, ter od opravljanja obrtnih dejavnosti pa uprava za družbene prihodke pri SO Ljutomer. Zaposlenim v tujini pa odteguje KS Radoslavci po poslanih položnicah.

Samopriskev iz osebnih dohodkov in pokojnin se plačuje vsaki mesec sproti.

Samopriskev iz katastrskega dohodka in obrtnih dejavnosti se plačuje vsake tri mesece.

Samopriskev od zaposlenih v tujini se plačuje v enem obroku po položnici najpozneje do 20. 12. v vsakem tekočem letu. Zapadle a neporavnane samopriskevke izterja uprava za družbene prihodke SO Ljutomer, z 12 % zamudnimi obrestmi po predpisih ki veljajo za izterjavo davkov občanov.

Sredstva zbrana s samopriskevkom se bodo zbirala na posebnem računu krajevne skupnosti Radoslavci št. 51930-842-029-8628 s pripisom krajevni samopriskev KS Radoslavci.

Izplačevalci osebnih dohodkov, so dolžni v 15 dneh po izplačilu le-teh poslati krajevni skupnosti Radoslavci, obračun odtegnjenih samopriskevkov po posameznih zavezancih.

Nadzor nad zbiranjem in razporejanjem sredstev krajevnega samopriskevka bo opravljal svet KS Radoslavci.

Ta sklep skupščine KS Radoslavci prične veljati 8 dan po objavah v uradnih objavah občin Pomurja, uporablja pa se s 1. 8. 1982 dalje.

Številka: 79/82

Datum: 12. 7. 1982

Predsednik  
skupščine krajevne skupnosti  
Radoslavci  
Franc Tomanič



# Radijski in televizijski spored od 30. julija do 5. avgusta

PETEK	SOBOTA	NEDELJA	PONEDELJEK	TOREK	SREDA	ČETRTEK
<b>RADIO MURSKA SOBOTA</b> 15.30 — Spored zabavne glasbe, vmes reklamna sporočila, 16.00 — DNEVNIK, 16.10 — Ob koncu tedna, 17.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 18.00 — Vključitev osrednjega slovenskega radijskega sporeda. <b>TV LJUBLJANA</b> 17.55 Poročila, 18.00 Teletart '81, zabavno glasbena oddaja, 18.30 Obzornik, 18.45 Pot v prihodnost: Računalnik-vsestranska naprava, 19.15 Risanka, 19.24 Tv in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 Tv dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 C. Alvaro: Strah vlada svetu, nadaljevanje in konec, 21.00 Propagandna oddaja, 21.05 Ne prezrite, 21.20 Španske operne zvezde: Jaime Aragall, 22.15 Spremljajmo — sodelujmo, 22.25 Nočni kino: Odsevi v zlatem očesu; ameriški film, 23.50 Poročila. Oddajniki II. TV mreže: 17.40 Tv dnevnik v madžarščini, 18.00 Tv dnevnik, 18.15 Plavica, otroška oddaja, 18.45 Narodna glasba, 19.30 Tv dnevnik, 20.00 Cherubini: Requiem — koncert na dubrovniških poletnih prireditvah '82, 20.50 Poročila, 20.55 Izkušnje, dokumentarna oddaja, 21.45 Nočni kino: Kako do šarma, angleški film (do 23.25)	<b>RADIO MURSKA SOBOTA</b> 15.30 — Zabavna glasba z obvestili in reklamami, 16.00 — DNEVNIK, 16.10 — PRIJETNO SOBOTO VAM ŽELIMO, 16.45 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 18.00 — Prenos sporeda RLJ. <b>TV LJUBLJANA</b> 17.20 Poročila, 17.25 Znanstveno-tehnični filmi: Aparat Ilizarova, Spremembe v gozdnih živalskih skupnostih, 17.55 Paavo Nurmi, finski dokumentarni film, 18.55 Naš kraj: Lipovci, 19.10 Zlata ptica, Make-donske pravljice: Medved, volk, lisica in storklja, 19.15 Risanka, 19.24 Tv in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 Tv dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Klub detektivov, ameriški film, 21.10 Zrealo tedna, 21.25 Človekova glasba: Utrip življenja, glasbena serija, 22.20 Festival, zabavno glasbena oddaja TV Skopje, 23.00 Poročila. Oddajniki II. TV mreže: 17.00 Otroška prireditve, 18.00 Valler brani Sarajevo, ponovitev nadaljevanke, 19.00 Narodna glasba, 19.30 Tv dnevnik, 20.00 Radenci '82, Plesni orkester RTV Priština, 20.20 Poczija, 21.00 Poročila, 21.05 Človek in čas, dokumentarna oddaja, 21.35 Športna sobota, 21.55 Svet okoli nas: Človek iz Serengheti, dokumentarni film (do 22.50). OPOMBA: 14.55—17.30 Beograd-Ada Ciganlija; SP V kajaku-kanuju na mirnih vodah — finale	<b>RADIO MURSKA SOBOTA</b> 10.05 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 11.00 — SREČANJE NA POMURSKEM VALU, 12.00 — Spored v madžarskem jeziku, 13.00 — DOMA IN ONKRAJ MEJA, 13.30 — V NEDELJO POPOLDNE, 14.30 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. DEŽURSTVO: 8.00 do 13.00 — telefon: 21-2321 <b>TV LJUBLJANA</b> 9.55 N. Compанееz: Ženske z obale, nadaljevanje in konec, 11.25 Tv kažipot, 11.45 Domači ansambli: Na sprehodu s Stanko Kovačič, 12.15 Kmetijska oddaja, 13.15 Poročila (do 13.20), 16.20 Poročila, 16.25 Visok pritisk, zabavno glasbena oddaja TV Koper, 17.10 Športna poročila, 17.25 Stotisoč sonc, film iz francoske serije Komisar Moulin, 18.45 Indija — Čas bogov, I. del — oddaja iz dokumentarne serije Opera narave, 19.15 Risanka, 19.23 Tv in radio nocoj, 19.25 Zrno do zrna, 19.30 Tv dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Hinden, nadaljevanke TV Skopje, 21.25 Človek brez meja: Komu ali čemu je zemljan pokoren, dokumentarna serija, 22.00 Športni pregled, 22.30 Poročila	<b>RADIO MURSKA SOBOTA</b> 15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — DNEVNIK, 16.10 — Spored slovenske narodno-zabavne glasbe, 16.30 — Športna oddaja, 16.40 — Najbolj iskane plošče prejšnjega tedna, 17.00 — Vključitev osrednjega slovenskega radijskega sporeda. <b>TV LJUBLJANA</b> 17.35 Poročila, 17.40 Eskimsko poletje, angleško-kanadski poljudnoznanstveni film, 18.30 Obzornik, 18.45 Pop godba: Sneguljčica, 19.15 Risanka, 19.24 Tv in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 Tv dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 William Shakespeare: Dva gospoda iz Verone, predstava Primorskega dramskega gledališča iz Nove Gorice, 21.50 Kulturne diagonale, 22.35 V znamenju Oddajniki II. TV mreže: 17.40 TV dnevnik v madžarščini, 18.00 TV dnevnik, 18.15 Lutkarski pogovori, otroška oddaja, 18.30 Ljudske pripovedke, 18.45 F. Chopin: Fantazija in Dva valčka (samo za Lj 2), 19.00 Telesport, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Po poteh spoznanj, 21.00 Poročila, 21.10 Živa žica, zabavno glasbena oddaja (do 22.10)	<b>RADIO MURSKA SOBOTA</b> 15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 DNEVNIK, 16.10 — Glasbena oddaja, 16.40 — POTA MLADIH, 17.30 — Radijski disco klub, 18.00 — Sotočje, 18.45 — Prijetni glasbeni utrinki, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega radijskega sporeda. <b>TV LJUBLJANA</b> 17.50 Poročila, 17.55 Zgodbe o prismukih, otroška serija, 18.05 Jugoslovanski narodi v pesmi in plesu: Sonce, morje in mimoze, oddaja Tv Beograd, 18.30 Obzornik, 18.45 Mostovi — Hidak, oddaja za madžarsko narodnostno skupnost, 19.00 Knjiga, 19.15 Risanka, 19.24 Tv in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 Tv dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Kdo ima prav?, aktualna oddaja, 20.40 Propagandna oddaja, 20.45 R. Roland: Jean Christophe, francoska nadaljevanke, 21.40 V znamenju Oddajniki II. TV mreže: 17.40 Tv dnevnik v madžarščini, 18.00 Tv dnevnik, 18.15 Padla z neba, otroška serija, 18.45 Narodna glasba, 19.30 Tv dnevnik, 20.00 Življenje filma, 20.45 Poročila, 20.55 Zadnji dnevi vojaka Kaupale, finska drama (do 22.20).	<b>RADIO MURSKA SOBOTA</b> 15.30 — Zabavna glasba z obvestili in reklamami, 16.00 — DNEVNIK, 16.10 — Nekaj minut z... 16.30 — Glasbena oddaja, 17.00 — Prenos sporeda RLJ. <b>TV LJUBLJANA</b> 18.00 Poročila, 18.05 Gusarji kapitana Gancha, brazilska nadaljevanke, 18.30 Obzornik, 18.45 Amaterski studio: KUD Ivo-Lola Ribar, 19.15 Risanka, 19.24 Tv in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 Tv dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Film tedna: Kapelica, kongoški film, 21.20 Miniature: Zlato zrno preteklosti, 21.35 V znamenju Oddajniki II. TV mreže: 17.40 Tv dnevnik v madžarščini, 18.00 Tv dnevnik, 18.15 Padla z neba, otroška serija, 18.45 Narodna glasba, 19.30 Tv dnevnik, 20.00 Življenje filma, 20.45 Poročila, 20.55 Zadnji dnevi vojaka Kaupale, finska drama (do 22.20).	<b>RADIO MURSKA SOBOTA</b> 15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — DNEVNIK, 16.10 — Glasbena oddaja, 16.30 — S pesmijo in plesom po Jugoslaviji, 17.00 — Vključitev osrednjega slovenskega radijskega sporeda. <b>TV LJUBLJANA</b> 17.35 Poročila, 18.40 Mladi virtuoz: Oboa, 18.00 Pot okoli sveta z osmimi notami: Moj grad, 18.30 Obzornik, 18.45 Na sedmi stezi, 19.15 Risanka, 19.24 Tv in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 Tv dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Studio 2, 21.30 Propagandna oddaja, 21.35 Pesmi F. G. Lorce in španski ples, 21.50 V znamenju Oddajniki II. TV mreže: 17.40 Tv dnevnik v madžarščini, 18.00 Tv dnevnik, 18.15 40 zelenih slonov, otroška oddaja TV Ljubljana, 18.40 Dašenka, risanka, 18.45 Muppet show, 19.30 Tv dnevnik, 20.00 Filmski večer: Zadeva Macober, ameriški film (do 22.30)
<b>TV ZAGREB</b> 17.50 Video strani, 18.00 Poročila, 18.05 TV koledar, 18.15 PLAVICA, otroška oddaja (NS), 18.45 Oddaja ljudske glasbe, 19.15 Risanka, 19.27 Nocoj, 19.30 Dnevnik, 20.00 HILL STREET BLUES, ameriška serija, 21.00 PESEM V PESMI, zabavnoglasbena oddaja (Zg), 21.55 Dnevnik, 22.10 KULTURA SRCA (Zg) — do 23.45.	<b>TV ZAGREB</b> 14.55 BEOGRAD: Svetovno prvenstvo v kajaku in kanuju na mirnih vodah, finale, 17.30 NAMESTO TOP LESTIVICE, mladinska oddaja (Bg), 18.00 Poročila, 18.05 TV koledar, 18.15 MALI KONCERT (Sa), 18.30 PRISRČNO VAŠI, dokumentarna serija o igralki Mariji Crnobori (Zg), 19.15 Risanka, 19.21 EPP, 19.27 Nocoj, 19.30 Dnevnik, 19.55 EPP, 20.00 POCES-TNICE, ameriški film (Tg), 21.35 EPP, 21.40 Dnevnik, 21.55 Za konec tedna: PODONAVSKA MESTA (Bg), 23.25 Poročila — do 23.30.	<b>TV ZAGREB</b> 11.55 Pregled sporeda, 12.00 Dnevnik, 12.15 Kmetijska oddaja (NS), 13.15 FILMSKI DOPOLDAN ZA OTROKE (Bg) — do 13.45, 15.40 Pregled sporeda, 15.45 Ali ljubite TV?, 16.15 REMBRANDT, dokumentarna serija (Zg), 16.45 Glasba narodov: PERU, 17.15 TARZAN, SIN OPI-CE, ameriški film, 18.55 Risanka, 19.21 EPP, 19.27 Nocoj, 19.30 Dnevnik, 19.55 EPP, 20.00 ILINDEN, dramska serija TV Skopje, 21.25 EPP, 21.30 DUBROVNIŠKA KARAVANA (Bg), 22.00 Športni pregled, 22.30 Dnevnik — do 22.45.	<b>TV ZAGREB</b> 17.50 Video strani, 18.00 Poročila, 18.05 TV koledar, 18.15 LUTKARSKI POGOVORI, lutkovna oddaja (NS), 18.30 Zgodbe narodov in narodnosti, 18.45 POP PARADA, mladinska oddaja (Lj), 19.15 Risanka, 19.21 EPP, 19.27 Nocoj, 19.30 Dnevnik, 19.55 EPP, 20.00 Senečić: GABRIJEL, monodrama o odnosu moškega do ženske (Boris Bužančić), 21.00 EPP, 21.05 Izbrani glasbeni trenutki, 21.10 SVET DANES, zunanepolitična oddaja (Bg), 21.55 V iskanju Seuteja, dokumentarni film, 22.15 Dnevnik, 22.35 Pregled sporeda za torek	<b>TV ZAGREB</b> 17.50 Video strani, 18.00 Poročila, 18.05 TV koledar, 18.15 PADLA IZ OBLAKOV, otroška serija, 5. del: Banket, 18.45 IZROČILA, oddaja ljudske glasbe (Sa), 19.15 Risanka, 19.21 EPP, 19.27 Nocoj, 19.30 Dnevnik, 19.55 EPP, 20.00 ZABAVNA LEPLJENKA (Sa), 21.30 ŽENE Z OBALE, francoski serijski film (Sa), 22.15 Dnevnik, 22.35 Pregled sporeda za sredo	<b>TV ZAGREB</b> 17.50 Video strani, 18.00 Poročila, 18.05 TV koledar, 18.15 PADLA IZ OBLAKOV, otroška serija, 5. del: Banket, 18.45 IZROČILA, oddaja ljudske glasbe (Sa), 19.15 Risanka, 19.21 EPP, 19.27 Nocoj, 19.30 Dnevnik, 19.55 EPP, 20.00 ZABAVNA LEPLJENKA (Sa), 21.30 ŽENE Z OBALE, francoski serijski film (Sa), 22.15 Dnevnik, 22.35 Pregled sporeda za četrtek.	<b>TV ZAGREB</b> 17.50 video strani, 18.00 Poročila, 18.05 TV koledar, 18.15 ŠTIRIDESET ZELENIH SLONOV, otroška serija (Lj), 18.40 Dašenka, risanka, 18.45 MUPPET SHOW, 19.15 Risanka, 19.21 EPP, 19.27 Nocoj, 19.30 Dnevnik, 19.55 EPP, 20.00 PANORAMA, politični magazin (NS), 21.00 EPP, 21.05 TV KIOSK, zabavna serija (NS), 22.05 Dnevnik, 22.25 Pregled sporeda za petek
<b>TV AVSTRIJA</b> 1. PROGRAM 8.00 Jutranja poročila, 8.05 Šolska TV, 9.30 Harry z dolgimi prsti (film), 11.10 Risanka, 11.15 Premiera premier, 12.00 Opoldanska redakcija, 14.00 Oče ni poročen (film), 16.00 Eci, peci, pec, 16.25 Wombeljevi, 16.30 Matt in Jenny, 16.55 Spanček Zaspancek, 17.00 Pan-optikum, 17.30 Družinski magazin, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Stari (ser. film), 20.20 Narejeno v Avstriji, 21.10 Sport, 21.20 Nočni studio. 2. PROGRAM 17.00 Kompas, 17.30 Brez nagobčinka, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Verdi: Falstaff (opera), 22.05 Lepotica in pošast (film).	<b>TV AVSTRIJA</b> 1. PROGRAM 8.00 Jutranja poročila, 8.05 Šolska TV, 9.35 Smetana: Moja domovina, 10.25 Arheologija biblije, 10.55 Nočni studio, 12.00 Opoldanska redakcija, 14.35 Kraljevski valček (film), 17.00 Grizu — zmajček, 16.25 Wombeljevi (lutke), 16.30 Flipper, 16.55 Spanček Zaspancek, 17.00 Tedenski spored, 17.25 Cirkus, 17.55 Reklame, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Aneliese Rottenberger vam predstavlja, 21.00 Sport, 21.10 Danes zvečer, 21.55 Jazz iz Antibessa.	<b>TV AVSTRIJA</b> 1. PROGRAM 14.15 Hamad in pirati — Disneyeva risanka, 15.45 Risanka, 16.10 Lutke, 16.15 Tehnika za otroke, 16.40 Helmi — oddaja za otroke, 16.45 Klub starih, 17.30 Potovalna mrzlca, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Čas v sliki, 18.50 Sport, 19.00 Kovarstvo in ljubezen — drama, 21.15 Sport, 21.30 Poročila. 2. PROGRAM 16.00 Velika reka — Ganges, 16.45 Glasbeni show, 17.30 Mladinska TV, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Sem z mlado Angležinjo — film, 21.05 Sto let kabareta, 22.05 Soap — družinska zgodba.	<b>TV AVSTRIJA</b> 1. PROGRAM 14.00 Poletje na Floridi — film, 15.45 Možje brez živcev, 16.00 Am, dam, des, 16.30 Nekoč je bil... šlovek, 17.00 Pustolovščina divjine, 17.30 Mi, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Šport, 20.05 Dvojno življenje, 20.55 Šport, 21.25 Poročila. 2. PROGRAM 16.30 Kompas, 17.30 Bonanza, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Alfred na potovanju, 20.03 Dallas — 2. del, 20.50 Deset pred deseto, 21.20 Moji gostje in jaz, 22.35 Poročila.	<b>TV AVSTRIJA</b> 1. PROGRAM 14.00 Kri in čast, 15.00 Možje brez živcev, 15.10 Show, 16.00 Lutke, 16.30 Risanka, 17.00 Policijska inspekcija, 17.30 Mi, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Neumna poroka — film, 20.55 Poročila. 2. PROGRAM 16.30 Kompas, 17.00 Dežela in ljudje, 17.30 Bonanza, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Kulturna oddaja, 20.05 Po leopardovi sledi — film, 20.50 Deset pred deseto, 21.20 Moji gostje in jaz, 22.35 Poročila.	<b>TV AVSTRIJA</b> 1. PROGRAM 14.00 Edgar iz Tamaracka — nadaljevanke, 14.50 Korejski državni državni cirkus, 16.00 Am, dam, des, 16.30 Slike naše zemlje, 17.30 Mi, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Do pekla in nazaj — film, 20.00 Film, 21.45 Šport, 22.35 Poročila. 2. PROGRAM 16.30 Kompas, 17.00 Po Avstriji, 17.30 Bonanza, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Narodna glasba, 20.50 Deset pred deseto, 22.20 Poročila.	
<b>TV MADŽARSKA</b> 15.25 Potovanje po Kykladih, film, 16.20 Glasbeni orologije, 16.50 minut meteorologije, 16.55 Prijatelj narave, turistični magazin, 17.15 10 minut za ribiče, 17.25 Monosokor, spored studia Pecs, 18.30 TV dnevnik, 19.00 Delta, 19.25 Šepol ni res, kviz, 19.55 Umetna tedna, 20.00 26 dni iz življenja, Dostojevskiga, film, 21.20 TV dnevnik.	<b>TV MADŽARSKA</b> 8.05 Za narodnosti, 8.40 Za otroke, 9.30 Bolnica na robu mesta, 13.20 Za otroke, 14.40 Vse zlato Transvaala, 15.40 Voda..., 3. del, 16.15 SP v kajaku, 17.45 Zabavna glasba, 18.30 Tv dnevnik, 19.00 Dunaj 80, mednarodno čarovniško srečanje, 20.05 Sanatorij za potrite, film, 21.40 TV dnevnik, 21.50 Na Tihem oceanu, španski glasbeni film.	<b>TV MADŽARSKA</b> 7.05 Za cicibane, 7.25 Spored za otroke, 14.05 Kantor, zgodbe o policijskem psu, 15.05 Dankojeve pesmi, 15.30 Priporočamo naše sporede, 15.55 SP v kajaku, 17.15 Risanka, 18.00 Teden; aktualnosti, reportaže, 19.05 Dolgo slovo, ameriška kriminalka, 20.55 V ateljeju; ob 75-letnici Karolya Boldizsara, 21.35 TV dnevnik.	<b>TV MADŽARSKA</b> 16.30 Kompas, 17.00 Perspektive, 17.30 Bonanza, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Deske, ki pomenijo svet, 20.05 Samo smrt ni izdajalec, 20.50 Deset pred deseto, 21.20 Vroča kri v žilah — film, 22.45 Poročila.	<b>TV MADŽARSKA</b> 15.20 Antarktika, 1. del, 16.10 Imaš rad melono?, kratak film, 16.25 Šah mat, 16.50 Se še spominjaš? Operetni spored Roberta Ratonjija, 17.25 Kronika Južnega Alforda, spored studia Szeged, 18.30 TV dnevnik, 19.00 Bolnica na robu mesta, nadaljevanke, 19.50 Zgodovina plovske, 20.25 Kodaly, 20.55 Štirje letni časi na Balatonu, 21.15 TV dnevnik.	<b>TV MADŽARSKA</b> 8.05 Za otroke, 9.45 Rešil sem si življenje, film, 15.45 Modra plavut, avstralski film, 17.20 Antarktika, 2. del, 18.30 Tv dnevnik, 19.00 Klara Feher: Morje, I. del nadaljevanke, 20.00 Umetna tedna, 20.05 Mladinska ura; o nostalgiji, 21.05 V deželi Indijancev, glasbena reportaža o kanadskem Skalnatem gorovju, 21.35 TV dnevnik.	<b>TV MADŽARSKA</b> 15.25 Potopljeni mesta, jugosl. kratak film, 16.00 Sola za badminton, 16.15 Otroci v hiši, nadaljevanke, 16.45 TV borza, 16.55 Telesport, 17.20 Kljubovanje, reportaža, 18.30 Tv dnevnik, 19.00 Petrocelli, ameriška serijska kriminalka, 19.45 Panorama, svetovno-politični magazin, 20.45 80 let na tehnični, A. Babits, 21.25 TV dnevnik.

## Vaš oglas v VESTNIKU

### zanesljiv uspeh



## tedenski koledar

PETEK, 30. julij — Peter SOBOTA, 31. julij — Ignac NEDELJA, 1. avgust — Alfonz PONEDELJEK, 2. avgust — Evzebij TOREK, 3. avgust — Lidija SREDA, 4. avgust — Janez CETRTEK, 5. avgust — Snežana

## kino

**KINO**  
„PARK“ MURSKA SOBOTA  
30. julija ob 18. in 20. uri in 1. avgusta ob 16., 18., in 20. uri ameriški barvni kinemaskopski film: „KRVAVA PLAŽA“;  
2. in 3. avgusta ob 18. in 20. uri ameriški barvni film; „NORI ZAPORNKI“;  
4. in 5. avgusta ob 18. in 20. uri hong kongski barvni kinemaskopski film: „36 CELIC SHAOLINA“;  
**LENDAVA**  
30. 7. ob 17.30 in 20 uri ter 31. 7. ob 17.30 in 10 uri ameriški western film: „DVA SUPER BANDITA“;

## prodam

**MEŠANI GOZD** prodam. Salemenca 6. M—2631  
**ŠIVALNI STROJ** „Danica“ elektronik, malo rabljen, prodam. Andrejci 13. M—2631  
**PRALNI STROJ** Gorenje, prodam. Juša Kramarja 11, M. Sobota. M—2632  
**GUME** štiri mišelin 6,40 x 13 komplet s platišči in mizo s šest stoli, prodam. Štoli, Veščica 22. M—2633  
**HIŠA**, nova v Kidričevem naselju v Ljutomeru, se proda. Informacije Tibor Hari, Murska Sobota, Titova 9. M—2633  
**SKOBELNIK**, skoraj nov, prodam. Tišina 6. M—2634  
**HIŠO** v surovem stanju v Radenci, možnost lokala, prodam. Informacije in ogled 2. in 3. avgusta pri Kurmjek, St. Kovača 29, M. Sobota od 8. do 9. ure in od 15. do 16. ure. Cena 2.500,00,00 dinarjev. M—2635  
**MALE PUJSKE** prodam. Salemenca 25. M—2636  
**TOVORNJAK TAM Y6500** Kasonar (Paletni), prodam. Naslov na upravi lista. M—2638  
**ZASTAVO 1300** komplet ali po delih, prodam. Dankovci 21, Mačkovi. M—2639  
**BIKCA** za vzrejo prodam. Pečarovi 86. M—2641  
**ZASTAVO 750** in Junior za kross, prodam. Lendavska 59, M. Sobota. M—2642  
**STISKALNICO** (prešo) za seno in slamo tip WSA 350 Welger v zelo dobrem stanju, ugodno prodam. Naslov na upravi lista. M—2643  
**HIŠO**, starejšo v M. Soboti, prodam. Naslov na upravi lista. M—2646  
**KORUZO**, luščeno, prodam. Bratonci 163. M—2650  
**ŠIVALNI STROJ** Veritas Mirna z omarico in z motorčkom, prodam. Ogled možen v popoldanskem času od 15. ure dalje. Škedelj, Cankarjeva 48, M. Sobota. M—2651  
**KRAVO** z drugim teletom prodam. Domjan, Salemenca 17, Puconci. M—2654  
**VINO** žrnarico, prodam. Naslov na upravi lista. M—2655  
**SLAMO**, balirano, večjo količino, prodam. Naslov na upravi lista. M—2656  
**R 4** registriran do junija 1983, ugodno prodam. Turnišče novo naselje 3. M—2657  
**KOSO** za traktor DEUTZ, ugodno prodam. Hodošek, Zenkovi 38. M—2658  
**AVTOMAT** za pivo na dve pipi z kompresorjem, kompletne, brezhibno deluje, takoj prodam. Dostava na dom. 5.500 m, tel. 068 72-700. M—2662  
**KRAVO** staro 4 leta, 9 mesecev brejo, dobra mlekarica, prodam. Križevci 178 v Prekmurju. M—2663  
**2** in pol toni trenobe **ŽREČE** in dvobrazdni traktorski plug, prodam. Kupšinci 67. M—2665

**GOSTILNA** z velikim gospodarstvom poslojem primerna za vsako obrt v predmestju Ljutomeru, na prodaj. Vprašati pri Karlu Žumnu, Ormoška 27, Ljutomer. In-238 Vino klinton, prodam. Krapje 59. In-238

**TELEVIZOR** črno-beli, nov, po zelo ugodni ceni prodam. Cezanjci 15, Ljutomer. In-240  
**MOTOR** od Škode 120 L — nov, prevoženih 18.000 km in nekaj rezervnih delov, prodam. Jože Budja, Logarovi 26/a, Križevci pri Ljutomeru. In-241  
**ELEKTRONSKE ORGLE** prodam. Anton Kreslin, Panonska 107, Beltinci. M—2504  
**FIAT 750** in Renault 8, prodam. Lendavska 59, M. Sobota. M—2666  
**TELEVIZOR** barvni, novejši Gorenje, prodam. Cvetkova 2, M. Sobota. M—2667  
**KUHINJSKE ELEMENTE**, ugodno prodam. Informacije po tel. 21-944. M—2668  
**BUKOVE HLODE** prvovrstne, prodam. Ivanovci 57, Bogojina. M—2669  
**ZASTAVO 750** v voznem stanju, prodam, lahko tudi za rezervne dele, prodam. Alojz Černi, Martjanci 59/a. M—2670  
**KRAVO** po izbiri s teletom ali brez, prodam. Viktor Čar, Kovačevci 31, Grad. M—2671  
**ŠKODO 100 S**, dobro ohranjeno, prodam. Lukač, Krog 148/a. (za solo) M—2672  
**PUJSKE MALE** in moped s tremi prestavami in ZASTAVO 101 — letnik 1975 registrirana 12 mesecev, prodam. Rakičan 82. M—2676  
**KIT CB** postajo, prodam. Mina-rič Franjo, Velika Polana 106. M—2677  
**MOTORNO KOLO JAVA 250** kub. m, 2 valja, skoraj nov, prodam. tel. 81-238. M—2678  
**ENOOSNO PRIKOLICO** za prevoz živine prodam. Franc Žilavec, Tišina 56. M—2679  
**PARCELO** v Puconcih prodam. Informacije pri Vlaj, Puconci 21/d po 16. uri. M—2683  
**HIŠO** s 140 kv. m stanovanjske površine, skoraj dograjeno, v centru M. Sobote prodam. Parcela meri 650 kv. m. Pismene ponudbe pošljite na upravo Vestnika pod „340 M“. M—2685  
**SVINJO**, 3 mesece brejo, 170 kg, prodam. Odranci 91. M—2686  
**POHIŠTVO** za dnevno sobo in globok otroški voziček prodam. Papič, St. Kovača 9, M. Sobota. M—2687  
**MALE PUJSKE** prodam. Krajna 43. M—2688  
**19** arov 55 kv. m zemlje v Žepovcih pri Apačah, primerno za gradnjo prodam. Informacije po tel. 74-595 vsak dan od 6. do 14. ure. Naslov na upravi lista. M—2559  
**DROBILEC** in **LUŠČILEC** koruze prodam. Krog 135. M—2689  
**AUDI 60** v zelo dobrem stanju prodam. St. Kuzmiča 20, M. Sobota. Ogled možen v soboto in nedeljo od 8. do 12. ure. M—2690  
**VISOKOTLAČNO BALIRKO KLAS — POBEDA**, puhalnik TAJFUN in balirano slamo prodam. Kupšinci 62. M—2691  
**WARTBURG** caravan na novo registriran in skobelni stroj z dvema operacijama — starejše izvedbe — prodam. Gorjup, Puconci 100 ali Puconci 9/c. M—2692  
**ŠKODO Š 100** registrirano do julija 83 prodam. Štefan Gjerek, D. Bistrica 174, Črenšovci. M—2693  
**KOMBANJ FERGUSON**, kosa 270 cm, v delovnem stanju, in ostreže za montažne hiše 10 x 10 m, prodam. Štefan Ščančar, Rakičan 82, Tel. 23-196. M—2694  
**AVTO R-6**, letnik 1972, prodam. Alojz Kurbus, Mele 22, Radenci. M—2695  
**OVČARJA**, nemškega, starega 7 mesecev, prodam. Branko Baranja, Vanča vas 80. M—2696  
**„FOSLINE“**, 8 kosov, 4 m dolge, 5 cm debele, suhe, JESENOVE, prodam. Lukač, Mali Bakovci 80. M—2697  
**BLATNIKE**, nove notranje sprednje, za FIAT 1300, prodam. Vrbanjščak Jože, Banovci 34, Verzej. M—2699  
**TRAKTOR ZETOR 2511** in **KOMBI ZASTAVO** prodam. Arpad Barbarič, Šalovci 195. M—2700  
**PARCELO** za vikend, veliko 46 arov, v Ivanovcih ob stari cesti

**Ivanovci** — Zg. Moravci, prodam. Eteka Lenart, Vrtna 5, Lenart v Slovenskih goricah, tel. 062 74-349. M—2701  
**TRAKTOR FERGUSON** in cisterne Creina 3000 l prodam. Štefan Pal, Lipa 60. M—2702  
**TELICO** brejo, zaradi starosti, prodam. Moravci 101, Martjanci. M—2703  
**AUDI 100** na novo registriran, letnik 1972, ugodno prodam. Hozjan, Trnje 101. M—2704  
**HIŠO**, primerno za vikend, v Gor. Bistrici ugodno prodam. Topolovec St. Rozmana 2, stanovanje 22, M. Sobota. M—2705  
**KRAVO** staro 7 let s teletom prodam. Andrejci 13. M—2706  
**FORD TAUNUS 15** ugodno prodam, lahko tudi po delih. Jože Kolar, Domaniševci 4, Križevci v Prekmurju. M—2707  
**KRAVO**, staro 10 let, s teletom, prodam. Ivanci 14, Bogojina. M—2711  
**R 4** registriran do junija 1983 prodam. Informacije Lip, Bled, M. Sobota. M—2712  
**R 4** letnik 1978 prodam. Dokležovje 93. M—2714  
**FIAT 850 šport coupe**, prodam za 23.000 din. Darko Korošec, St. Rozmana 12, M. Sobota. M—2716  
**MALE PUJSKE** prodam. Puconci 92. M—2717  
**KRAVO** prodam. Satahovci 33. M—2718  
**Pol** ha otave za košnjo, prodam. Poznanovci 16, Mačkovi. M—2719  
**KRAVO** s teletom prodam. Žitkovi 12, Dobrovnik. M—2720  
**KRAVO** staro 7 let, 7,5 mesecev brejo, prodam. Satahovci 53. M—2721  
**OKNA TRODELNE** (5 kosov) z roletami, dobro ohranjene, prodam. Gaberc, Verzej 42. M—2722  
**JAVO 350** prodam. Cena 25.000 din in kasetni radio za 4.500 din, prodam. Miran Satler, Kamenščak 35/C, Ljutomer. M—2723  
**ZASTAVA 1300** letnik 1972, prodam. Avgust Trstenjak, Križevci 18, Križevci pri Ljutomeru. M—2724  
**HIŠA**, nova, v Kidričevem naselju v Ljutomeru naprodaj. Informacije: odvetnik Tibor Hari, Murska Sobota, Titova 9. M—2633  
**SAAB 99**, letnik 1970, garažiran, nevozen, dobro ohranjen ugodno prodam. Informacije tel. 71-151. M—2727  
**ZASTAVO 750**, letnik 1976, nujno prodam. Naslov na upravi lista. M—2728  
**NIJIVO** (primerno za gradnjo) in travnik vsakega po 40 arov, 8 km iz Murske Sobote, prodam. Banfi, Staneta Rozmana 15, M. Sobota. M—2729  
**HIŠO** z vinogradom in več arov zemlje v Šalovcih (Kutoš) prodam. Mirko Toplak, Šalovci 195. M—2730  
**KRAVO**, staro 7 let, 6 mesecev brejo, ali telico, 7 mesecev brejo, prodam. Pečarovi 109, Mačkovi. M—2731  
**OPEL REKORD 1700**, cena 30.000,00 din, prodam. Avgust Krajnc, Radoslavci 13/a, Bučkovi. In-244  
**MOTORNO KOLO MZ 250** letnik 1979 prodam. Cena po dogovoru. Branko Ozmeč, Krapje 46, Verzej. In-248  
**HSR 702 x 40 W**, ugodno prodam. Pristava 6, Ljutomer. In-245  
**ZASTAVO 128 C**, staro 6 mesecev, prodam. Informacije tel. 22-059 od 15 ure dalje. M—2736  
**VW 1300**, letnik 1971, dobro ohranjen ugodno prodam. M. Sobota, Prekmurske čete 8, informacije na telefon 23-331 ali ogled vsak dan po 15. uri.  
**MERCEDES 190 C**, cena 30.000 din, nujno prodam. Balažko, Lendavska 17/a, M. Sobota. M—2742  
**KRAVO**, 8 mesecev brejo in telico brejo 4 mesecev, prodam. Janez Horvat, Drakovci 75, Bučkovi. M—2708  
**MOSKVIČ CARAVAN 1500**, star 15 mesecev, prodam. Prisojna cesta 1, Radenci ali tel. 73-205 od 18 do 20. ure. M—2709  
**TOVORNI AVTO MERCEDES** kiper 6 ton, prodam. Vitez, Nedelica 54/b. M—2710

## sobe

SOBO s kopalnico v M. Soboti

iščeta mlada zakonca. Naslov na upravi lista. M—2681  
**SOBO** s kuhinjo in s kopalnico, centralno ogrevano, iščem. Ponudbe na upravo lista. M—2713  
**SOSTANOVALKO** sprejemem. Tel. 22-583. M—2715  
**SOBO** in kuhinjo s samouporabo kopalnice išče zakonski par. Na relaciji M. Sobota—Lendava. Tj. 71-075. M—2648

## kupim

**OTROŠKO POSTELJO** kupim. Naslov na upravi lista. M—2630  
**STARO LESENO HIŠO** kupim. Naslov na upravi lista. M—2682  
**KRAVO** vozno (desno) kupim. Kuronja Karel, Panovci 13, Križevci v Prekmurju. M—2698

## zaposlitve

**NATAKARICO**, kvalificirano, sprejem v redno delovno razmerje od 1. avgusta dalje, ostalo po dogovoru, Javite se od 27. julija dalje od 7 do 9. ure. Gostilna Gergiek, Tišina. M—2553  
**DVA FANTA** in dve dekleti zaposli Gostilna pri „REZIKI“ Nova Gorica. Hrana in stanovanje v hiši, OD po dogovoru. Tel. 065 21-369. M—2649  
**GOSTILNA** na Gorenjskem zaposli kuharico in natakarico (za natakarico možna priučitev). Osebnih dohodok dober, hrana in stanovanje zagotovljeno v hiši. Oglasite se pisмено ali po telefonu. Pirš Stane, Loke 1, 61219 Laze. Tel. 061 847-013, kličite po 14. uri. In-243

## razno

Inštruiram matematiko in fiziko za osnovne in srednje šole. Tel. 069



*Dragi mami in stari mami Barbari Golob iz Sebebovec vse najboljše in najlepše za 77. rojstni dan ter da bi še vrsto let zdrava, srečna in zadovoljna praznovala med najdražjimi — sin Jože, vnuka Stanko in Darinka.*



*Dragemu možu in očetu Ignacu Sobočanu iz Žiberc 53 pri Apačah, iskrene čestitke za 40. rojstni dan in god ter izpolnitev vseh življenjskih upov — želijo žena Štefka, sinovi Drago, Ignac in Bojan. Enake želje tudi sinu oziroma bratu Ignacu za god.*



*Dragemu sinu in bratu Avgustu Bencaku iz Bakovec, ki je na odsluženju vojaškega roka na otoku Lastovo. Vse lepo ob praznovanju 19. rojstnega dneva ter da bi se čimprej vrnil med svoje najdražje. Obenem mu želijo čimprejšnje okrevanje. Mama, oče, sestri Marija z možem, Regina, brat Franc, in stara mama.*



*Mariji Horvat iz Turnišča, ki je 24. julija praznovala svoj 19. rojstni dan iskrene čestitke ter izpolnitev vseh skritih želja — želijo oče, mama, brat Adolf, sestra Renata in sestra Klavdija.*

## ZAHVALA

Ob boleči izgubi moža, očeta in dedka

## Ivana Hribarja

iz M. Sobote

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, ki ste ga pospremili na zadnji poti, darovali vence in cvetje in nam izrekli sožalje. Posebno se zahvaljujemo predstavnikom KS in DO Radenska za poslovilne besede ter družini Glažar za nesebično pomoč.

Žaljujoči: VSI NJEGOVI

## ZAHVALA

Nepričakovano in mnogo prezgodaj nas je v 57. letu starosti za vedno zapustil naš dragi mož, oče, stari oče in brat

## Bela Banko

iz Sebebovec 124

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, ki so darovali vence, nam izrekli sožalje, dragega pokojnika pa pospremili na njegovi zadnji poti. Iskreno se zahvaljujemo duhovniku za pogrebni obred, predstavniku KS za poslovilne besede in pevcem za odpete žalostinke. Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Sebeborci, 26. 6. 1982

Žaljujoči: žena Marija, hčerki Jolanka in Darinka z družinama ter ostalo sorodstvo

Ni hujše bolečine, kot je nate boleč spomin.

V SPOMIN

30. julija bo minilo 5 let, odkar nas je tiho zapustil naš dragi sin, brat in ujec

## Franc Žilavec

iz Vanče vasi

Odšel si tiho, poln dobrine in upanja, nam pa je ostala nepozabna bolečina. Vsem, ki se ga še spominjate in sočustvujete z nami, iskrena hvala.

Neutolajljiva: oče Franc in sestra Angela z družino

## VESTNIK

Stefan Dravec (direktor in glavni urednik), Juš Makovec (pomočnik direktorja in glavnega urednika), Ludvik Kovač (odgovorni urednik), Brigita Bavčar, Jani Dominko, Jože Graj, Milan Jerše, Janez Kurbus, Dušan Lonarnik, Feri Maučec (šport), Vlado Paveo, Štefan Sobočan, Janko Stolnik (dopisništvo), Branko Zunc, Gönter Endre (tehnični urednik), Njevenka Emri (lektor). Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Titova 29/1 — Telefon: novinarji 21 232, 21 064 in 21 383; direktor in glavni urednik, odgovorni urednik, naročniški oddelček, računovodstvo, gospodarsko-propagandna služba in tajništvo 21 064 in 21 383, dopisništvo Gornja Radgona tel. 74 597, dopisništvo Lendava tel. 75 085 in dopisništvo Ljutomer tel. 81 317 — Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo — Celoletna naročnina 375,00 din, polletna 188,00 din, letna naročnina za inozemstvo 875,00 din, celoletna naročnina za delovne organizacije 500,00 din. Tekoči račun pri SDK Murska Sobota 51900—603—30005 — Devizni račun pri Jugobanki Ljubljana 50100—620—000112—25730—30—4—01176 — Cena posamezne številke 10,00 din. Tiska ČGP Večer Maribor — Po pristojnem mnenju je Vestnik oproščen plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.



**ZAHVALA**

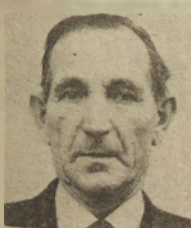
Nepričakovano nas je v 82. letu starosti zapustila naša mama,  
stara mama in prababica

**Bara Smej**

iz Turnišča

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so jo pospremili na njeni zadnji poti, ji darovali vence in cvetje, posebna zahvala g. kaplanu, pevcem za odpete žalostinke, zdravstvenemu osebju za lajšanje bolečin, predstavniku KS Turnišča tov. Dravcu za poslovilne besede.

**Zalujoči:** otroci Štefan, Marija, Marta, Jože, Alojz, Barbara in Ančka z družinami



*Že leto dni te zemlja krije,  
v gomili tihi mirno spiš,  
srce ljubeče več ne bije  
in ti se več ne prebudiš.*

**V SPOMIN**

28. julija mineva žalostno leto, odkar nas je zapustil naš  
dragi mož in oče

**Ignac Raščan**

iz Večeslavca

Praznina za teboj je boleča, a spomin na tebe ne bo ugasnil, dokler mi živimo.

**Zalujoči:** žena Marija ter otroci z družinami



*Oh, ti nesrečna cesta, kaj si storila,  
da brez slovesa najdražje si nam vzela.  
Povej nam mož in očka dragi,  
zakaj odšel si v grob prerani  
in s sabo si odnesel srečo našo.*

Mnogo prezgodaj, komaj v 39. letu starosti, nas je nepričakovano, tragično za vedno zapustil naš ljubi mož, oče,  
brat in zet

**Franc Šebjanič**

iz Sebeborec

Zahvaljujemo se vsem, ki ste nam v težkih dneh stali ob strani, izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Posebno zahvalo izrekamo vsem sorodnikom, dobrim sosedom in znancem, č. g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, govornici Majdi Pavličevi in magistru Milanu Erjavcu za poslovilne besede in sodelavcem ŽVZ M. Sobota, podjetju Sobota, kolektivu Mure in OŠ Puconci. Iskrena hvala za darovani venec Viljemu Ratkaju iz Dobrovnika.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

**Zalujoči:** žena Šarika, sinova Erni in Feri, hči Marjana, sestra Irena z družino, tašča in ostalo sorodstvo



*S cvetjem ti grob krasimo  
v trajno ljubezen in spomin,  
cvetje s solzami svežimo,  
a v srcu je polno bolečin.*

**V SPOMIN**

19. julija je minilo štiri leta polne žalosti, odkar nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče, stari oče in brat

**Franc Gomboc**

iz Ženavlja

Nikoli te ne bomo pozabili. Spomin na tebe še živi in bo živel, dokler bomo živeli mi. Hvala vsem, ki se ga še spominjate in prižigate sveče na njegovem grobu.

**Zalujoči:** VSI NJEGOVI

**ZAHVALA**

Ob boleči izgubi naše drage mame, babice in prababice

**Ane Cör**

roj. Cizel  
iz M. Sobote

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti, sočustvovali z nami, nam ustno ali pismeno izrekli sožalje, njen grob pa zasuli z venci in cvetjem. Zahvala zdravniku in osebju kirurškega in internega oddelka soboške bolnišnice, predsedniku krajevne skupnosti Alija Kardoša za globoko občutene besede ob slovesu, župniku za lep pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Murska Sobota, 13. julij 1982

**Zalujoči:** VSI NJENI

**ZAHVALA**

Ob nenadomestljivi izgubi dragega papa in opapa

**Aleksandra Carja**

iz M. Sobote

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti, darovali vence in cvetje ter nam izrekli pismeno in ustno sožalje. Posebna zahvala g. duhovniku za lep pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, govornikom za poslovilne besede ter zdravniškemu in strelnemu osebju internega oddelka soboške bolnišnice.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

M. Sobota, 14. julij 1982

**V globoki žalosti:** hčerka Jolanka z družino



*S cvetjem ti grob krasimo  
v trajno ljubezen in spomin,  
cvetje s solzami svežimo,  
a v srcu je polno bolečin.*

**ZAHVALA**

Po težki bolezni nas je v 76. letu starosti za vedno zapustil  
dragi mož, oče, stari oče in pradedek

**Alojz Štertak**

iz Nuskove 66

Iskrena hvala vsem sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so našega dragega pokojnika pospremili v tako velikem številu k njegovemu poslednjemu domu, mu poklonili vence in cvetje ter v dobrodelne namene, sočustvovali z nami ter nam ustno ali pismeno izrekli sožalje. Posebna hvala društvu upokojencev iz Rogaševca za darovani venec, g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in godbi na pihala iz Bakovec.

**Zalujoči:** žena Marija, sin Alojz z ženo Helgo, sin Jože z ženo Marijo, vnuki Majda z družino, Alojz, Bili in Bernard, bratje in sestre z družinami ter ostalo sorodstvo.



*Ah kako nam sonce milo sije,  
ker smo vedno žalostni,  
smo najdražje na svetu izgubili,  
tebe mož in oče ljubljani.*

**V SPOMIN**

22. julija mineva žalostno leto, odkar nas je za vedno zapustil naš dragi mož in oče

**Franc Rituper**

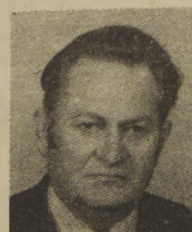
upokojenec iz Otovec

Ni ure, ne dneva, da se ne bi spomnili in občutili praznine, ki je nastala za teboj. V naših srcih so ostale bolečine, nezaceljene rane. Bridko je spoznanje, da te ni več, vendar v naših srcih še živiš in boš živel do konca naših dni. Hvala vsem, ki se ga še spominjate, krasite njegov grob s cvetjem in prižigate sveče.

**Zalujoči:** žena Irena, sinova Franc in Rafael z Nives ter sestra Sidonija z družino.

**ZAHVALA**

Ob grenki in prerani izgubi moža, očeta in dedka

**Ivana Kotnjeka**

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, nas tolažili darovali vence in cvetje, se poslovili od dragega pokojnika in nam pismeno ali ustno izrekli sožalje. Posebej se zahvaljujemo predstavnikom DPO, društvu ZB, lovski družini, društvu invalidov in društvu upokojencev. Hvala tudi našemu prijatelju prof. dr. Ivanu Krampaču, ki je skrbel v času težke bolezni za našega dragega pokojnika in nam zvesto stal ob strani.

**Zalujoči:** žena Marika, sinova Zvonko in Boris z družino



GASILSKO SLAVJE V GANČANIH

## S solidarnostjo do novega avtomobila

Gasilsko društvo Gančani je v nedeljo pripravilo slovesnost, ki so jo povezali s praznovanjem dneva vstaje slovenskega ljudstva in prevzemom novega gasilskega avtomobila. Slavnosti so prisostvovali številni gasilci iz okoliških vasi in pa krajanjani.

bavo novega gasilskega avtomobila, kar je za kraj velika pridobitev. V imenu občinske gasilske zveze Murska Sobota je spregovoril sekretar Konrad Vuček, ki je zaslužnim gasilcem tudi podelil priznanja. Zlatko značko I. stopnje občinske gasilske zveze je prejel Šte-

znanje za tesno sodelovanje pa je GD Gančani podelil predsednik občinske gasilske zveze Radlje ob Dravi Anton Zver. »Boter« prireditve je bil Ivan Jerič.

Novi gasilski avtomobil je veljal 590.000 dinarjev. Krajanjani so s prostovoljnimi



Po pozdravnem nagovoru predsednika društva Antona Sabotina sta na proslavi govorila sekretar gasilskega društva Štefan Maučec in predsednik skupščine krajevne skupnosti Štefan Maučec. Oba sta poudarila pomembno vlogo, ki jo ima gasilsko društvo Gančani, hkrati pa izrekla zahvalo krajanom, ki so s solidarnostno akcijo omogočili na-

fan Pucko, zlato značko druge stopnje pa Franc Horvat. Značke za 50-letno delo sta prejela: Matija Sabotin in Štefan Pucko, za 30-letno Anton Sabotin, za 20-letno Jože Vidonja in Franc Horvat ter za 10-letno delo v gasilskem društvu Štefan Erjavec, Štefan Maučec, Marjan Horvat, Jože Bobovec, Alojz Tivadar in Štefan Horvat. Posebno pri-

prispevki zbrali 270.000 dinarjev, 180.000 dinarjev je prispevala OGZ M. Sobota in 80.000 dinarjev KS Gančani. V kulturnem programu so sodelovali recitatorji, harmonikar in beltinska folklorna skupina. Novi gasilski avtomobil je predal namenu predsednik skupščine KS Gančani Štefan Maučec.

Feri Maučec

## OBRAMBNO USPOSABLJANJE DELAVSKO-KMEČKE MLADINE

Kljub vročini je bilo v minulih julijskih dneh v centru obrambnega usposabljanja na Negovi, ki ga je v začetku leta formiral občinski štab za teritorialno obrambo Gornja Radgona, živahno. Devdeset mladincev in mladink, ki ne obiskujejo šol usmerjenega izobraževanja, je namreč tu na tritedenskem usposabljanju pridobivalo osnovna vojaška znanja. Pri tem je letos upravni organ za ljudsko obrambo, ki je organizator tovrstnega usposabljanja, posebno pozornost namenil predvsem praktičnemu pouku mladim.

Poleg vojaškega pouka so se mladi delavci in kmetje srečali še z družbeno-politično vzgojo, vključeni pa so bili tudi v interesne dejavnosti v prostem času. Naš obisk je bil povezan z nastopom vojaškega zabavno glasbenega ansambla iz Ljubljane, ko so na



prireditve v tabor povabili tudi okoliško prebivalstvo in predstavnike KS Negova, s katerimi zgledno sodelujejo.

Izpostaviti velja predvsem to, da usposabljanje mladih poteka na prostem, torej v naravi, kjer so skupaj fantje in dekleta. Takšen način življenja in dela pa omogoča

odnose, ki temeljijo na tovarištvu, medsebojni pomoči in enakopravnosti. V dvajsetih dneh bivanja na terenu je mentorjem v veliki meri uspelo uresničiti geslo »vsak mladinec usposobljen vojak«, k čemur so veliko prispevali tudi mladi s svojo zavzetostjo.

-saša-

## POŠTO SAN DOUBO

„Znano je, da so šulinski gasilci pred tremi leti kupili stari gasilski avto,“ mi piše neki Goricanec in dodaja, da je registracija tega avta vprašljiva. Nadalje zveš iz pisanja, da zaradi tege ne dobljo niti dinarja dotacije za gorivo. Vse to je mojemu Goricancu znano, kaj zdaj ta avto počne v gozdu blizu kovaške delavnice, to mu pa ni jasno in razmišlja, če imajo morda šulinski gasilci avto tam zato, da bi v njem gnezdile gozdne ptice. Ker se tudi njemu takšna rešitev „zadeve“ ne zdi pravišna, mi pi-

še, naj vprašam šulinske gasilce, kako dolgo nisljijo pustiti samevati avto blizu Kančeca. Pa še to naj bi zvedel — da ne bodo vsega krivi le Šulincarji — kdaj nameravajo lucovski gasilci pospraviti šotarišče iz lesa in brezovih vej izpred gasilskega doma, katero so tam postavili še pred dobrima dvema mesecema, ko so svečano praznovali 50-letnico uspešnega in vsakakor pohvale vrednega delovanja.

Vidiš, spoštovani bralec, vse to naj bi zvedel in tako pomiril Goricanca, ki mu skrb za druž-

beno lastnino očitno ni poslednja stvar na tem lepem svetu. Ampak, če bi to hotel zvedeti, bi moral sedeti v avtomobil in se odpeljati „gor ta“. Bencin je pa danes hudičev drag luksuz, zato upam, da mi tega ne bo treba počenjati, saj mi bodo šulinski in lucovski gasilci to lepo pisмено obrazložili in dokazali, da ni čisto tako, kot je tukaj napisano. Ali ni to najbolj enostavno in pošteno? Vsaj nobene svaje ne bo. Če to drži, potem naj obvelja tista: bela breza, zeleni bor, čakam hiter odgovor... Dodo

## GASILSKO DRUŠTVO GORNJA BISTRICA

V letu 1982 začeto investicijo — gradnjo 13 požarnovarnostnih vodnjakov — so gornjebistriški gasilci končali v nedeljo. Tedaj so tudi podali obračun svojega dela.

## Zgradili 13 vodnjakov

Objekti so veljali 797.433,90 dinarjev, od tega so vaščani v obliki krajevnega samopriskevka primaknili 350.000 dinarjev, ostala sredstva pa so zbrali gasilci z raznimi prireditvami in prostovoljnimi prispevki. Gre torej za ogromno denarja, ki pa ga Bistričanom ni bilo težko dati iz rok, saj se zavedajo pomembnosti civilne zaščite, torej varovanja

Lahko torej ugotovimo, da so v teh vasi v nedeljo slavili dve delovni zmagi. Mimogrede naj povemo, da imajo v vasi poleg vodnjakov še 26 hidrantov.

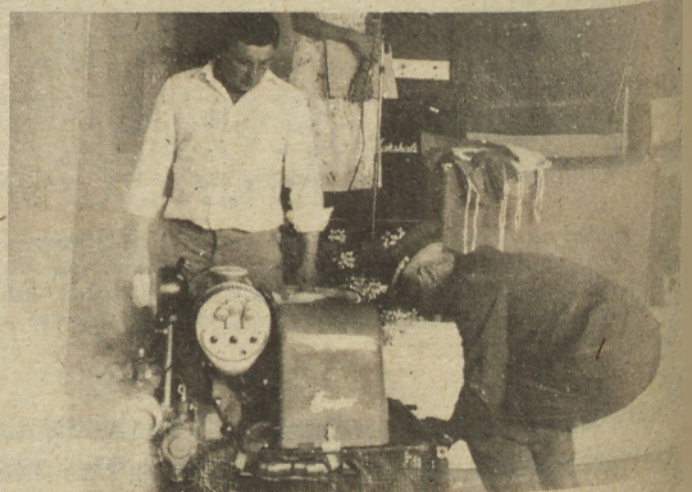
Nadvse slovesno je bilo na Bistrici. Ob združenem domu, kjer je bila proslava, so se zbrali skorajda vsi vaščani. Po podanem finančnem obračunu in prevzemu vodnjakov in brizgalne ter slav-



PODRTIJA SREDI MESTA — Prebivalci južne strani Lendavske ulice v Murski Soboti se že dalj časa upravičeno sprašujejo, ali bo res treba čakati, da se bo stara hiša (na sliki) kar sama porušila. Odpadli omet, zlomljeni žlebovi in okna brez stekel res niso v čast, posebej zato, ker, tod mimo poteka gost promet in lahko tudi ljudje od drugod opazujejo to podrtijo. In še smrad, ki se širi z dvorišča, predstavlja pravo nadlogo za bližnje stanovalce. Tekst in foto: Milan Jerše.

LEPSA IN VECJA TRGOVINA — Pred nadavnim so v Gornjih Petrovcih brez posebne slovesnosti odprli prenovljeno in razširjeno trgovino, v kateri je poleg moč kupiti tudi železnino, gradbeni material, izdelke bele tehnike in drugo tehnično blago. Trgovsko podjetje Potrošnik je za obnovo in razširitev prostorov vložilo več kot 2 in pol milijona dinarjev.

(Foto: J. G.)



Prevzem „motorke“ na Gornji Bistrici. Foto: S. S.

svojega in družbenega premoženja. Glede na to, da gasilci premorejo tudi ustrezno dolžino cevi, je poselej mogoča intervencija na katerem koli koncu vasi.

Nedelja pa se bo Bistričanom vtisnila v spomin tudi zaradi „uradnega“ prevzema motorne brizgalne. Le-to so sicer kupili že pred letom dni, vendar so jo slavnostno predali namenu na nedeljski slovesnosti.

nostnem nagovoru predsednika vaškega odbora SZDL Štefan Zizka je bil dokaj bogat kulturni program. Posebej naj omenimo mešani pevski zbor, folklorno skupino, mladince in seveda šaljivo točko iz vaškega življenja. Prireditve pa še ni bila končana, nadaljevala se je z zabavo, na kateri je igral ansambel Toneta Kmetca.

S. SOBOČAN

Tradicionalno

## srečanje izseljencev

in delavcev na začasnem delu v tujini bo v nedeljo, 8. avgusta ob 15. uri

## V MORAVSKIH TOPLICAH (restavracija)

Vabimo vse izseljence in zdomce, ki so trenutno doma, da se srečanja udeležijo.

Izseljenska matica za Pomurje  
Občinska konferenca SZDL M. Sobota



Konjenski klub Ljutomer vas vabi  
8. avgusta ob 14. uri na

# VELIKO TOMBOLO

MED GLAVNIMI DOBITKI JE PET AVTOMOBILOV PRVI DOBITEK GOLF JGL

na hipodromu  
v Ljutomeru